

ST. OLAV

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 6 - 2011

Advent betyr adventsaksjon s. 3

DELTAGERNE PÅ ÅRETS ADVENTSAKSJONSHJELP, MARIAHOLM FOTO: KRISTINA ELIZABETH VOIGT

- Adventshjelp s. 6
- Oppdrag forsoning s. 8
- Regnskap Midt-Norge s. 11

- En mann, åtte menigheter s. 24
- Stemningsbrudd s. 30
- Ekstrem forvandling s. 38

**Liturgisk
kalender 2012** s. 19

Bortenfor klisjeene

Moderne lesere tenker sjelden over det, men for den lille jødiske familien på flukt fra en morderisk despot, var Egypt et nærliggende valg. Der kunne de være i relativ sikkerhet i en av de fremgangsrrike jødiske diasporabosetningene, for eksempel i metropolen Alexandria. I dag er bildet dramatisk annerledes.

Kopterne i Egypt er stolte over at den hellige familie fant tilflukt i deres land. Få steder kan konkurrere med Egypt når det gjelder gammel og rik kristen historie. Men i dag frykter landets kristne for sin fremtid og for sine liv. I året som er gått, har over 90 000 av dem flyktet fra sitt fedreland.

Kopterne, som utgjør anslagsvis 10 % av Egypts befolkning, diskrimineres både i lovverket og i praksis, men de lider ikke alltid i stillhet. Den 9. oktober demonstrerte en stor gruppe av dem utenfor den statlige TV-stasjonen i Kairo. Hæren gikk løs på demonstrantene med kuler og pansrede kjøretøyer. Resultatet ble 26 drepte og over 300 sårede. Det gir håp at det også var muslimske demonstranter i folkemengden, men det er et alvorlig problem for Egypts fremtid at ingen er stilt til ansvar for udåden. Tvert imot venter 34 koptiske demonstranter på å bli dømt av militære domstoler.

Assisi. Mindre enn tre uker etter massakren i Kairo samlet pave Benedikt en rekke av verdens fremste religiøse ledere i Assisi under mottoet «Pilegrimer for sannhet – pilegrimer for fred». Normalt ville lederen for Al Azhar-universitetet i Kairo, det mest prestisjefylte læresetet innen Sunni-islam, vært en selvsagt gjest på møtet. Under sin forrige leder, Mohammed Sayed Tantawi, var dette universitetet blant Vatikanets viktigste dialogpartnere. Hans etterfølger Ahmed al-Tayyeb brøt imidlertid kontakten med Vatikanet i januar etter det universitetsledelsen kalte paven uakseptable innblanding i egyptiske forhold. Etter at 23 koptere var drept i et bombeattentat

mot en kirke i Alexandria nyttårsaftnen, nevnte paven overgrep mot kristne i prekenen dagen etter. Senere fokuserte han i sin nyttårstale til det diplomatiske korps på religionsfrihet, nevnte kopternes situasjon spesielt og oppfordret myndighetene i Midtøsten til å sørge for økt beskyttelse for religiøse minoriteter.

Det tjener al-Tayyeb til ære at han etter massakren i oktober organiserte et møte mellom kristne og muslimske ledere for å få slutt på volden, men dialogen med Vatikanet ligger fremdeles på is. Dette sier noe om hvilket vanskelig landskap paven fredsanstrelser beveger seg i.

I advent venter vi Fredsfyrstens komme, men mange mennesker forbinder i dag religion med vold. Pave Benedikt arbeider stille, men systematisk for å delegitimere vold i religionens navn – og det gjelder alle religioner. Derfor kunne han i sin tale i Assisi også uttrykke anger på kristendommens vegne: «Som kristen vil jeg si: Jo, i historiens løp har man brukt vold også i kristendommens navn. Vi erkjenner dette fulle av skam. Men det er absolutt klart at dette har vært et misbruk av kristendommen, i tydelig kontrast til dens egentlige natur.» Fordi han er villig til å ta kritikk på kristendommens vegne, kan paven også tydeligere fordømme religiøst motivert vold generelt. «Vi vet at terrorismen ofte blir gitt en religiøs motivasjon og at nettopp angrepene religiøse karakter tjener til å rettferdiggjøre den rå grusomheten som tror at den kan sette retten til side på grunn av det 'gode' den vil oppnå», sa han blant annet til de fremmøtte.

Religionskritikk. Slik jeg ser det, hadde Benedikts Assisi-møte et dobbelt formål: å vitne for den ikke-religiøse og religionskritiske delen av verden om at religionens sanne ansikt er fred og ikke terrorisme, og på en mest mulig forpliktende måte forene religiøse ledere bak denne visjonen. «Det finnes en oppfatning av og en bruk av religion som gjør at den blir kilde til vold, men når mennesket er rettet mot Gud og lever dette riktig, er det en kraft for fred», slo paven fast.

I disse bestrebelsene allierer Benedikt seg ikke bare med andre religiøse ledere, men også med sekulær religionskritikk. Han er ikke redd for å si at kristendommen har lært noe av møtet og konfrontasjonen med opplysningstidens ideer og mener den islamske verden står foran en tilsvarende utfordring. Men Benedikts dypeste motivasjon er spesifikt teologisk. Grunnlaget for hans religionsoppfatning – og dermed også hans religionskritikk – ligger i Guds egen natur. Gud er *logos* – fornuft – og ut fra Guds natur følger religionens vesen. En religion som ikke tilsvarende Guds natur, er en karikatur.

Her på berget kan erklæringer om fred og god vilje av den typen mange religiøse ledere kom med i Assisi, virke som klisjeer. Det er ideer vi holder for selvsagte, og har følgelig ingen særlig nyhetsverdi. Norsk presse overså da også Assisi fullstendig. Et unntak var *Vårt Land*, der nettredaksjonen valgte overskriften «Tøffet for fred i Frans' ånd». Ikke av deres mest inspirerte journalistikk. For store deler av verdens befolkning er spørsmålet om fred og religiøst legitimert vold blodig alvor. Bare spør minoritetene i Midtøsten.

Heidi H. Øyma

St. Olav – katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78), «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68) og «Broen» (Landsdekkende, - 2009).

Utgiv av:

Norsk Katolsk Bisperåd
Nr. 6. 2011, årgang 123 – ISSN 0802-6726
Oslo katolske bispedømme tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift tlf.: 77 68 56 04

Adresse:

Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01 E-post: kirkeblad@katolsk.no
www.katolsk.no/kirkebladet

Redaktør: Heidi H. Øyma (HHØ)

Redaksjon:

Kristine Dingstad (KD), Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH),
P. Per Einar Odden (PEO)

Nord-Norge-kontakt: Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77

Midt-Norge-kontakt:

Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Trykk: JMS Mediasystem **Opplag:** 54 900

Redaksjonsslutt: 22.11. Deadline for neste nr: 25.11

Signerte artikler står for forfatterens regning.

Gaver til St. Olav kirkeblad fra utlandet:

Sparebanken Pluss, Postboks 200, 4662 Kristiansand

BIC/SWIFT: PLUSNO22 IBAN: NO43 3000 2275 321

Klare til innsats!

Av Anna Sunniva Vøllo, Karitativt Utvalg, NUK

Norges Unge Katolikkers årlige adventsaksjonshelg ble avviklet på Mariaholm 4.–6. november med nærmere 60 engasjerte deltagere og ledere fra 19 menigheter.

En grundig innføring i årets tema, *Jorden, vårt hjem*, samt informasjon om prosjektet årets aksjon støtter i Zambia, var fokuset.

Helgen ble innledet med gruppearbeid om hvorfor det er viktig å jobbe for miljøet og hva vi tror er det viktigste vi som unge katolikker kan gjøre. Mange gode forslag ble presentert, og da vi forlot Mariaholm på søndag, kunne nok de fleste føye til noen punkter.

Peter Risholm fra Caritas Norge innledet lørdagens program med foredrag om årets prosjekt, bakgrunn for situasjonen og tiltakene adventsaksjonen støtter. I dagens første økt med rulleringsforedrag fikk ungdommene gjennom korte sesjoner innføring i Caritas, «Hva er Kirkens sosiallære?» og Zambia. Med dette friskt i minne kunne vi forsette med et innlegg av Risholm om miljø sett i lys av Kirkens sosiallære.

Andre runde med rulleringsforedrag inneholdt interaktive økter hvor det ble diskutert hva man skal svare på vanskelige spørsmål om adventsaksjonen og Kirken. Det ble snakket om hvordan man kan formidle sosiallæren gjennom adventsaksjonen i lokallagene, samt karitativt fokus i en ung katolikks hverdag (som også vil være et av NUKs fokusområder fremover).

Foredragsøktene ble avløst av rebusløp hvor deltagerne skulle sette navn på land i Afrika, lage den beste miljøoppfinnelsen og «plante trær».

Lørdag ble det også, gjennom rollespill, arrangert tre parallelle «miljø-

Foto: Katarina Elizabeth Moir

Foto: Katarina Elizabeth Moir

konferanser». «Caset» som ble delt ut, var et møte i en landsby med beboere som hadde blitt tvunget til å flytte fra sitt tidligere hjemsted på grunn av gruvedriften. Nå hadde landsbybefolkningen fått beskjed om at en ny gruve skulle etableres og fryktet for sin fremtid. På miljøkonferansen deltok representanter fra landsbybeboerne, gruveselskapet, Caritas, Justitia & Pax, NUKs adventsaksjon og miljøorganisasjoner. Det manglet ikke engasjement, og «forsvarstaler» ble avløst av heftige diskusjoner. Allikevel endte konferansene relativt fredelig, med kompromiss mellom partene.

Dagen ble rundet av med «Pater Prater», hvor deltakerne fikk stille spørsmål til leirpresten, p. Pål Bratbak.

Etter høymessen søndag ble det kirkekaffe med adventsaksjonsquiz, etterfulgt av samtale om hvordan man kan drive adventsaksjonen i sitt lokallag.

En flott høsthelg med godt samvær, fantastisk mat (høydepunktet var en treretters middag på lørdag), afrikanske trommer i messene og mange ungdommer som brenner for å hjelpe sin neste!

St. Olav bokhandel

Vi er julebutikken!

Kom innom og hent inspirasjon til advents- og juletiden.

Vær tidlig ute med julegavene!

Åpningstider før jul:

Tirsdag – fredag: 10 – 18

Lørdag: 11 – 15

Søndag: 12.30 – 15

Mandager: STENGT

Julaften og romjul (27.12 – 31.12): 11.00 – 13.00

STENGT UKE I

**Bli med i vår kundeklubb!
Send STOLAV til 2007**

Adventsaksjonen 2011

Jorden, vårt hjem

Av Anna Sunniva Vøllo

Årets adventsaksjon har miljø som tema og støtter Caritas' arbeid for et bedre miljø i Zambia. Gjennom årets aksjon ønsker vi å sette fokus på det ansvar vi har overfor Skaperverket, overfor jorden, vårt hjem.

Zambia er en innlandsstat i det sørlige Afrika. Landet erklærte sin uavhengighet fra Storbritannia i 1964 og byttet samtidig navn fra «Nord-Rhodesia». Over 70 % av befolkningen lever i fattigdom, og landet er et av de hardest rammede av HIV/AIDS. Zambia er også et av Afrikas mest urbaniserte land, med nærmere halvparten av befolkningen bosatt i byer.

Zambia er et land med store kontraster. Her ligger Victoria falls, et av verdens syv naturskapte underverker. I samme land ligger noen av verdens mest forurensede steder.

Landet er rikt på naturressurser. Over 60 % av arealet er dekket av skog, forholdene ligger til rette for jordbruk, og – ikke minst – landet har noen av de aller største kobberforekomster i verden.

Gruvedrift

Zambias økonomi har historisk sett vært avhengig av gruveindustrien. I tillegg til kobber finnes de største koboltreservene her. Nikkel, jern og uran utvinnes også. I senere tid har store forekomster av edelsteiner blitt oppdaget, dette er nå en av Zambias store eksportartikler.

Da landet ble selvstendig, var økonomien god. På 70-tallet sank kobberprisene, det ble tatt opp store lån, og landets økonomi begynte å skranke. Det kostet for mye for Zambia å transportere metallet ut til sine kunder i forhold til hva de fikk solgt

Gruvedrift i Zambia

det for. Samtidig ble utviklingen av jordbruket, som sysselsetter flertallet av befolkningen, forsømt.

Da prisnedgangen viste seg å være varig, ble store deler av gruvedriften solgt svært billig til private aktører. I dag er hovedandelen privatisert, og mange av aktørene er utenlandske.

Gruvedriften har mange baksider. Zambia mangler et ordentlig lovverk som regulerer industrien. De har ingen offisiell miljøpolitikk. Utslippene er ubegrensede og gjør stor skade på miljø og befolkning. Ofte er det billigere for en aktør å betale en bot enn å gjøre endringer i driften.

Selv om alle vi mennesker trenger en viss (svært liten) mengde kobber og kobolt i kroppen, er større mengder av dette farlig. Jordbruk, drikkevann og natur forpestes. Lokalbefolkningens livsgrunnlag ødelegges. Hele landsbyer tvinges til å flytte, enten fordi nye gruver skal etableres eller fordi det har blitt uholdbart å forbli boende i nærheten av en gruve.

Et stort problem i møte med de internasjonale aktørene, er at disse holder en helt annen standard på sitt arbeid enn hva de gjør i sine hjemland, både når det gjelder miljø og arbeidsforhold. Når et selskap trekker seg ut av Zambia, lar de ofte alt stå igjen uten å «rydde opp» etter seg. Ingen har

ansvar for å rydde opp, og ingen tar heller ansvar for gamle miljøsynder.

I byen Kabwe ligger restene av et gammelt blysmelteverk, som ble anlagt i 1902. Selv om driften er lagt ned, står alt igjen. Blodprøver hos barn fra dette området viste 5–10 ganger høyere blykonsentrasjoner enn hva som anses som skadelig. Dette stedet står på listen over verdens ti mest forurensede steder.

Skog og jordbruk

Store deler av Zambia er dekket av skog. Skog fungerer som et godt sikkerhetsnett mot endringer i klima, binder jorda og bevarer de naturlige biotopene.

Allikevel skjer avskogingen raskt. Hvert år hugges 0,5–1 % ned. Grunner til avskogingen er utvidet jordbruk, utvikling av infrastruktur og bebyggelse, gruvedrift og naturkatastrofer. En av de største årsakene er bruk av ved til fyring i hjemmet. I svært mange hjem skjer all oppvarming og matlaging på vedkomfyr. Disse er ikke spesielt miljøvennlige og bruker ofte mye brennstoff i forhold til hvor mye varme de gir.

Som tidligere nevnt, ligger forholdene til rette for jordbruk i Zambia. Landet er egentlig i stand til å være selvforsynt med mat. Store deler av befolkningen lever av jordbruk. Det er

Foto: Caritas Zambia

Skolebarn fra Mpika grunnskole klare til treplanting

et alvorlig problem at dette ikke drives bærekraftig og at mye skog hugges ned.

Zambia merker verdens klimaendringer på kroppen, og det er vanskelig å drive jordbruk fordi de naturlige regntidene forstyrres. Været blir uforutsigbart, og avlinger ødelegges.

Caritas Zambia

Caritas Zambia er en sterk organisasjon, organisert i ti bispedømmer, med en spesiell plass i samfunnet. De er svært toneangivende og aktive i samfunnsdebatten, hvor de jobber spesielt for organisasjons- og pressefrihet. De driver «budsjett tracking», og når statsbudsjettet legges frem, kaller Caritas Zambia inn til pressekonferanse for å kommentere det.

I forbindelse med valget tidligere i høst jobbet de, i samarbeid med andre organisasjoner, med å innføre et valgobservatørprogram. Valgobservatører skulle plasseres i hvert stemmelokale og deretter rapportere til en sentral enhet. Fra myndighetenes side er ikke dette spesielt populært, da enhver kritikk mot deres styre tolkes som en stemme fra opposisjonen – selv om det ikke er slik for Caritas' del. I forbindelse med innføring av valgobservatørprogrammet gikk presidenten til frontalangrep mot Caritas Zambia.

Prosjektet adventsaksjonen har valgt å støtte, foregår primært i tre bispedømmer nord i Zambia: Mpika, Kasama og Mansa. Lokale caritasgrupper har utspring i menighetene. I tillegg finnes det mange «sub-parishes» og bønnesteder hvor mennesker samles. Disse er organisert av grupperinger; sogneprestene har ikke mulighet til å

rekke rundt til alle disse. Rundt disse bønnestedene bygges det opp mange små lokalsamfunnsgrupper som driver med karitativt arbeid. Her er «alle» med, ikke bare katolikker.

Spennvidden i Caritas Zambias arbeid er altså stor: De jobber i forhold til myndigheter og samfunnsledere og på grasrotplan. Prosjektet Caritas Norge er en del av, involverer svært mange og svært ulike samarbeidspartnere. Samarbeidet mellom Caritas Norge og Caritas Zambia ble startet på begynnelsen av 2000-tallet og omfatter prosjekter innenfor blant annet helse, likestilling, demokrati og miljø.

Caritas Zambia jobber etter visjonen «Et zambisk samfunn der enhver person står fritt til fullt ut å oppnå en integrert menneskelig utvikling og leve i harmoni».

Foto: Caritas Zambia

«Menneskene er gitt jorden som hjem

for å utvikle den med kreativitet og ansvar, slik at godene tilkommer alle og miljøet ivaretas. (...) Menneskenes evner til å utnytte og ødelegge ressursene er blitt dominerende og har nådd et slikt nivå at det truer miljøet oppfattet som et «gjestfritt» sted; det vil si at miljøet oppfattet som *ressurs* risikerer å ødelegge miljøet som *hjem*.»

(Den katolske kirkes sosiallære, kompendiet)

Tiltak adventsaksjonen støtter

Gruvedrift

Caritas

- vil jobbe mot myndigheter for å få en ordentlig lovgivning rundt gruvedriften i landet. De krever at dette tas i bruk og følges opp.
- gir hjelp til de menneskene som er direkte rammet av gruvedriften. De jobber for at familier som har måttet flytte på grunn av oppstart av nye gruver, skal få like gode betingelser på sitt nye bosted.
- jobber for at gruveindustrien skal betale mer i skatt, slik at gruvedriften kommer befolkningen til gode.
- jobber for verdige arbeidsforhold for gruvearbeiderne, samt verdige boforhold og sosiale tjenester for ansatte og deres familier.

Skog og jordbruk

Caritas

- vil gi familier energieffektive ovner som gir høyere effekt med mindre brennstoff.
- jobber for felles, lokale skogbruk, hvor det systematiseres hvilke deler av skogene som hugges ned og hvilke som bevares.
- fremmer systematisk skogplanting. Bønder som driver birøktning, kan plante trær med blomster som trengs i honningproduksjonen.
- gir bønder andre alternativer til tradisjonelt jordbruk, slik at de har noe å leve av. Noen eksempler er fiskeoppdrett, småhusdyrhold, soppproduksjon og håndarbeid.
- driver praktisk og teoretisk opplæring i organisk jordbruk for bønder.

Følg med på adventsaksjonen.no!

Advents- og juleforberedelser:

Håndsrekning fra en søster!

Av redaksjonen

– Det er viktig at vi hver dag *gjør* noe som minner oss på hva advent virkelig handler om, sier sr. Anne Elizabeth Sweet fra Tautra Mariakloster. Den amerikanskfødte cisterciensernonnen og bibelteologen, som nylig har utgitt andaktsboken «NÅR LYSET STRÅLER FREM – advent og jul med Salmene», opplever at Salmene i dag er en forsømt del av ordets liturgi. Men Salmene er gitt oss av Gud for at vi skal bruke dem i bønn, ivrer hun.

Hvordan ble din interesse for Salmene vakt?

– Interesse ble vakt da jeg 16 år gammel for første gang besøkte et kloster og hørte Salmene under en tidebønn! Jeg visste selvfølgelig ikke da hva en salme var, men følte at noe våknet i hjertet mitt. Ja, det er faktisk sant, jeg følte en bevegelse. Interessen har vokst i årenes løp, etter hvert som jeg har bedt Salmene i liturgien og studert dem under utdannelsen min. Nå underviser jeg i Salmene for novisene i klosteret.

Hvorfor ønsket du å utgi denne boken?

– Når jeg skriver om Salmene, eller om hvilken som helst annen bok i Bibelen, skjer det noe inni meg. Jeg trer inn i en dyp hjertetilstand, og der møter jeg Gud i hans Ord. Ja, det er faktisk det som skjer – og det gir meg energi, glede og fred!

– Boken har jeg skrevet fordi jeg håper at også andre skal oppdage Salmene og finne betydning i dem. De er bønner som er Guds Ord til oss, ord Gud gir oss for at vi skal bruke dem i bønn.

Hvorfor anbefaler du oss nettopp Salmene i advents- og juletiden?

– Jeg anbefaler ikke *bare* Salmene! Jeg legger imidlertid særskilt vekt på dem, siden jeg mener at Salmene er en forsømt del av ordets liturgi! Noen

ganger er salmereferansene sågar utelatt i den liturgiske kalenderen, selv om de er en integrert del av ordets liturgi. Dagens salme kan være en døråpner til andre lesninger, spesielt siden salmen vanligvis er utvalgt på grunnlag av dagens første lesning eller fest.

Innledningsvis i boken skriver du at Israels historie utspiller seg i hvert enkeltmenneskes liv. Hva mener du med det?

– Israels historie er vår egen historie. Hver og en av oss må erkjenne oss selv som kalt av Gud, kalt til et nytt land – bokstavelig eller symbolsk talt. Alle erfarer vi en eller flere ganger i livet en form for undertrykkelse eller slaveri – en form for ørkenopplevelse. Alle trenger vi en Frelser. Hver og en av oss erfarer av og til en form for eksil eller fremmedgjørelse i livet. Hver og en av oss behøver til tider å komme tilbake eller å forsones.

– Israels reise er vår egen, og vi finner en veileder i Skriften. Den er et spill for oss, hvis vi bare kikker i det!

Hva bør kjennetegne adventstiden for en katolikk?

– Det er viktig at vi hver dag *gjør* noe som minner oss på hva advent virkelig handler om: Kristus som kommer – både nå og i fremtiden ved tidenes ende. Advent handler nemlig ikke bare om fortid, om Kristi første komme. Det er en del av historien. Vi bør ivrig vente på ham, slik de første kristne gjorde; vi må gå ham i møte. For å gjøre det, må vi ta oss tid, sette av tid. Vi kan for eksempel bruke tid på å lese Skriften, på å møte Kristus i hans ord, spesielt i dagens messeslesninger, og spørre oss selv hvordan lesningen taler til oss personlig. Vi kan delta i messen i løpet av ukedagene. Vi kan lage en adventskrans og tenne den under måltidene eller under en bønnestund med familien.

Hva bør kjennetegne julefeiringen for en katolikk?

– For en katolikk, som for enhver annen kristen, bør Kristus være sentrum for julefeiringen. Spørsmålet er hvordan vi praktisk sett gjør dette, hvordan

vi uttrykker det. Det må starte med personlig refleksjon og en villighet til å dele troen med andre. Hvilken forskjell gjør Kristi komme, Kristi fødsel, i *mitt* liv? Er bønn og trosformidling en del av familiens julefeiring? Hvis ikke: Kan det la seg gjøre?

– Føler vi en form for ærefrykt eller undring når vi ser på barnet i krybben – Gud som har blitt menneske? Forstår vi at *Gud* har blitt menneske, en av oss ... i sin kjærlighet for oss? Klarer vi i det hele tatt å finne tid, eller sette av tid, til å reflektere over mysteriet? Går vi for å tilbe ham? Kommer vi med takksigelse for den gave han er, for de gaver han gir oss? Gir vi oss selv som gave til ham? Gjenkjenner vi Kristus i de fattige og trengende og gir ham gaver gjennom gaver til dem? Kan vi være den Kristus kommer til dem gjennom?

– Den nyfødte Jesus ble lagt i en krybbe, en matstasjon for dyr. Senere i sitt liv ga han seg selv som mat for oss – det evige livs brød. Som katolikker tror vi på Kristi realpresens i eukaristien. Reflekterer min religiøse praksis denne troen? Hvor ofte kommer jeg for å motta ham, for å tilbe ham? Kanskje kan jeg denne julen gjøre det oftere. Og ønsket mitt med boken er at den skal være en håndsrekning til nettopp dette!

Tidebønner på Tautra

Sr. Anne Elizabeth Sweet OCSO:

Når lyset stråler frem
– advent og jul med Salmene

St. Olav forlag 2011
ISBN: 978-82-7024-251-1
Format: Heftet
Sider: 176

198,-

**Pavens bønneintensjoner
2011/2012**

Desember

Generell intensjon:

At alle jordens folk, ved å kjenne og respektere hverandre, må vokse i gjensidig forståelse og respekt.

Misjonsintensjon:

At barn og unge må være budbringere for evangeliet og alltid bli aktet og skånet for enhver form for vold og utnyttelse.

Januar 2012

Generell intensjon:

At ofre for naturkatastrofer må få den åndelige og materielle støtte de trenger for å gjenoppbygge livene sine.

Misjonsintensjon:

At de kristnes engasjement for fred må vitne om Kristi navn for alle mennesker av god vilje.

Februar 2012

Generell intensjon:

At alle folk må ha tilgang til vann og andre ressurser som de trenger i sine daglige liv.

Misjonsintensjon:

At Herren må bistå helsearbeiderne som hjelper syke og eldre i verdens fattigste områder.

Bønn for kall 2012

I Oslo katolske bispedømme bes det for kall hver første torsdag i måneden. I Oslo skjer dette blant annet i form av en fellesmesse organisert av ulike ordenssamfunn og bispedømmet. Her er datoene for første halvdel av 2012.

- 5. januar Bispedømmet (messen finner sted i St. Olav domkirke.)
- 2. februar Felles kyndelsmesse.
- 1. mars Dominikanerinnene på Katarinahjemmet & dominikanerne i St. Dominikus (messen finner sted i St. Dominikus kirke.)
- (5. april Skjærtorsdag.)
- 3. mai Picpusene (messen finner sted i St. Olav.)
- 7. juni Dominikanerinnene på Lunden (messen finner sted på Lunden kloster.)

Velkommen!

Afrika

– et håpets kontinent

Av Andreas Dingstad og Heidi H. Øyma

– Afrika er et håpets kontinent for Kirken, bli det også for verden! Dette var pave Benedikt XVI's utfordring til Afrika under sitt andre besøk til kontinentet som pave. I 2009 besøkte han i Kamerun og Angola, 18.–20. november var turen kommet til Benin.

Det vestafrikanske landet har rundt ni millioner innbyggere og grenser til Togo, Nigeria, Niger og Burkina Faso. Benins katolske befolkning teller ca. to millioner; totalt er rundt 45 % av befolkningen kristne, inntil 30 % praktiserer såkalt Vodoun (bedre kjent i Vesten under navnet Voodoo), et trossystem offisielt anerkjent av landets myndigheter, mens rundt 25 % av befolkningen er muslimer.

Ministrarer på vei til messen med paven.

President Thomas Yayi Boni ønsker paven velkommen. Innfelt: pave Benedikt hilser folket fra sin «popemobil».

Landet karakteriseres av et godt forhold mellom kristne og muslimer og har unnslettet sammenstøtene som plager blant annet det mye større nabolandet Nigeria. President Yayi Boni kommer fra en muslimsk familie, men har selv blitt evangeliskal kristen, et trosskifte som ville vært utenkelig i mange andre land. Disse gode relasjonene kan ha vært blant grunnene til at Benedikt valgte å besøke nettopp Benin.

Kristen «boom»

Noe av bakgrunnen for pavens uttalelse om Afrika som kilde til håp for Kirken, er statistisk og ligger i kristendommens sterke vekst der. Siden 1900 har den katolske befolkningen i Afrika sør for Sahara økt fra 1,9 millioner til rundt 160 millioner, og veksten fortsetter. Men paven gjorde det under besøket klart at Afrika ikke bare har en dynamisk Kirke, kontinentet har også noe å lære det internasjonale sivile samfunnet.

I løpet av tre begivenhetsrike dager møtte paven katolske barn, politikere og religiøse ledere – og ba ved kardinal Bernardin Gantins grav. Kardinalen, som var fra Benin, var i mange år den mest profilerte afrikanske kirkeleder, av noen tippet som den første afrikanske pave.

Besøket ble avsluttet søndag, på Kristi kongefest, med en utendørsmesse for over 60 000 troende.

«Africae Munus» og forsoningen

Den offisielle anledningen for besøket var undertegningen og publiseringen av dokumentet «Africae Munus» («Afrikas oppdrag»), et resultat av den afrikanske bispesynoden som fant sted i Vatikanet i oktober 2009. Mottoet for synoden var «Kirken i Afrika – i tjeneste for forsoning, rettferdighet og fred». Besøket i Kamerun og Angola var en del av opptakten til synoden.

– Vær den afrikanske jordens salt, oppfordret Benedikt da han lørdag 19. november høytidelig undertegnet dokumentet.

«Africae Munus» – formelt kalt en «postsynodal apostolisk ekshortasjon» – er et slags veikart for den afrikanske kirkens misjon i det 21. århundret. Evangelisering er et gjennomgående tema, samt pastorale tiltak basert på forsoning, rettferdighet og fred. AIDS-problematikken, interreligiøs dialog, avskaffelse av dødsstraff, kvinners rettigheter og styrking av familieverdier behandles også i det grundige dokumentet.

– Jeg håper at denne ekshortasjonen kan hjelpe dere i proklamasjonen av Det glade budskap om Jesus i Afrika. Det er ikke kun et budskap eller et ord. Det er først og fremst åpenhet og tilslutning til en person: Jesus Kristus, det inkarnerte ord. Han alene har det evige livs ord! sa Benedikt

Foto: <http://fr.facebook.com/popemobil>

Foto: <http://fr.facebook.com/popemobil>

under utendørsmessen i hovedstaden Cotonou søndag.

Håp

Dagen før sto håpet i sentrum da paven talte til politiske ledere i Cotonou.

– Jeg appellerer til alle de politiske og økonomiske ledere i afrikanske land: Ikke ta håpet fra deres folk. Ikke avkutt dem fra fremtiden ved å ødelegge nåtiden. Innfør en modig og etisk tilnærming til det ansvaret dere har, sa paven. Oppfordringen ble møtt med bifall i form av tuting fra byens taxisjåfører som hørte talen på radio, skriver AP.

– Når jeg sier at Afrika er et håpets kontinent, så hengir jeg meg ikke til ren retorikk, men uttrykker rett og slett en personlig overbevisning som også deles av Kirken, la Benedikt til.

Den frittalende paven presiserte allikevel at Kirken ikke er en politisk aktør.

– Kirken foreslår ingen teknisk løsning, ei heller forsøker den å påtvinge en bestemt politisk løsning. Hun gjentar: Vær ikke redde! Menneskeheten står ikke alene overfor verdens utfordringer. Gud er til stede. Det finnes et håpets budskap, et håp som skaper energi, som stimulerer intellektet og gir viljen dens dynamikk.

Afrikas vitne om troen

Paven underskrevet Afrikas særskilte ansvar som trosvitne for hele verden da han søndag holdt sin avskjedstale på kardinal Bernardin Gantin-flyplassen i Cotonou.

– Det [Afrika] er et kontinent jeg har en spesiell aktelse og ømhet for, og jeg er dypt overbevist om at det er et håpets land, sa Den hellige far.

– Her finnes det autentiske verdier som resten av verden kan lære mye av; disse trenger kun å spres og blomstre med Guds hjelp, samt afrikaneres egen besluttsomhet, fastholdt paven.

Dette var årets siste utenlandsreise for pave Benedikt XVI. Neste år planlegges det et besøk til Mexico og Cuba.

Erkebiskop Simon Ntamwana intervjuet av Andreas Dingstad.

En forsoningens tjener

På erkebiskop Simon Ntamwanas bispe-kors står et Paulus-sitat: «Gud ga oss forsoningens tjeneste» (2 Kor 5,18). Nylig besøkte han trosfeller i Norge.

Paulus fortsetter: «For det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss.» Disse ordene, som også siteres i «Africae munus», sier mye om hvordan erkebiskopen ser på sin og Kirkens rolle.

Simon Ntamwana er biskop av Gitega i Burundi, et land hvor Kirken er en uunnværlig bidragsyter i det vanskelige forsoningsarbeidet etter den over 10 år lange og blodige borgerkrigen mellom tutsier og hutuer. Ntamwana er formann i konføderasjonen av sentralafrikanske bispekonferanser, og en tungvekt blant afrikanske kirkeledere. Han er i dag en aktiv bidragsyter i forsoningsprosessen i Burundi – et av verdens ti fattigste land.

Den humoristiske og imøtekommende erkebiskopen er selv kjent med krigens redsler: Hans forgjenger på erkebispetet ble drept i 1996, og etter drapet på den pavelige nuntius til Burundi i 2003 – erkebiskop Michael Courtney – ble erkebiskop Simon selv truet på livet da han anklagde geriljagruppen National Liberation Forces for å stå bak.

Afrikanere i Norge

Erkebiskopen besøkte Norge i oktober for å møte fransktalende katolikker

fra Sentral-Afrika. Hans vert under besøket var p. Zéphyrin Ligopi Linzuwa, ansvarlig for fransktalende sjelesorg i Oslo katolske bispedømme. Besøket var et ledd i et samarbeid mellom de afrikanske og europeiske bispekonferanser for å bli bedre kjent med situasjonen for kristne afrikanere i Europa og europeere i Afrika.

Erkebiskop Simon kan fortelle at afrikanske kristne ofte er vant til at Kirken er svært tilstede og synlig i lokalmiljøet og deres liv, og at det kan være en vanskelig overgang å komme til Norge, hvor de må lete etter Den katolske kirke. «Men de som har holdt fast på troen, er virkelig overbeviste og gjør alt for å holde troen levende i familien med bønn og undervisning. Jeg har møtt mennesker som imponerer meg», forteller han.

Intervju

Katolsk informasjonstjeneste samtalte med erkebiskop Simon blant annet om Den katolske kirkes forsoningsarbeid i Burundi og hva Kirken i Vesten kan lære av den afrikanske kirke. På sistnevnte spørsmål utdypet erkebiskopen tre emner: overbevisning («kristendommen er virkelig et gode»), glede («alle deltar med hele seg») og troen som et fellesskapsgode («vi tror ikke alene»).

–AD/HHØ

Lytt til intervjuet på katolsk.no, tittel «Oppdrag forsoning».

Vinterorgel

Kristin Bliksrud Aavitsland

– kunsthistoriker og forsker ved Universitetet i Oslo

Det hevdes med rette at den kristne enhetskulturen i Norge tilhører fortiden. Men dagens enhetskultur, de dominerende og dikterende kulturelle mønstrene, er likevel grunnleggende preget av kristne høytider – eller skyggene av dem.

Selv om tusenvis av gravlys stråler på kirkegårdene omkring 1. november, er den dominerende markeringen av allehelgensdag blitt de svartkledde hekse og demonene i hoftehøyde som dagen før sleper rundt på kilotunge godteposer.

Like årvisst som at handelsstanden pusher gresskar og spøkelseseffekter i slutten av oktober, er det at avisspalter og blogger bugner av skepsis mot denne importerte skikken som «ikke har noe med norsk kultur å gjøre» og som har «negativt fokus på hekser, djevler og dødningskaller» – for å sitere den vanligste kritikken. Julesirkuset i månedene etterpå kritiseres også like årvisst, men ikke på de samme premissene. Det er overforbruket, ikke innholdet i juleforberedelsene og julefeiringen som kritiseres – hvert år med like liten effekt. Men dødningskarnevalet 31. oktober får først og fremst kritikk for sitt innhold. Det skiller seg nemlig ut i forbrukskalenderen fordi det er den eneste feiringen som ikke selger et budskap om idyll. Det er nok derfor mange hevder at den er fremmed for en hyggefiksert norsk kultur. Og det er nok derfor noen arrangerer alternative, snille karneval for barna den 31. oktober – «hallo venn» istedenfor halloween, der alt skummelt er

borte, ikke en eneste dødningskalle er å se og barna serveres den samme tynne og ukrydrede vellingen av positiv innstilling og tannløs snillhet som de får i den offentlige skolen hver gang det er snakk om verdspørsmål. Førjulskosen lettere å hengi seg til. Den utfordrer ikke noen.

Nå ligger det selvfølgelig intet ønske om å utfordre bak markedsføringen av halloween. Men det er tankevekkende at det senhøstes horror-karnevalet er en av veldig få punkter i dagens enhetskultur som overhodet tematiserer døden og de store spørsmål som følger den. At dette så å si er overlatt til handelsstanden, er kanskje beklagelig, men det gir i hvert fall anledning til et pusterom fra hyggeregimet.

Så da en gjeng zombier, skjeletter og en liten mann med en liten ljå satt benket rundt kjøkkenbordet mitt for noen uker siden, spurte jeg dem om hvorfor de feiret halloween. For å bli skremt

Tar man karnevalets logikk alvorlig, forstår man kanskje at man kan tulle med det onde fordi man tror på det gode.

av de døde, svarte de forventningsfullt. Men er de døde farlige? Ja, sa barna og lot seg skremme så de måtte stoppe fingrene i ørene og gjemme seg under bordet da det ble fortalt spøkelseshistorier. Kjente de noen døde? Jada. En farfar, en oldemor. En nabo. Men de er jo ikke farlige eller skumle. Bare borte. Er døden farlig? De trodde det. Nei, for da kommer man jo til himmelen, sa noen. Så hvorfor kler ingen seg ut som engler på halloween? Det passer ikke, det skal jo være skummelt. Men hvorfor?

Barna rundt bordet hadde mange spørsmål og få svar. De fleste av dem var alminnelige, sekulariserte norske barn. Hva deres foreldre tenker eller tror om døden og det som måtte skje etterpå, aner jeg ingenting om. Men sikkert er det at kulturen de vokser opp i, tilbyr dem lite å tygge på når det gjelder disse spørsmålene – utover den superkommersialiserte, overfladiske og nokså smakløse halloweenfeiringen. Den er det vi har, og den kan brukes.

Karnevalet har alltid minnet om at tingens orden kan forrykkes, at det trygge og kjente kan vise seg å være midlertidig, at virkeligheten har flere ansikter. Og barna har sans for drama og alvor, for fortellinger i sterke farger om farlighet og at noe står på spill. De forstår at det er forskjell på engler og djevler, og de vet at det ikke er mangel på redsler i verden, at alt ikke bare er trygg hygge. Så kanskje gjør man dem en alvorlig bjørnetjeneste ved å sensurere uhyggen. Tar man karnevalets logikk alvorlig, forstår man kanskje at man kan tulle med det onde fordi man tror på det gode.

Og da blir død og djevler i høstmørket en dramatisk og meningsbærende inngang til vinterens høytider, til feiringen av alle de hellige dagen etter, til Santa Lucia som bærer lys i mørket, til Herrens komme ved vintersolhverv. I den svenske lyrikeren av Erik Axel Karlfeldts dikt *Vinterorgel* (1927) skildres det nordiske vinterlandskapet fra stummende novembermørke til gnis-

trende stjerneklare vinternetter. Den gjennomgående metaforen er et kirkerom som fylles av orgelmusikk som stiger og synker i takt med vinterens skiftende liturgiske merkedager. «Natten mässer om allt som er dött/ allt hö, allt kött», sier Karlfeldt om allehelgensdag, når Guds tempel – naturen – er mørkt og lav-hvelvet. Men ut av mørket vokser hele vinterens hvite skjønnhet, høystem og stjernesmykket, mens Cecilia, musikkens skytshelgen, «stämmer sitt instrument/till Guds advent».

Dødningsene på Halloween inngår i en meningssammenheng med barnet i krybben. Det skal ærlig innrømmes at den dimensjonen ikke er lett å få øye på i forbruksstøy og anmasende førjulshygge, men den er der likevel. Det kan være et slags kall for kristne i en sekularisert forbrukskultur å gjenerobre dramaet om mørke og lys, død og liv for vintersesongens kjøpefestkalender.

Midt-Norge – Trondheim katolske stift

Regnskap for 2010

Kommentarer til regnskapet

Resultatet for 2010 viser et underskudd på kr 413.679. Underskuddet skyldes en del særlige utgifter for stiftet: dekning av alle utgifter i Roma for stiftets tidligere biskop, et avsluttende oppgjør med arkitekt under tidligere biskop, og lønn, bolig- og reiseutgifter i forbindelse med studieopphold i Roma for St. Olav menighets tidligere sogneprest. Underskuddet er dekket av egenkapital, som da er redusert fra kr 7.567.608 til kr 7.153.928.

Stiftet belastes utgifter til lønn til stiftets prester og andre administrative utgifter.

Inntektene er i hovedsak tilskudd fra stat og kommuner, samt tilskudd fra utlandet, bl.a. til prestelønn.

Kirkens bygninger i stiftets fem menigheter, St. Eystein, St. Olav, St. Sunniva, St. Torfinn og Vår Frue, er stadig gjenstand for vurdering av behov for vedlikehold og fornyelse. Utgifter til bygningsmessige investeringer og vedlikehold i 2010 på kr 97.369 gjelder arbeid i Sverres gt. 1, og malerarbeider i St. Eysteins hus i Levanger.

Tilskuddet til menighetene fra stiftet ble endret i 2008 til en *differensiert utbetaling, ut fra den enkelte menighets størrelse og innkomet kommunalt tilskudd for foregående år*. I 2010 ble driftstilskuddet til menighetene redusert fra året før med kr 18.601. En økning i medlemstallet kan derfor føre til at en menighet kommer over i gruppe med lavere presentsats for tildeling.

I tillegg består utgiftene for 2010 av en egen post på kr 570.574 til Birgittasenteret. Det er et bidrag til *utvidelse* av kirkerommet i klosteret på Tiller. Trondheim katolske stift har i mange år vurdert rehabilitering/eventuelt bygging av ny domkirke i Trondheim. Dagens kirke sto ferdig i 1973. Kirkebygningen har helt fra ferdigstillelsen slitt med bygningsfysiske

problemer. Menigheten er også større og mer internasjonal, mer enn 70 nasjonaliteter fra alle kontinenter. Bevisstheten om «Olavsarven» er betydelig styrket de senere år, og vi arbeider med å legge forholdene til rette for de mange pilegrimer som hvert år kommer til Nidaros og olsokfeiring.

Vi ønsker å bygge en kirke som kan svare på disse utfordringene, både ved sin størrelse, sin utforming og sin plass i bybildet. Å bygge en stor domkirke er likevel en alt for stor økonomisk belastning for oss – selv om vi nå i år (2011) får en økning i tilskuddet fra staten på nesten kr 1,5 mill. Dette takket være en flott innsats fra flere som har bidratt i arbeidet med å registrere nye medlemmer, i særdeleshet p. Claes Tande! Vi må derfor – nok en gang – be om en betydelig økonomisk støtte fra Den katolske kirkes organisasjoner i Tyskland. Samtidig er det like viktig og nødvendig at vi selv tar ansvar og bidrar alt vi kan til bygging av en ny domkirke. Etter planen skal St. Olav kirke i Trondheim rives i løpet av neste år. Da må Birgittaklosteret også fungere som en menighetskirke inntil en ny domkirke står ferdig.

Regnskapet revideres av Deloitte AS, ved statsautorisert revisor Harald Lydersen.

Trondheim, 15. november 2011

Unn Lindgard Madsø
Økonom, Trondheim stift

DEN KATOLSKKE KIRKE – TRONDHEIM KATOLSKKE STIFT – ÅRSREGNSKAP 2010		
RESULTATREGNSKAP 01.01-31.12	2010	2009
Driftsinntekter		
Tilskudd fra Staten	1 729 377	1 389 237
Tilskudd fra kommuner	1 953 919	1 543 716
Andre tilskudd og refusjoner	709 964	641 721
Formålsbestemte gaver	-	502 100
Salg eiendom	-	4 561 585
Gaver og andre inntekter	182 108	194 879
Sum driftsinntekter	4 575 368	8 833 238
Driftskostnader		
Lønn og andre personalkostnader	1 643 188	1 390 370
Reiseutgifter	245 047	357 872
Kostnader bispeembetet	691 280	789 138
Drift av stiftets eiendommer	490 752	330 287
Andre driftskostnader	99 577	5 017
Avskrivning på bil	121 705	121 705
Tilskudd til kloster, menighet og prestelønn	255 382	135 403
Driftstilskudd til menighetene	873 594	892 195
Bidrag til Birgittasenteret, utvidelse kirkerom	570 754	4 561 585
Overføring av formålsbestemte gaver	29 791	392 322
Sum driftskostnader	5 021 070	8 975 894
Driftsresultat før bygningsmessige investeringer / vedlikehold		
	(445 702)	(142 656)
Bygningsmessige investeringer og vedlikehold		
	(97 369)	(8 986)
Prosjekt kostnader vedr nybygg	-	(77 556)
Driftsresultat		
	(543 071)	(229 198)
Finansposter		
Renteinntekter og andre finansinntekter	129 392	163 629
Årsresultat		
	(413 679)	(65 569)

Lørdag 2. april i år kunne biskop Eidsvåg vigse birgittasentrenes kirke på Tiller.

Håpet om en ny økumenisk vår

Av Helene Lund DHS, PhD med kompetanse på økumenisk teologi og medlem av Den økumeniske kommisjon i OKB

Den moderne økumeniske bevegelse vokste frem sammen med erkjennelsen av at kristne fra ulike kirkesamfunn delte troen på Jesus Kristus som Gud og Frelser. Videre tok man utgangspunkt i Bibelen som felles kilde for kristen tro og liv, og i at de alle tilber den treenige Gud. Den økumeniske bevegelse har gått igjennom ulike faser, fra stor fremgang til perioder med motgang.

Den siste tunge fase med motgang har gjerne blitt kalt den økumeniske vinter. Mange spør seg om vi igjen kan håpe på en ny økumenisk vår. I den sammenheng vil jeg foreslå pavens siste bok *Jesus fra Nasaret: Fra inntoget i Jerusalem til oppstandelsen* som et aktuelt utgangspunkt for fruktbare økumeniske samtaler. Begrunnelsen for dette er ønsket om igjen å fokusere på den historiske personen Jesus med utgangspunkt i de kilder vi har tilgjengelige i Skriften.

Den moderne økumenikkens vår

Etter andre verdenskrig skjedde utrolige skritt av tilnærming mellom kristne kirkesamfunn som gjennom århundrer ikke hadde snakket sammen, eller som hadde sterke fiendebilder av hverandre. Mellom protestantiske kirkesamfunn ble det inngått en rekke økumeniske avtaler på 1980- og 1990-tallet. Bi- og multilaterale samtaler avspeilet stor konsensus i mange lærespørsmål, muligheter

for felles eukaristifeiring og utveksling og anerkjennelse av hverandres presteembeter.

Viktige slike dokumenter er for eksempel *Porvoo-erklæringen* (anglikansk-luthersk avtale der partene godkjenner hverandres dåp, nattverd og preste- og bispeembete og tillater at prester kan gjøre tjeneste i hverandres kirker uten ny ordinasjon) og *Leuenbergkonkordien* (luthersk-reformert avtale der partene anerkjenner at de har stor grad av felles forståelse av evangeliet og sentrale dogmer, slik som kristologi, predestinasjon, eukaristi og rettferdigjørelse – innebærer prekenfelleskap og nattverdfelleskap).

Lima-dokumentet representerte et viktig multikonfesjonelt arbeid på 1980-tallet der medlemmer fra både protestantiske kirker, orientalsk ortodokse kirker, Den ortodokse kirke og Den katolske kirke klarte å artikulerte stor grad av konsensus i forståelsen av dåp, nattverd og embete. Selv om dokumentet ikke er en offisiell avtale mellom de impliserte kirkesamfunn, var det et viktig prosessdokument som fikk bred oppmerksomhet og mange høringsvar.

I tillegg så man fruktene av en bedret relasjon mellom protestantiske kirker og Den katolske kirke. Boken *Harvesting the Fruits* av kardinal Kasper fra 2009 gir en utmerket oversikt over status i relasjonene med ulike kirkesamfunn. Et nærliggende eksempel i vår kontekst er *Felleserklæringen om rettferdigjørelsen*, et kjernedokument for relasjonen mellom lutheranere og katolikker som ble signert 31. oktober 1999.

Den økumeniske vinter

1990-tallet har blitt karakterisert som en tid preget av en del uro og tendenser til stagnering. Denne fasen har av noen blitt kalt den økumeniske vinter. Flere faktorer spilte inn, bl.a. at noen opplevde at det var stor diskrepans mellom inngåtte avtaler og opplevelsen av liten eller ingen endring i det praktiske hverdagsliv mellom kirkesamfunn.

Et annet aspekt var den tiltagende spente og anstrengte relasjonen mellom ortodokse og protestantiske kirker i Kirkenes Verdensråd (KV). Den kalde

relasjonen tiltok etter jernteppets fall og kulminerte i 1998. I forkant av generalforsamlingen i Harare (Zimbabwe) dette året varslet samtlige ortodokse medlemskirker, med støtte fra de orientalsk ortodokse kirkene, at de så seg nødt til å forlate Kirkenes Verdensråd dersom ikke omfattende omorganisering av den økumeniske arbeidsform og prioriteringer i KV ble iverksatt. Det ble nedsatt en kommisjon som i løpet av en toårsperiode klarte å foreslå nødvendige endringer som gjorde at KV kom seg igjennom denne krisen uten å miste de ortodokse medlemskirkene, med unntak av kirkene i Georgia og Bulgaria.

Konflikthåndtering og strategiske valg i Kirkenes Verdensråd

Til grunn for denne konflikten lå to grunnleggende teologiske problemstillinger: (1) Hvordan skal vi forstå kirkens nærvær i verden? (2) Hva er økumenikkens oppgave?

Den organisatoriske håndteringen av konflikten har blitt gjennomført på flere nivåer. For det første førte ortodokst press til økt bevissthet om at det finnes to hovedgrupper av kirkelig selvforståelse og om behovet for å håndheve prinsippet (fra Toronto-erklæringen fra 1950) at Kirkenes Verdensråd ikke kan ta stilling i favør av en av partene. (Det ble identifisert to parter, ortodokse og protestanter). For det andre valgte Kirkenes Verdensråd å anlegge en hovedstrategi – å *systematisk fokusere på det man har felles, uten å tilsløre ulikheter*. For det tredje ble det gjennomført en rekke praktisk-organisatoriske grep. Blant annet gikk man bort fra et beslutningssystem basert på votering, og innførte en konsensusmodell.

Den katolske kirkes relasjon til den økumeniske bevegelse

Konflikten i Kirkenes Verdensråd i 1998 omfattet ikke Den katolske kirke, både av formelle grunner (siden Den katolske kirke ikke er medlem, men aktiv observatør), og delvis pga. teologisk profil (Den katolske kirkes rådende ekklesiologiske selvpresentasjon oppleves ikke som like eksklusiv som Den ortodokse kirkes, sett fra et protestantisk perspektiv). Uansett, selv om Den katolske kirke ikke var part i

konflikten, så var løsningsstrategien i stor grad i tråd med hovedprinsippet for katolsk deltagelse i den økumeniske bevegelse. Det ligger som en forutsetning fra katolsk hold at kristen enhet ikke er noe man kan fremforhandle, men at enhet er en gave fra Gud, og henger sammen med troen på at det er bare én Jesus Kristus og ett fellesskap med ham.

Jesus som kilde til økumenisk fornyelse

Det er i denne økumeniske konteksten jeg mener at teologen Joseph Ratzinger i sin tid som pave Benedikt XVI har bidratt med viktige innspill for å fornye engasjementet og skape interesse for den historiske personen Jesus og hans betydning i dag. Boken *Jesus fra Nasaret: Fra inntoget i Jerusalem til oppstandelsen* er et godt og konstruktivt bidrag til den økumeniske samtale. Den er en oppfølger til første bind med undertittel *Fra dåpen i Jordan til forklarelsen på berget* fra 2007.

Det ligger som en forutsetning fra katolsk hold at kristen enhet ikke er noe man kan fremforhandle, men at enhet er en gave fra Gud, og henger sammen med troen på at det er bare én Jesus Kristus og ett fellesskap med ham.

Første bind fikk mye oppmerksomhet, og tilbakemeldingene var i hovedsak positive, selv om noen forskere rettmessig fremholdt at boken ikke på alle områder fremsto som oppdatert på nyere bibelforskning. Interessen for Jesus-forskning fikk imidlertid et oppsving. Kanskje har boken inspirert den lutherske teologen Joachim Ringleben til å ferdigstille sin bokproduksjon av verket *Jesus*, som utkom i 2008. Om så ikke var tilfellet, så har i alle fall Ringlebens verk inspirert paven, som kommenterer det lutherske alternativet positivt i sitt forord til bind to.

Den som leser begge bøker, vil på den ene side se stor forskjell i tenkning og teologisk preg; et konkret uttrykk for de to forfatterens ulike konfesjonelle herkomst. Men samtidig kommer den dype enheten hva angår den vesentlige forståelsen av Jesu person og budskap frem.

Oppfølgerboken er etter mitt skjønn den mest interessante for folk flest, fordi temaet er helt sentralt for den

kristne tro. En katolsk teolog, som ikke navngis i forordet i bind II, kritiserer første bok for å være «kristologi ovenfra». Begrepet knyttes gjerne til kritikken som kom fra bl.a. teologen Edward Schillebeeckx. Ratzinger/pave Benedikt på sin side avviser at han hadde noen intensjon om å skrive noen helhetlig kristologi. Oppfølgeren bør hverken forstås som et forskningsbidrag eller som en kristologi, men som et økumenisk bidrag som på bakgrunn av de bibelske tekster søker å reise de viktigste historiske spørsmål og bidra med en plausibel fortolkning av Jesu død og oppstandelse.

To utfordringer

Boken identifiserer og svarer på to hovedutfordringer for den kristne tro i dag. For det første: Det som er kjent for historikere og teologer, at den historiske dokumentasjon for de mest sentrale begivenheter i Jesu liv er god, må stadig gjøres kjent for nye generasjoner av mennesker. Det er en felles

utfordring for hele kristenheten og alle kirkesamfunn. Derfor er boken aktuell for alle og et godt utgangspunkt for økumeniske samtaler.

For det andre, fortolkningen av Jesu person og virke støter på et annet problem: Mye som var kjent i Jesu samtid, er ukjent for mange i Vesten i dag. Jeg tenker f.eks. på forståelsen av Guds nærvær i tempelet i Jerusalem, tempelkulten, hellighet, Loven og messiasforventninger. Rådende «neo-markionitiske» tendenser (der man ser bort fra Det gamle testamente og utelukkende tolker Kristus-begivenheten som et brudd med Det gamle testamentets gudsbilde) har lenge fått prege den vestlige kultur, hvilket vanskeliggjør en dypere forståelse av betydningen av Jesu person og virke. Boken bidrar til å tolke Jesu person, død og oppstandelse som en fornying og videreføring av den jødiske tempelkult og religion. Boken gir slik viktige og berikende innspill til samtale.

Avenir forlag 2011. Kr 378,-

Boken klarer på en fremragende måte å åpne bibeltekstene ved hjelp av innsikter fra historisk-kritisk forskning. Teksten fortaper seg ikke i detaljer. Den er ikke klissete sentimental, heller ikke slitsom apologetisk, men den er konstruktiv, samtalende og opplysende. Boken går inn på de vanskelige historiske, filosofiske og språklige utfordringene som man står overfor når man skal forklare det uforklarlige, det som mangler historiske paralleller, slik som forståelsen av beskrivelsene av Jesu oppstandelse.

Veien videre

Avslutningsvis bør det sies at kilden for den økumeniske bevegelse helt fra begynnelsen av har vært troen på Jesus Kristus som Gud og Frelser. Dette er også kilden for fremtidens økumeniske bevegelse. Mot dette bakteppet vil jeg oppfordre alle til å lese *Jesus fra Nasaret: Fra inntoget i Jerusalem til oppstandelsen*. (Gjerne fulgt opp med å lese den lutherske Ringlebens Jesus-verk!) Det hadde vært flott om man i menighetene kunne danne uformelle samtalegrupper rundt boken, eller tok initiativ til å invitere til lokale økumeniske samtaler om den, enten i *Bønneuken for kristen enhet* eller i fastetiden. I så tilfelle kan denne boken bidra til en ny økumenisk vår.

I juletiden som vi nå går inn i, skal vi feire at Gud ble menneske og tok på seg oppdraget å forsone verden med Gud. I den sammenheng kan *Jesus fra Nasaret* være berikende romjuleslesning. Denne nye Jesus-boken er etter mitt skjønn årets julegave.

Bergen: Orgel til Marias Minde

I tillegg til St. Paul menighetskirke huser Bergen den vakre Vår Frue kirke på Franciskus Xaveriussøstrenes anlegg Marias Minde. Kirkerommet brukes ikke bare av søstrene, men også i stigende grad av lokale katolikker. I menighetsbladet for september kan man lese hvordan det gikk til at kirken nå får orgel:

«Det var et et enestående tilbud som gjorde at vi har gått til anskaffelse av et nytt (brukt) orgel til kirken på Marias Minde. Sykehuskapellet på Haukeland skal i sekulariseringens navn gjøres om til et såkalt 'stille rom', som skal kunne brukes av tilhengere av alle verdens religioner og ikke-religioner, uten at noen skal bli provosert av Jesu navn, kors eller kirkeorgel. Så ble altså kapellets orgel med fire delte register og anhangspedal, som ble bygget av Bruno Christensen & sønner i Danmark i 1984, til overs. Da det ble tilbudt oss til en meget gunstig pris, kroner 40.000, fant vi å måtte slå til. Orgelet er i god stand og stort nok for kirkerommet det skal stå i. Etter hvert som menigheten bruker kirken på Marias Minde mer og mer, har vi merket behovet for et godt orgel, for det gamle harmoniet har ikke sterk nok lyd til å lede kirkesangen. Når dette leses, skal orgelet allerede være på plass.»

St. Paul menighetsblad september 2011/HHØ

Prestedager på Mariaholm

Presteskapet i Oslo katolske bispedømme var dagene 3.–6. oktober samlet på Mariaholm til sitt årlige møte. I år var over 45 av bispedømmets prester til stede sammen med biskop Eidsvåg. Siden fjorårets møte har presteskapet i bispedømmet blitt forsterket med 11 nye prester, hvorav en som vikar. For mange var det derfor også en anledning til å bli kjent med nye medbrødre. De nyankomne prestene utfører hovedsakelig sin tjeneste i de nasjonale gruppene.

I de senere år har en dag av prestemøtet blitt avsatt til faglig fordypelse. I år var det stipendiat Ståle Johannes Kristiansen fra Bergen som ga tre forelesninger over temaer knyttet til

kirkefedrene. I tillegg ble det satt fokus på helse, miljø og sikkerhet i menighetene ved Stine Nordgren Johannesen fra advokatfirmaet Ræder, som veiledet prestene gjennom et såkalt HMS-kurs. Pedro Barrera, leirsjef for Norges Unge Katolikkers gruppe til Verdensungdomsdagene i Spania, var også invitert for å dele sine opplevelser med prestene.

Prestskapet får hvert år en orientering fra biskopen, kalt «rikets tilstand», hvor han redegjør for de viktigste tingene som har skjedd i bispedømmet det siste året. Presterådets arbeid fra sist år gjennomgås, og det gis en orientering om de viktigste sakene som diskuteres i Pastoralrådet.

p. Pål Bratbak

Stavanger: Den nye kirken tar form

Foto: Kjell Erik Rindemo/Svanhvit Arkitekt.no

«Nye St. Svithun» i Stavanger er i ferd med å ta form. Kirkeklokkene ble heist på plass den 17. oktober. Byggearbeidene startet 12. april 2010 og innebærer en utvidelse fra dagens ca 250 plasser, til drøyt 500. Den vil dermed bli landet største katolske kirke, foran St. Paul i Bergen. Prosjektet på ca 25 millioner er krevende, selv for en stor menighet med sunn økonomi, som St. Svithun er. Menigheten samler inn penger til kirkebyggingen under mottoet «Litt mitt, litt ditt, men mest vårt». Det er mulig å gi bidrag via OKBs elektroniske gavetjeneste, og gaver kan kvalifisere til skattefradrag. Mens byggingen pågår, feirer menigheten messe i provisoriske lokaler. Sogneprest Rolf Bowitz melder at alle tar dette svært sporty.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 1. november /St. Olav

Lillestrøm: «Gamle Magnus» rehabilitert

Foto: St. Magnus menighetsblad 4/2011

Da St. Magnus menighet på Lillestrøm fikk ny kirke i 1988, ble ikke den gamle kirken fra 1957 «arbeidsledig». I «Gamle Magnus» finnes også to mindre saler, stue og kontorer. Lokalene har lidd under høyt fuktnivå grunnet lekkasjer i taket. I høst blir taket rehabilitert og vinduer skiftet. Dessuten blir det innredet et nytt kjøkken.

Mye arbeid er blitt gjort av FAG – frivillig arbeidsgruppe – deres innsats har spart menigheten for betydelige beløp. Eksterne fagfolk har naturligvis også vært i sving, og regningen for menigheten kommer på ca 575 000.

lillestrom.katolsk.no/St. Magnus menighetsblad/Heidi H. Øyma

Skedsmo: Kulturpris til katolske barnekorledere

Foto: St. Magnus menighetsblad 4/2011

Veronica og Modesto Ocampo, som driver barnekolet i St. Magnus menighet på Lillestrøm, er blitt tildelt Skedsmo kommunes «Barn og unges kommunepreis» for 2011. Prisen ble overrakt i Skedsmo rådhus tirsdag 8. november. Ekteparet driver kolet på sjette året. I denne tiden har medlemstallet gått fra 6 til 36 barn, i alderen fem år og oppover. Kolet opptre fast på KulturMix i Lillestrøm Kultursenter og har også sosiale aktiviteter. Kolet er medlem av Norges Unge Katolikker og Skedsmo sangforening. I menighetens årlige humanitærkonsert er kolet et selvfølgelig innslag. Bildet er fra årets konsert.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 27. oktober /St. Olav

Assisimarkering i Oslo

Foto: Espen/Anne/Markus/2011

25 år er gått siden pave Johannes Paul II for første gang inviterte verdens religiøse ledere til Assisi for å be for fred og rettferdighet i verden. I den anledning inviterte pave Benedikt XVI verdens religiøse ledere til et nytt fredsmøte i den umbriske byen 27. oktober. Dagen ble også markert i Oslo, hvor biskop Eidsvig og kommisjonen for interreligiøs dialog inviterte til seminar om religionsfrihet i Mariagården og interreligiøs fredsmarkering i St. Olav domkirke. Begge arrangementer var godt besøkt. Blant annet stilte nyslått preses for biskopene i Den norske kirke, Helga Byfuglien, representanter for Det mosaiske trossamfunn, Islamsk råd, sikher, bahai', buddhister og hinduer. Mange katolske legfolk deltok. Bildet er fra sakristiet i St. Olav før markeringen i kirken.

St. Olav

Pastoralrådets høstmøte 2011

Foto: Anders Christensen

28.–30.oktober hadde Pastoralrådet i OKB sitt høstmøte på Mariaholm sammen med biskopen. Det var en helg med mange spennende diskusjoner. Biskopen hadde sin faste orientering om OKB, og Thuan Cong Pham orienterte om økonomien. I tillegg var Martha Skretteberg fra Caritas til stede og presenterte seg. På lørdagen var det gruppearbeid med seks forskjellige temaer: konvertitter, pastoralplan for barne- og ungdomsarbeid (PBU), nasjonale grupper, utkantkatolikker, samfunnsengasjement og det liturgiske liv. På forhånd hadde Camilla Cselenyi og Torvild Oftestad, på vegne av Kommisjonen for PBU, en presentasjon om arbeidet med denne, og Maria Junttila Sammut holdt

en presentasjon om pastoral handlingsplan for OKB. Søndagen diskuterte PRO sine statutter og kom fram til en del forslag til endringer.

Kristine Gran Martinsen

Søsterrådets høstmøte

Søsterrådet møttes på Katarinahjemmet i Oslo i dagene 4. og 5. november. Søsterrådet er et samarbeidsorgan for katolske ordenssøstre og sekularinstitutt i Norge. Rådet representerer 140 ordenssøstre fordelt på 16 ulike ordener og kongregasjoner, fra 19 forskjellige land (tall per april 2011). Søsterrådet møtes to ganger årlig for å dele informasjon med hverandre og arbeide med saker av felles interesse.

Denne gang var temaet bruken og nytten av sosiale medier. Arne Berggren kom med eksempler og innledet til samtale om emnet. Spørsmålet om oppholdstillatelse for søstre fra utenfor EU har lenge vært på dagsorden, og Søsterrådet venter på svar på en henvendelse de tidligere har rettet til Justisdepartementet.

Søsterrådet har også som et langsiktig prosjekt å gi nye søstre – både dem som kommer til Norge utenfra, og dem som inntreer i Norge – en grundig innføring i norsk kirkehistorie og det landskapet de skal virke i.

Katarinahjemmet.katolsk.no / St. Olav

Engasjerende kateketeseminar

Foto: Camilla Cselenyi

At den spirituelle siden av katekesen er et viktig tema som i større grad bør vektlegges, er noe av det de over 60 deltagerne på kateketeseminalet «Barnet og mystikken» var samstemmige om. Lørdag 5. november var kateketer fra menigheter i hele landet samlet i Akersveien, til et heldagsseminar i to økter.

Dagen ble åpnet med en innledning av diakon Henrik von Achen fra St. Paul

menighet i Bergen, som til daglig er kunsthistoriker og kurator ved Universitetsmuseet i Bergen. Hans foredrag henvendte seg direkte til kateketene som trossøkende, trosferende og trosformidlere.

Sunniva Vang Kristiansen, som er barnekonsulent i Norges unge Katolikker, innledet deretter med et foredrag, «Salige er de rene av hjerte, for de skal se Gud – Å søke Guds åsyn med barna», om den mer konkrete siden av det å lede barna i katekesen inn i den åndelige dimensjon. Sunniva la frem en del konkrete eksempler fra egen erfaring med barn og trosopplæring, som kateketer kan ta i bruk.

I andre del av seminaret jobbet deltagerne videre på egen hånd i workshop-grupper, med oppgaver og spørsmål knyttet til dagens tema. Hver gruppeleder oppsummerte til slutt deltagerens svar i plenum, og det ble delt mange nyttige innspill og erfaringer fra deltagerne.

Referat fra foredragene og oppsummering fra gruppene finnes på katekese.no/St.Olav

Voss: St. Olavs senters fremtid

Den 20. november var det offisiell avskjed for St. Franciskus Xaverius-søstrene på Voss med messe og kirkekaffe. Dette markerte den formelle avslutningen for deres drift av St. Olavs senter. Eiendommen på Voss ble i sin tid donert til søstrene av den kjente konvertitten Lars Eskeland. Søstrene vil fremdeles eie og benytte stedet etter behov, og fortsatt katolsk bruk av stedet sikres av lokale katolske legfolk.

Provinspriorinne Mary Doyle uttaler til avisen *Hordaland* at alt har sin tid, og at det var nødvendig for søstrene å trekke seg ut, men at stedet er i gode hender takket være det lokale engasjementet: «Det er en aktiv katolsk menighet på Voss, med fastboende prest og en gruppe frivillige som skal ta seg av det praktiske arbeidet rundt messer, gudstjenester, undervisning og møtevirksomhet. Altså, det skal fremdeles være et katolsk senter der alle fremdeles er velkommen», sier sr. Mary.

Biskop Eidsvig besøkte Voss i høst for å diskutere senterets fremtid. Voss er

senter for en aktiv gruppe, og p. Aage Hauken bor på stedet. Under møtet ble det opprettet et interimstyre bestående av Pål Augland, Theresa Robberstad og Marisa Taylor. Pål Augland forteller til avisen at søstrene etterlater et tomrom, men at deler av huset vil brukes som lokalt katolsk møtested med ulike aktiviteter i tillegg til søndagsmessen. Han uttrykker håp om at gruppen vil vokse slik at Voss etter hvert kan bli egen menighet. For tiden er det ca 20–30 fremmøtte en vanlig søndag.

Hordaland 24. september/HHØ/St. Olav

Ny erkebiskop av Manila

Luis Antonio Tagle (54), nå biskop av Imus på Filippinene, ble den 13. oktober utnevnt av pave Benedikt XVI til ny erkebiskop av Manila på Filippinene etter kardinal Gaudencio Borbon Rosales (79), som samtidig fikk innvilget sin avskjedssøknad av aldersmessige grunner. Rosales har ledet erkebispedømmet siden 2003. Bispedømmet Manila ble grunnlagt i 1579 og i 1595 opphøyd til erkebispedømme. Det har tre millioner katolikker.

Den nye erkebiskopen Luis Antonio Tagle ble født den 21. juni 1957 i Manila og studerte teologi i Manila og ved The Catholic University of America i Washington DC i USA. Etter sin prestevielse i 1982 virket han først som sognesjelesørger og rektor for presteseminaret i Imus nord på Filippinene. Deretter dro han til Roma for utdypende studier. I 1997 ble Tagle medlem av den internasjonale teologkommisjonen i Vatikanet. I oktober 2001 utnevnte den salige pave Johannes Paul II ham til biskop av Imus.

13 oktober Kathpress / Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (pe)/St. Olav

Paven utroper et «Troens år»

– De nye evangelistene er kallet til å vandre på Kristi vei, og gjøre kjent for andre skjønnheten i det livgivende Evangeliet.

Dette sa Pave Benedikt XVI da han i oktober utropte et «Troens år» i anledning 50-årsjubileet for Det annet vatikankonsil. Det var under en messe i Peterskirken at Den hellige far annonserte nyevangeliseringsåret – som varer fra 11. oktober 2012 til 24. november 2013, Kristi kongefest. Messen i Peterskirken avsluttet et stort møte i regi av

Det pavelige råd for nyevangelisering, som paven talte til dagen før.

«Troens år» skal ha et spesielt fokus på gjenoppdagelsen av den kristne tro, og hvordan den kan formidles til den moderne verden. I sin preken sa pave Benedikt at året skal «gi nye impulser til hele Kirkens misjon om å føre mennesker ut av den ørkenen de ofte befinner seg i, over til livets sted – i vennskap med Kristus».

Om nyevangelisering var temaet som Benedikt ønsket å formidle, var verdenspressen mer opptatt av pavens entré i Peterskirken på et bevegelig podium, også brukt av hans forgjenger, Johannes Paul II. Podiet skal gjøre den lange veien opp mot hovedalteret i Peterskirken enklere for pave Benedikt, og det skal ikke være noen spesielle helsemessige årsaker til bruken, presiserte p. Federico Lombardi, Vatikanets pressetalsmann.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 18. oktober/St. Olav

Nytt katolsk universitet i Jordan

Et nytt katolsk universitet er født, og det i Madaba i Jordan. Kongedømmet Jordans første katolske universitet er blitt til i samarbeid med amerikanske University of New Hampshire, og har derfor fått navnet «American University of Madaba». Lærestedet er blitt til etter initiativ fra blant annet den latinske patriarken av Jerusalem, Fouad Twal, som har jurisdiksjon også over Jordan.

– Alle i dag ønsker å åpne et universitet i Jordan, og det faktum at myndighetene har gitt denne tillatelsen til oss og ingen andre, er en anerkjenning av den jobben som gjøres i våre skoler, som har operert her siden 1849, sier Twal til Vatican Insider.

Universitetet i Madaba – som ligger rundt tre mil utenfor hovedstaden Am-

man – begynte undervisningen nå i oktober, og regner med å motta så mange som 8000 studenter, både kristne og muslimer.

Pave Benedikt la selv ned grunnstenen til bygget da han besøkte Jordan i 2009 og dette bildet ble tatt.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 27. oktober/St. Olav

Vatikanet med konferanse om adulte stamceller

Det pavelige råd for kulturen arrangerte den 9.–11. november en konferanse om moderne stamcelleforskning, i samarbeid med bioteknologifirmaet NeoStem. Vatikanet inngikk i fjor et samarbeid med det amerikanske firmaet, og investerte da en million dollar til forskning på adulte stamcellers medisinske potensial.

Den katolske kirke har lenge motsatt seg forskning på stamceller fra menneskelige embryoer, da dette innebærer destruksjon av menneskelige embryo (befruktede eggceller/fostre). Nå går Vatikanet i bresjen for økt forskning på og bruk av adulte stamceller, et fagfelt som de senere år har hatt stor fremgang.

Dr. Robin Smith fra NeoStem og Stem for Life Foundation beskriver konferansen som «tre banebrytende dager», hvor et av høydepunktene har vært å høre pasienters egne historier etter behandling med adulte stamceller. I følge Smith utmerker denne typen behandling seg ved at «de etiske dilemmaene ved bruk av embryonale stamceller unngås», og presiserer at adulte stamceller «tillater oss å fremme vitenskapelig kunnskap samtidig som vi beskytter alle livets faser».

Over 250 fagfolk fra hele verden deltok på konferansen.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 11. november

Tyrkia: historisk kirke omgjort til moské

Kirken som huset Det annet konsil i Nikea i 787, og som har vært museum siden 1920, er nå blitt omgjort til en moské. Dette melder AsiaNews. Hagia Sofia i Nikea, dagens Iznik, ble gjort om til moské i 1331 av den ottomanske lederen Orhan Gazi. Som et ledd i Atatürks sekulariseringsprosess ble

bygningen imidlertid tatt i bruk som museum i 1930. Nå er det historisk viktige bygget igjen en moské, etter ordre fra Tyrkias religionsdirektorat – som står direkte under statsminister Recep Tayyip Erdogan. Den kontroversielle avgjørelsen har blitt møtt med protester fra kristne, som fremhever byggets viktige historiske og religiøse betydning.

Det annet konsil i Nikea fordømte den såkalte ikonoklasmen, et fenomen i Det bysantinske riket som hevdet at all religiøs billedgengivelse var avgudsdyrkelse. Konsilet avviste også adopsjonalismen, som fornektet den hypostatisk forening (to naturer i én person) i Kristus, og forfektet at Kristus ikke var Guds Sønn i kraft av sin natur, men kun ved en slags adopsjon. Nikea II er det siste konsil som anerkjennes av både katolikker og ortodokse.

Ifølge nettstedet Vatican Insider, som siterer den aserbajdsjanske avisen Sabah, finnes det også konkrete planer om å forvandle den berømte bysantinske basilikaen Hagia Sofia (Hellige Visdom) til moské, etter å ha vært museum siden 1935. Avisen Sabah hevder at det pågående restaureringsarbeidet i Hagia Sofia er et ledd i denne planen, som inkluderer oppføringen av en såkalt mimbar, en islamsk prekestol hvor imamen holder sine fredagsprekener. Tyrkiske myndigheter har ikke kommentert påstandene.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 14. november/St. Olav

Bekrefter opprettelsen av amerikansk ordinariat

Et ordinariat for amerikanske anglikanere som ønsker full kommunion med Den katolske kirke, opprettes 1. januar 2012, på høytiden for Guds helige mor Maria.

Det var kardinal Donald Wuerl, erkebiskop av Washington og den amerikanske Kirkens hovedansvarlige i arbeidet med ordinariatet, som sprakk nyheten under sin tale til den amerikanske bispekonferansen 15. november.

Ordinariatet – en kirkelig jurisdiksjon som ligner et bispedømmes, men ikke på samme måte er territorialt bundet – er et resultat av pave Benedikts apostoliske konstitusjon «Anglicano-

rum Coetibus» fra 2009. Paven åpnet her for at anglikanske biskoper, prester og legfolk kan oppnå full kommunion med Den katolske kirke, men samtidig beholde særskilte anglikanske skikker og liturgi som er i samsvar med katolsk tradisjon. Det første slike ordinariatet, «Our Lady of Walsingham», ble opprettet i England 15. januar i år. Australia forventes å være neste land ut.

Rent praktisk vil det nye ordinariatet bli ledet av en såkalt ordinarius, en anglikansk prest eller biskop som er tatt opp i Den katolske kirke. Gifte anglikanske biskoper kan ikke bli biskoper i Den katolske kirke, siden Kirkens tradisjon tilsier sølibat for biskoper, uten de muligheter for unntak som finnes for prester. I likhet med gifte anglikanske prester får tidligere biskoper fortsette som prester etter å ha blitt ordinert i Den katolske kirke.

Ifølge kardinal Wuerl har 67 anglikanske prester så langt søkt om katolsk ordinasjon. Troskongregasjonen har foreløpig godkjent 35 av søknadene. Flere anglikanske menigheter har allerede uttrykt ønske om å innlemmes i ordinariatet, og medlemmene i to menigheter er i høst blitt opptatt i Den katolske kirke på forhånd, «i påvente av et ordinariat», som de uttrykte det.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 16. november/St. Olav

Olav bokhandel starter kundeklubb

Hvis du ønsker å motta tilbud, nyheter og informasjon fra bokhandelen, blir det nå mulig å motta det på SMS. Send STOLAV til 2007 for å melde deg inn.

St. Olav på lesebrett og smarttelefoner

Husk at du nå kan lese St. Olav kirkeblad på både Kindle, iPad og ulike smarttelefoner!

På www.katolsk.no/kirkebladet vil du finne to nye formater: mobi (for Kindle) og epub (iPad, ulike lesebrett og smarttelefoner). Disse utgavene er litt kortere enn den trykte. Det vil selvsagt fremdeles være mulig å lese bladet i fullversjon (PDF) på nett.

St. Olav Forlag

Nyhet:

John Willem Gran:

KIRKENS TRO

- historien om trosbekjennelsens tilblivelse

Som pensjonist innledet biskop Gran et studium av Kirkens syv første konsiler, de eneste som er godkjente som økumeniske av både Den katolske og Den ortodokse kirke, samt av trossamfunnene oppstått i kjølvannet av reformasjonen. Hans fokus i denne boken er de seks første av disse konsilene, siden de eier en felles rød tråd: trosbekjennelsene, med det nikensk-konstantinopolitanske *credo* som utviklingens alfa og omega. Boken er ment som en tilnærmet popularisering av et seriøst kirkehistorisk emne, og ikke myntet på eksperter.

John Willem Gran, kulturpersonligheten og cisterciensermunken som ble biskop i Oslo katolske bispedømme (1964-1983), døde skjærtorsdag 20. mars 2008 i Paris. Hans manus var da tilnærmet komplett. Boken utgis derfor posthumt, med forord av og anbefaling fra biskop Bernt Eidsvig og faglig bistand fra patristikeren Karl Johan Skeidsvoll.

Kr 298.-

Kjøp i St. Olav bokhandel eller din lokale bokhandel.

Husk også
Katolsk Almanakk 2012!

www.stolavforlag.no

Katolsk gymnas i Bergen

— snart en realitet

St. Paul gymnas starter opp høsten 2012 i midlertidige lokaler mens det pågår ombygning av den staselige eiendommen på Florida, Franciskus Xaveriussøstrenes tidligere sykehus.

Lokalene blir i det såkalte Christian Michelsens hus, som er en del av eiendommen, og i skolepaviljonger. Det gir rom til 50 elever fordelt på to klasser på første trinn (Vg1). Sommeren 2014, når ombyggingen er ferdig, skal det være plass til 270 elever fordelt på ni klasser, tre på hvert trinn. Ombyggingskostnadene er beregnet til 50 millioner kroner, finansieringen har primært skjedd gjennom låneopptak.

Skoleråd og prosjektleder Gjermund Høgh uttaler til St. Paul menighetsblad at interessen for å gå på gymnaset er stor blant elevene på St. Paul skole. Ca. halvparten av tiendeklassingene har sagt at de ønsker å begynne der fra høsten. Men gymnaset skal være et tilbud for elever fra hele landet, katolikker som ikke-katolikker. Mange flytter hjemmefra for å gå på videregående, for dem bør dette være et interessant alternativ.

Lærerne for de to første klassene er på plass, men arbeidsgruppen er fremdeles interessert i å komme i kontakt med potensielle lærere, ikke minst i realfag. Lærerne som skal undervise i de sentrale fagene, som norsk og matematikk, forutsettes å ha lektorkompetanse. Dom Lukas Lorf-Wollesen blir skoleprest.

– Dette er den sterkeste lansering av et katolsk tiltak rettet mot offentligheten siden søstrene bygde sykehus for 100 år siden, uttaler Gjermund Høgh til menighetsbladet. På spørsmål om hva som skiller St. Paul Gymnas fra det offentlige skoletilbudet, svarer han:

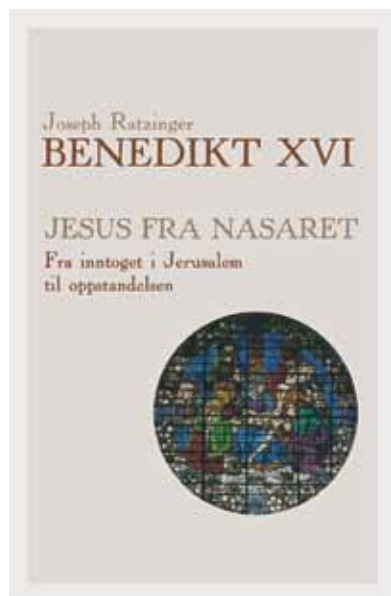
– Hovedforskjellene er menneskesynet, kunnskapssynet og den *atmosfæren* skolen skal ha. På St. Paul gymnas er alle nødt til å delta i skolens religiøse liv, i det minste som et kulturelt prosjekt. Dette innebærer minimum to uketimer kristendomskunnskap, også i første og andre klasse. Det blir liturgisk liv i åpningen av dagen og en bruk av kirken som ikke lenger finnes i offentlig skole, for eksempel skolemesser én gang i måneden. De som ønsker det, kan også få et religiøst tilbud oftere. Vi legger opp til at kirken på Florida kan brukes av skolens elever hver dag, det kan være morgenandakter eller messe etter skoletid.

St. Olav

avenir

Årets viktigste Jesus-bok

Benedikt XVI

Jesus fra Nasaret Fra inntoget i Jerusalem til oppstandelsen

378,-

Jesus fra Nasaret er en ærlig og engasjert bok om personen Jesus, skrevet av vårt tids fremste kristne leder.

«Jeg er overbevist om, og håper også at leseren vil se, at denne skikkelsen er mye mer logisk og historisk sett mye mer begripelig enn rekonstruksjonene vi har blitt konfrontert med de siste årtider.»

Benedikt XVI

Sagt om bind I:

«Boken presenterer oss for et klassisk Jesusbilde hvor paven deler med seg av et vell av kunnskap, et helt liv med studier og forskning, bønn og meditasjon over Skriften. Og hensikten? Å gjøre det som er Peters oppdrag: å styrke sine brødre og søstre i troen.»

Bernt Eidsvåg, biskop i Oslo katolske bispedømme

Boken kan kjøpes i St. Olav bokhandel eller hos din lokale bokhandel.

Tlf. 22 00 87 80 • www.lutherforlag.no

SØN 1 ■ PALMESØNDAG (F)
 E Mark 11,1-10 eller Joh 12,12-16 (1) Jes 50,4-7
 S Sal 22(21),8-9. 17-18a. 19-20. 23-24 (2) Fil 2,6-11
 E Mark 14,1-15,47 (kortere: Mark 15,1-39)

Man 2 ■ (1) Jes 42,1-7 (S Sal 27(26),1. 2. 3. 13-14 (E) Joh 12,1-11
 Tir 3 ■ (1) Jes 49,1-6 (S Sal 71(70),1-2. 3-4. 5-6. 15. 17
 E Joh 13,21-33.36-38)

Ons 4 ■ (1) Jes 50,4-9a (S Sal 69(68),8-10. 21-22. 31. 33-34
 E Matt 26,14-25)

Tor 5 □ SKJÆRTORS DAG (F)
 OLJEVIGSELSMESSEN: (F)
 (1) Jes 61,1-3a.6a.6b-9 (S Sal 89(88),21-22. 25+27 (2) Åp 1,5-8
 E Luk 4,16-21
Påskens hellige triduum begynner
 Aftenmessen til minne om Herrens hellige nattverd: (F)
 (1) 2 Mos 12,1-8.11-14 (S Sal 115,12-13.15-16bc.17-18
 (2) 1 Kor 11,23-26 (E) Joh 13,1-15)

Fre 6 ■ Langfredag
 (1) Jes 52,13-53,12 (S Sal 31(30),2+6. 12-13. 15-16. 17+25
 (2) Hebr 4,14-16;5,7-9 (E) Joh 18,1-19,42
 Kollekt til Det hellige land

Lør 7 Ingen messe om dagen: påskennattmessen kan begynne før midnatt.
 Påskemessplikten oppfylles påskennatt eller -dag.
 □ **PÅSKEVIGILIEN** (F)
 (1) 1 Mos 1,1-2,2 (kortere: 1 Mos 1,1.26-31a)
 S Sal 104(103),1-2a.5-6.10+12.13-14.24+35c
 eller Sal 33(32),4-5.6-7.12-13.20+22
 (2) 1 Mos 22,1-18 (kortere: 1 Mos 22,1-9a.10-13.15-18)
 S Sal 16(15),5+8.9-10.11
 (3) 2 Mos 14,5-15,1a (S 2 Mos 15,1-2.3-4.5-6.17-18
 (4) Jes 54,5-14 (S Sal 30(29),2+4-5.6-11+12a+13b
 (5) Jes 55,1-11 (S) Jes 12,2-3.4bcd.5-6
 (6) Bar 3,9-15.32-4,4 (S Sal 19(18),8.9.10.11
 (7) Esek 36,16-17a.18-28 (S Sal 42(41),3.5bcd.43(42),3,4
 eller (om det er dåp) Jes 12, 2-3.4bcd.5-6
 eller Sal 51(50),12-13.14-15.18-19
 (8) Rom 6,3-11 (S Sal 118(117),1-2. 16ab-17. 22-23
 E Mark 16,1-7)

SØN 8 □ PÅSKEDAG (F)
 (1) App 10,34a.37-43 (S Sal 118(117),1-2. 16ab-17. 22-23
 (2) Kol 3,1-4 eller 1 Kor 5,6b-8 (E) Joh 20,1-9
 eller Luk 24,1-12 eller (om kvelden) Luk 24,13-35
 Tidebønn for uke 1, vol. III

Man 9 □ Mandag i påskeoktaven
 (1) App 2,14.22-33 (S Sal 15(16) 1-2a+5.7-8.9-10.11
 E Matt 28,8-15)

Tir 10 □ Tirsdag i påskeoktaven
 (1) App 2,36-41 (S Sal 33(32),4-5. 18-19. 20. 22 (E) Joh 20,11-18)

Ons 11 □ Onsdag i påskeoktaven
 (1) App 3,1-10 (S Sal 105(104) 1-2.3-4.6-7.8-9 (E) Luk 24,13-35)

Tor 12 □ Torsdag i påskeoktaven
 (1) App 3,11-26 (S Sal 8,2a+5.6-7.8-9 (E) Luk 24,35-48)

Fre 13 □ Fredag i påskeoktaven
 (1) App 4,1-12 (S Sal 118(117) 1+2+4.22-24.25-27a (E) Joh 21,1-14)

Lør 14 □ Lørdag i påskeoktaven
 (1) App 4,13-21 (S Sal 118(117) 1+14-15.16ab-18.19-21
 E Mark 16,9-15
 Tidebønn for uke 2, vol. III

SØN 15 Misunnings-søndagen. Ungdoms-dag.
 □ 2. søndag i påsketiden
 (1) App 4,32-35 (S Sal 118 (117),2-4. 16ab-18. 22-24
 (2) 1 Joh 5,1-6 (E) Joh 20,19-31)

Man 16 ■ Den hellige Magnus (M)
 (1) App 4,23-31 (S Sal 2,1-3.4.6-7-9 (E) Joh 3,1-8
 (2) (1) App 4,32-37 (S Sal 93(92) 1ab.1c-2.5 (E) Joh 3,7b-15)

Tir 17 □ (1) App 5,17-26 (S Sal 34(33) 2.3-4.5.6-7-8-9 (E) Joh 3,16-21
 Ons 18 □ (1) App 5,27-33 (S Sal 34(33) 2+9.17-18.19-20 (E) Joh 3,31-36
 Årsdagen for pavevalget

Fre 20 □ (1) App 5,34-42 (S Sal 27(26) 1.4.13-14 (E) Joh 6,1-15
 Lør 21 □ (Den hellige Anselm av Canterbury) (V)
 □ (1) App 6,1-7 (S Sal 33(32) 1-2.4-5.18-19 (E) Joh 6,16-21
 Tidebønn for uke 3, vol. III

SØN 22 □ 3. søndag i påsketiden
 (1) App 3,13-15.17-19 (S Sal 4,2.4.7-9 (2) 1 Joh 2,1-5a
 E Luk 24,35-48)

Man 23 ■ (Den hellige Adalbert) (V)
 ■ (Den hellige Georg) (V)
 □ (1) App 6,8-15 (S Sal 119(118) 23-24.26-27.29-30 (E) Joh 6,22-29)

Tir 24 ■ (Den hellige Fidelis av Sigmaringen) (V)
 □ (1) App 7,51-8,1a (S Sal 31(30) 3cd.4.6ab+7b+8a.17+21ab
 E Joh 6,30-35)

Ons 25 ■ EVANGELISTEN MARKUS (F)
 (1) Pet 5,5b-14 (S Sal 89(88),2-3.6-7.16-17 (E) Mark 16,15-20)

Tor 26 □ (1) App 8,26-40 (S Sal 66(65) 8-9.16-17.20 (E) Joh 6,44-51
 Fre 27 □ (1) App 9,1-20 (S Sal 117(116) 1.2 (E) Joh 6,52-59
 Lør 28 ■ (Den hellige Peter Chanel) (V)
 □ (Den hellige Louis M. Grignon de Montfort) (V)
 □ (1) App 9,31-42 (S Sal 116(115) 12-13.14-15.16-17
 E Joh 6,60-69
 Tidebønn for uke 4, vol. III

SØN 29 □ 4. søndag i påsketiden
 (1) App 4,8-12 (S Sal 118(117),1+8-9. 21-23. 26+28cd+29
 (2) 1 Joh 3,1-2 (E) Joh 10,11-18
 Kalls-søndag

Man 30 □ (Den hellige Pius V) (V)
 □ (1) App 11,1-18 (S Sal 42(41) 2-3; 43(42) 3.4 (E) Joh 10,1-10

Tir 1 □ (Den hellige Josef håndverkeren) (V) (L) (1) 1 Mos 1,26-2,3
 eller Kol 3,14-15.17.23-24 (S Sal 90,2-3.4.12-13.14.16
 E Matt 13,54-58
 □ (1) App 11,19-26 (S Sal 87(86) 1-3.4-5.6-7 (E) Joh 10,22-30)

Ons 2 □ Den hellige Athanasius (M)
 (1) App 12,24-13,5a (S Sal 67(66) 2-3.5-6+8 (E) Joh 12,44-50)

Tor 3 ■ DE HELLIGE APOSTLER FILIP OG JAKOB (F)
 (1) 1 Kor 15,1-8 (S Sal 19(18),2-3.4-5 (E) Joh 14,6-14)

Fre 4 □ (1) App 13,26-33 (S Sal 2,6-7.8-9.10-11 (E) Joh 14,1-6
 Fre 5 □ (1) App 13,44-52 (S Sal 98(97) 1,2-3ab.3cd.4 (E) Joh 14,7-14
 Tidebønn for uke 1, vol. III

SØN 6 □ 5. søndag i påsketiden
 (1) App 9,26-31 (S Sal 22(21) 26b-27.28+30.31-32
 (2) 1 Joh 3,18-24 (E) Joh 15,1-8)

Man 7 □ (1) App 14,5-18 (S Sal 115(113B),1-2. 3-4. 15-16 (E) Joh 14,21-26
 Tir 8 □ (1) App 14,19-28 (S Sal 145(144) 10-11.12-13ab.21
 E Joh 14,27-31a)

Ons 9 □ (1) App 15,1-6 (S Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5 (E) Joh 15,1-8
 Tor 10 □ (1) App 15,7-21 (S Sal 96(95) 1-2a.2b-3.10 (E) Joh 15,9-11
 Fre 11 □ (1) App 15,22-31 (S Sal 57(56) 8-9.10-12 (E) Joh 15,12-17
 Lør 12 ■ (De hellige Nereus og Achilleus) (V)
 ■ (Den hellige Pancratius) (V)
 □ (1) App 16,1-10 (S Sal 100(99) 2.3.5 (E) Joh 15,18-21
 Tidebønn for uke 2, vol. III

SØN 13 □ 6. søndag i påsketiden
 (1) App 10,25-26.34-35.44-48 (S Sal 98(97) 1-2-3ab.3cd-4
 (2) 1 Joh 4,7-10 (E) Joh 15,9-17)

Man 14 ■ APOSTELENE MATTIAS (F)
 (1) App 1,15-17.20-26 (S Sal 113(112),1-2.3-4.5-6-7-8
 (E) Joh 15,9-17)

Tir 15 ■ (Den hellige Hallvard) (V)
 □ (1) App 16,22-34 (S Sal 138(137) 1-2a.2bc.3-7c-8 (E) Joh 16,5-11
 Ons 16 □ (1) App 17,15.22-18,1 (S Sal 148,1-2.11-12ab.12c-14a.14bcd
 E Joh 16,12-15)

Tor 17 □ KRISTI HIMMELFART (F)
 (1) App 1,1-11 (S Sal 47(46),2-3. 6-7. 8-9 (2) Ef 4,17-23
 eller Ef 4,1-13 (kortere: Ef 4,1-7-11-13) (E) Mark 16,15-20)

Fre 18 ■ Den hellige Erik (M)
 (1) App 18,9-18 (S Sal 47(46),2-3. 4-5. 6-7 (E) Joh 16,20-23a

Lør 19 □ (1) App 18,23-28 (S Sal 47(46) 2-3.8-9.10 (E) Joh 16,23b-28
 Tidebønn for uke 3, vol. III

SØN 20 □ 7. søndag i påsketiden
 (1) App 1,15-17.20a.20c-26 (S Sal 103(102) 1-2.11-12.19-20ab
 (2) 1 Joh 4,11-16 (E) Joh 17,11b-19)

Man 21 ■ (Den hellige Kristoffer Magallanes og ledsagere) (V)
 □ (1) App 19,1-8 (S Sal 68(67) 2-3.4-5ac.6-7ab (E) Joh 16,29-33)

Tir 22 □ (Den hellige Rita av Cascia) (V)
 □ (1) App 20,17-27 (S Sal 68(67) 10-11.20-21 (E) Joh 17,11-1a)

Ons 23 □ (1) App 20,28-38 (S Sal 68(67) 29-30.33-35a.35b-36c
 E Joh 17,11b-19)

Tor 24 □ (1) App 22,30.23.6-11 (S Sal 16(15) 1-2a+5.7-8.9-10.11
 E Joh 17,20-26)

Fre 25 □ (Den hellige Beda den Ærverdige) (V)
 □ (Den hellige Gregor VII) (V)
 □ (Den hellige Maria Magdalena de'Pazzi) (V)
 □ (1) App 25,13b-21 (S Sal 103(102) 1-2.11-12.19-20ab
 E Joh 21,15-19)

Lør 26 □ Den hellige Filip Neri (M)
 (1) App 28,16-20.30-31 (S Sal 11(10) 4.5+7 (E) Joh 21,20-25
 Vigilie
 ■ PINSEVIGILIEN (F)
 (1) 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,3-8a.16-20 eller Esek 37,1-14
 eller Joel 3,1-5 (S Sal 104(103),3-2a.24.35c.27-28.29bc-30
 E Rom 8,22-27 (E) Joh 7,37-39)

SØN 27 ■ PINSEDAG (F)
 (1) App 2,1-11 (S Sal 104(103),1ab+24ac. 29bc-30. 31+34
 (2) 1 Kor 12,3b-7.12-13 (E) Joh 20,19-23 Eller:
 (1) App 2,1-11 (S Sal 104(103),1ab+24ac. 29bc-30. 31+34
 (2) Gal 5,16-25 (E) Joh 15,26-27;16,12-15
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

Man 28 Messeslesninger fra uke 8
 (1) 1 Pet 1,3-9 (S Sal 111(110) 1-2.5-6.9+10c (E) Mark 10,17-27

Tir 29 □ (1) 1 Pet 1,10-16 (S Sal 98(97) 1-2-3ab.3c-4 (E) Mark 10,28-31
 Ons 30 □ (1) 1 Pet 1,18-25 (S Sal 147,12-13.14-15.19-20
 E) Mark 10,32-45)

Tor 31 □ JOMFRU MARIAS GJESTING HOS ELISABETH (F)
 (1) Sef 3,14-18a eller Rom 12,9-16b (S) Jes 12,2-3.4bcd.5-6
 E Luk 1,39-56

Fre 1 ■ Den hellige Justin (M)
 (1) 1 Pet 4,7-13 (S Sal 96(95) 10.11-12.13 (E) Mark 11,11-26)

Lør 2 ■ (De hellige Marcellinus og Peter) (V)
 (1) Jud 17,20b-25 (S Sal 63(62) 2.3-4.5-6 (E) Mark 11,27-33
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 3 □ DEN HELLIGE TREENIGHET (F)
 (1) 5 Mos 4,32-34.39-40 (S Sal 33(32) 4-5.6+9.18-19.20+22
 (2) Rom 8,14-17 (E) Matt 28,16-20
 (3) 1 Pet 1,2-7 (S Sal 91(90),1-2. 14-15. 15-16 (E) Mark 12,1-12)

Man 4 ■ (1) Jud 17,20b-25 (S Sal 63(62) 2.3-4.5-6 (E) Mark 11,27-33
 Tir 5 ■ Den hellige Bonifatius (M)
 (1) 2 Pet 3,12-15a.17-18 (S Sal 90(89) 2.3-4.10.14+16
 E Mark 12,13-17)

Ons 6 □ (Den hellige Norbert) (V)
 (1) 2 Tim 1,1-3.6-12 (S Sal 123(122) 1-2a.2bcd
 E) Mark 12,18-27

Tor 7 ■ (1) 2 Tim 2,8-15 (S Sal 25(24) 4bc-5ab.8-9.10+14
 E) Mark 12,28-34)

Fre 8 ■ (1) 2 Tim 3,10-17 (S Sal 119(118) 157.160.161.165.166.168
 E) Mark 12,35-37

Lør 9 □ (Den hellige Efrém) (V)
 (1) 2 Tim 4,1-8 (S Sal 71(70) 8-9.14-15ab.16-17.22
 E) Mark 12,38-44
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 10 □ FESTEN FOR KRISTI LEGEME OG BLOD (F)
 (1) 2 Mos 24,3-8 (S Sal 116(115) 12-13.15+16bc.17-18
 (2) Hebr 9,11-15 (E) Mark 14,12-16.22-26)

Man 11 ■ Apostelen Barnabas (M)
 (1) App 11,21b-26;13,1-3 (S Sal 98(97) 1-2-3ab.3c-4-5-6
 E) Matt 10,7-13)

Tir 12 ■ (1) 1 Kong 17,7-16 (S Sal 4,2-3.4-5.7-8 (E) Matt 5,13-16
 Ons 13 □ Den hellige Antonius av Padova (M)
 (1) 1 Kong 18,20-39 (S Sal 16(15) 1-2a.4.5+8.11 (E) Matt 5,17-19)

Tor 14 ■ (1) 1 Kong 18,41-46 (S Sal 65(64) 10abcd.10e-11.12-13
 E) Matt 5,20-26)

Fre 15 □ JESU HJERTEFEST (F)
 (1) Hos 11,1,3-4.8c-9 (S) Jes 12,2-3. 4bcd. 56 (2) Ef 3,8-12.14-19
 (E) Joh 19,31-37)

Lør 16 □ Jomfru Marias rene hjerte (M)
 (1) Jes 61,9-11 (S) 1 Sam 2,1. 4-5. 6-7. 8abcd (E) Luk 2,41-51
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 17 □ 11. søndag i det alminnelige kirkeår
 (1) Esek 17,22-24 (S Sal 92(91),2-3. 13-14. 15-16 (2) 2 Kor 5,6-10
 E) Mark 4,26-34)

Man 18 ■ (1) 1 Kong 21,1-16 (S Sal 5,2-3.5-6.7 (E) Matt 5,38-42
 Tir 19 □ (Den hellige Romualdus) (V)
 (1) 1 Kong 21,17-29 (S Sal 51(50) 3-4.5-6a.11+16
 E) Matt 5,43-48)

Ons 20 ■ (1) 2 Kong 2,1-6.14 (S Sal 31(30) 20.21.24 (E) Matt 6,1-6.16-18
 Tor 21 □ Den hellige Aloysius Gonzaga (M)
 (1) Sir 48,1-15 (S Sal 97(96) 1-2.3-4.5-6.7 (E) Matt 6,7-15
 Fre 22 □ (Den hellige Paulinus av Nola) (V)
 ■ (De hellige John Fisher og Thomas More) (V)
 (1) 2 Kong 11,1-4.9-18.20 (S Sal 132(131) 11.12.13-14.17-18
 E) Matt 6,19-23)

Lør 23 ■ (1) 2 Kron 24,17-25 (S Sal 89(88) 4-5.29-30.31-32.33-34
 E) Matt 6,24-34
 Vigilie
 □ VIGILIE TIL JOHANNES DØPERENS FØDSEL (F)
 (1) Jer 1,4-10 (S Sal 71(70),1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17
 (2) 1 Pet 1,8-12 (E) Luk 1,5-17
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 24 □ JOHANNES DØPERENS FØDSEL (F)
 (1) Jes 49,1-6 (S Sal 139(138),1-3.13-14ab.14c-15 (2) App 13,22-26
 E) Luk 1,57-66.80)

Man 25 ■ (1) 2 Kong 17,5-8.13-15a.18 (S Sal 60(59) 3.4-5.12-13
 E) Matt 7,1-5)

Tir 26 ■ (1) 2 Kong 19,9b-11.14.21-31-36 (S Sal 48(47) 2-3a.3b-4.10-11
 E) Matt 7,6.12-14)

Ons 27 □ (Den hellige Kyrrillos av Alexandria) (V)
 (1) 2 Kong 22,8-13.23,1-3 (S Sal 119(118) 33.34.35.36.37.40
 E) Matt 7,15-20)

Tor 28 ■ Den hellige Ireneus (M)
 (1) 2 Kong 24,8-17 (S Sal 79(78) (E) Matt 7,21-29
 Vigilie
 ■ VIGILIE TIL DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS (F)
 (1) App 3,1-10 (S Sal 19(18),2-3.4-5 (2) Gal 1,11-20 (E) Joh 21,15-19)

Fre 29 ■ DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS (F)
 (1) App 12,1-11 (S Sal 34(33),2-3.4-5.6-7-8-9
 (2) 2 Tim 4,6-8.17-18 (E) Matt 16,13-19)

Lør 30 ■ (Kirkens første martyrer i Roma) (V)
 (1) Klag 2,2.10.14.18-19 (S Sal 74(73) 1-2.3-5a.5b-7.20-21
 E) Matt 8,5-17
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 1 ■ 13. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Visd 1,13-15;2,23-25 (S) Sal 30(29),2+4. 5-6. 11+12a+13b
 ② 2 Kor 8,7.9.13-15
 ③ Mark 5,21-43 (kortere: Mark 5,21-24.35b-43)
 Man 2 ■ ① Am 2,6-10,13-16 (S) Sal 50(49) 16bc-17.18-19.20-21.22-23
 ② Matt 8,18-22
 Tir 3 ■ APOSTELEN THOMAS (F)
 ① Ef 2,19-22 (S) Sal 117(116),1-2 (E) Joh 20,24-29
 Ons 4 ■ ① (Den hellige Elisabeth av Portugal) (V)
 ② ① Am 5,14-15,21-24 (S) Sal 50(49) 7.8-9.10.11.12-13.16bc-17
 ③ Matt 8,28-34
 Tor 5 ■ ① (Den hellige Antonius M. Zaccaria) (V)
 ② ① Am 7,10-17 (S) Sal 19(18) 8.9.10.11 (E) Matt 9,1-8
 Fre 6 ■ ① (Den hellige Maria Goretti) (V)
 ② ① Am 8,4-6.9-12 (S) Sal 119(118) 2.10.20.30.40.131
 ③ Matt 9,9-13
 Lør 7 ■ ① Am 9,11-15 (S) Sal 85(84),9. 11-12. 13-14 (E) Matt 9,14-17
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 8 ■ 14. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Esek 2,2-5 (S) Sal 123(122),1-2a. 2bcd. 3-4 ② 2 Kor 12,7-10
 ③ Mark 6,1-7a
 Man 9 ■ ① (Den hellige Augustin Zhao Rong og hans ledsagere) (V)
 ② ① Hos 2,16.17b-18.21-22 (S) Sal 145(144) 2-3.4.5.6-7.8-9
 ③ Matt 9,18-26
 Tir 10 ■ ① (Den hellige Knut - Danmarks vernehelgen) (M)
 ② ① Hos 8,4-7.11-13 (S) Sal 115(113B) 3-4.5-6.7ab-8.9-10
 ③ Matt 9,32-38
 Ons 11 ■ ① DEN HELLIGE BENEDIKT - VERNEHELGEN FOR EUROPA (F)
 ② Ordsp 2,1-9 (S) Sal 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11 eller 9a
 ③ Matt 19,27-29
 Tor 12 ■ ① Hos 11,1-4.8c-9 (S) Sal 80(79) 2ac+3b.15-16 (E) Matt 10,7-15
 Fre 13 ■ ① (Den hellige Henrik) (V)
 ② ① Hos 14,2-10 (S) Sal 51(50) 3-4.8-9.12-13.14+17
 ③ Matt 10,16-23
 Lør 14 ■ ① (Den hellige Camillus av Lellis) (V)
 ② ① Jes 6,1-8 (S) Sal 93(92) 1ab.1c-2.5 (E) Matt 10,24-33
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 15 ■ 15. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Amos 7,12-15 (S) Sal 85(84),9-10. 11-12. 13-14 ② Ef 1,3-14 (kortere: Ef 1,3-10) (E) Mark 6,7-13
 Man 16 ■ ① (Jomfru Maria av Karmelberget) (V)
 ② ① Jes 1,10-17 (S) Sal 50(49) 8.9.16bc-17.21+23
 ③ Matt 10,34-11,1
 Tir 17 ■ ① Jes 7,1-9 (S) Sal 48(47) 2-3a.3b.4-5.6-7-8 (E) Matt 11,20-24
 Ons 18 ■ ① Jes 10,5-7.13-16 (S) Sal 94(93) 5-6.7-8.9.10-14-15
 ② Matt 11,25-27
 Tor 19 ■ ① Jes 26,7-9.12.16-19 (S) Sal 102(101) 13-14ab+15.16-18.19-21 (E) Matt 11,28-30
 Fre 20 ■ ① (Den hellige Thorlákur) (M)
 ② ① Jes 38,1-6.21-22.7-8 (S) Jes 38,10.11.12abcd.16 (E) Matt 12,1-8
 Lør 21 ■ ① (Den hellige Laurentius av Brindisi) (V)
 ② ① Mi 2,1-5 (S) Sal 10,1-2.3-4.7-8.14 (9.22-23.24.25.28-29.35)
 ③ Matt 12,14-21
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 22 ■ 16. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jer 23,1-6 (S) Sal 23(22),1-3a. 3b-4. 5. 6 ② Ef 2,13-18
 ③ Mark 6,30-34
 Man 23 ■ ① DEN HELLIGE BIRGITTA - VERNEHELGEN FOR EUROPA (F)
 ② Gal 2,19-20 (S) Sal 126(125) 1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6 (E) Joh 15,1-8
 Tir 24 ■ ① (Den hellige Charbel Makhlouf) (V)
 ② ① Mi 7,14-15.18-20 (S) Sal 85(84) 2.4.5-6.7-8 (E) Matt 12,46-50
 Ons 25 ■ APOSTELEN JAKOB (F)
 ① 2 Kor 4,7-15 (S) Sal 126(125) 1-2ab.2cd-3.4-5.6
 ② Matt 20,20-28
 Tor 26 ■ ① De hellige Joakim og Anna (M)
 ② ① Jer 2,1-3.7-8.12-13 (S) Sal 36(35) 6-7b.8-11 (E) Matt 13,10-17
 Fre 27 ■ ① Jer 3,14-17 (S) Jer 31,10.11-12ab.13 (E) Matt 13,18-23
 Lør 28 ■ ① Jer 7,1-11 (S) Sal 84(83) 3.4.5-6a+8a.11 (E) Matt 13,24-30
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 29 ■ OLAV DEN HELLIGE - OLSOK (H)
 ① Visd 10,10-14 (S) Sal 31(30) 2-3ab.3cd.4.5-6.7.17
 ② Jak 1,2-4.12 (E) Matt 16,24-28
 Man 30 ■ ① (Den hellige Peter Krysológus) (V)
 ② ① Jer 13,1-11 (S) 5 Mos 32,18-19.20.21 (E) Matt 13,31-35
 Tir 31 ■ ① (Den hellige Ignatius av Loyola) (M)
 ② ① Jer 14,17-22 (S) Sal 79(78) 8.9.11+13 (E) Matt 13,36-43

Ons 1 ■ ① (Den hellige Alfonso Maria de' Liguori) (M)
 ② ① Jer 15,10.16-21 (S) Sal 59(58) 2-3.4-5a.10-11-17.18
 ③ Matt 13,44-46
 Tor 2 ■ ① (Den hellige Eusebius av Vercelli) (V)
 ② (Den hellige Peter Julian Eymard) (V)
 ③ ① Jer 18,1-6 (S) Sal 146(145),1-2. 2-4. 5-6 (E) Matt 13,47-53
 Fre 3 ■ ① Jer 26,1-9 (S) Sal 69(68) 5.8-10.14 (E) Matt 13,54-58
 Lør 4 ■ ① (Den hellige Johannes Maria Vianney) (M)
 ② ① Jer 26,11-16.24 (S) Sal 69(68) 15-16.30-31.33-34
 ③ Matt 14,1-12
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 5 ■ 18. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 2 Mos 16,2-4.12-15 (S) Sal 78(77),3-4. 23-24. 25+54
 ② Ef 4,17.20-24 (E) Joh 6,24-35
 Man 6 ■ ① HERRRENS FORKLARELSE (F)
 ② ① Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19 (S) Sal 97(96),1-2.5-6.9
 ③ Mark 9,2-10
 1 St. Olav, Oslo:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST (H)
 Tir 7 ■ ① (Den hellige Sixtus og hans ledsagere) (V)
 ② (Den hellige Cajetan) (V)
 ③ ① Jer 31,1-7 (S) Jer 31,10.11-12ab.13 (E) Matt 15,21-28
 Tor 9 ■ ① DEN HELLIGE TERESA BENEDICTA AV KORSET (EDITH STEIN) - VERNEHELGEN FOR EUROPA (F)
 ② ① Hos 2,16b.17b.21-22 (S) Sal 45(44) 11-12.14.15.16-17
 ③ Matt 25,1-13
 Fre 10 ■ ① DEN HELLIGE LAURENTIUS - DIAKON OG MARTYR (F)
 ② 2 Kor 9,6-10 (S) Sal 112(111),1-2.5-6.7-8.9 (E) Joh 12,24-26
 Lør 11 ■ ① (Den hellige Klara av Assisi) (M)
 ② ① Hab 1,12-2,4 (S) Sal 9,8-9.10-11.12-13 (E) Matt 17,14-20
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 12 ■ 19. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Kong 19,4-8 (S) Sal 34(33),2-3. 4-5. 6-7. 8-9 ② Ef 4,30-5,2
 ③ Joh 6,41-51
 Man 13 ■ ① (Den hellige Pontian og den hellige Hippolyt) (V)
 ② ① Esek 1,2-5.24-28c (S) Sal 148,1-2.11-12ab.12c-14a.14bcd
 ③ Matt 17,22-27
 Tir 14 ■ ① (Den hellige Maximilian Kolbe) (M)
 ② ① Esek 2,8-3,4 (S) Sal 119(118),14. 24. 72. 103. 111. 131
 ③ Matt 18,1-5.10-14
 Vigilie
 ■ VIGILIE TIL JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN (F)
 ① 1 Kron 15,3-4.15-16;16,1-2 (S) Sal 132(131),6-7.9-10.13-14
 ② 1 Kor 15,54-57 (E) Luk 11,27-28
 Ons 15 ■ ① JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN (H)
 ② ① Ap 11,19a,12.1-6a.10ab (S) Sal 45(44),10bc.11.12ab.16
 ③ 1 Kor 15,20-26 (E) Luk 1,39-56
 Tor 16 ■ ① (Den hellige Stefan av Ungarn) (V)
 ② ① Esek 12,1-12 (S) Sal 78(77) 56-57.58-59.61-62
 ③ Matt 18,21-19,1
 Fre 17 ■ ① Esek 16,1-15.60.63 (kortere: Esek 16,59-63)
 ② Jes 12,2-3.4bcd.5-6 (E) Matt 19,3-12
 Lør 18 ■ ① Esek 18,1-10.13b.30-32 (S) Sal 51(50) 12-13.14-15.18-19
 ② Matt 19,13-15
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 19 ■ 20. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Ordsp 9,1-6 (S) Sal 34(33),2-3. 10-11. 12-13. 14-15
 ② Ef 5,15-20 (E) Joh 6,51-58
 Man 20 ■ ① (Den hellige Bernhard av Clairvaux) (M)
 ② ① Esek 24,15-24 (S) 5 Mos 32,18-19.20.21 (E) Matt 19,16-22
 Tir 21 ■ ① (Den hellige Pius X) (M)
 ② ① Esek 28,1-10 (S) 5 Mos 32,26-27ab.27cd-28.30.35cd-36ab
 ③ Matt 19,23-30
 Ons 22 ■ ① (Jomfru Marias dronningverdighet) (M)
 ② ① Esek 34,1-11 (S) Sal 23(22) 1-3a.3b.4-5.6 (E) Matt 20,1-16
 Tor 23 ■ ① (Den hellige Rosa av Lima) (V)
 ② ① Esek 36,23-28 (S) Sal 51(50) 12-13.14-15.18-19
 ③ Matt 22,1-14
 Fre 24 ■ ① DEN HELLIGE BARTOLOMEUS - APOSTEL (F)
 ② ① Ap 21,9b-14 (S) Sal 145(144),10-11.12-13ab.17-18
 ③ Joh 1,45-51
 Lør 25 ■ ① (Den hellige Ludvig av Frankrike) (V)
 ② (Den hellige Josef av Calasanz) (V)
 ③ ① Esek 43,1-7a (S) Sal 85(84) 9ab-10.11-12.13-14
 ④ Matt 23,1-12
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 26 ■ 21. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jos 24,1-2a.15-17.18b
 ② Sal 34(33),2-3. 16-17. 18-19. 20-21. 22-23 ③ Ef 5,21-32
 ④ Joh 6,60-69
 Man 27 ■ ① (Den hellige Monika) (M)
 ② 2 Tess 1,1-5.11b-12 (S) Sal 96(95) 1-2a.2b-3.4-5
 ③ Matt 23,13-22
 Tir 28 ■ ① (Den hellige Augustin) (M)
 ② 2 Tess 2,1-3a.14-17 (S) Sal 96(95),10. 11-12. 13
 ③ Matt 23,23-26
 Ons 29 ■ ① Johannes Døperens martyrdød (M)
 ② ① Jer 1,17-19 (S) Sal 71(70) 1-2.3-4a.5-6ab.15ab.17
 ③ Mark 6,17-29
 Tor 30 ■ ① 1 Kor 1,1-9 (S) Sal 145(144) 2-3.4-5.6-7 (E) Matt 24,42-51
 Fre 31 ■ ① 1 Kor 1,17-25 (S) Sal 33(32) 1-2.4-5.10ab+11 (E) Matt 25,1-13

Lør 1 ■ ① 1 Kor 1,26-31 (S) Sal 33(32) 12-13.18-19.20-21
 ② Matt 25,14-30
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 2 ■ 22. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 5 Mos 4,1-2.6-8 (S) Sal 15(14),2-3a. 3cd-4ab. 5
 ② Jak 1,17-18.21b-22.27 (E) Mark 7,1-8a.14-15.21-23
 Man 3 ■ ① (Den hellige Gregor den Store) (M)
 ② ① 1 Kor 2,1-5 (S) Sal 119(118) 97.98.99.100.101.102
 ③ Luk 4,16-30
 Tir 4 ■ ① 1 Kor 2,10b-16 (S) Sal 145(144) 8-9.10-11.12-13ab.13cd-14
 ② Luk 4,31-37
 Ons 5 ■ ① 1 Kor 3,1-9 (S) Sal 33(32) 12-13.14-15.20-21 (E) Luk 4,38-44
 Tor 6 ■ ① 1 Kor 3,18-23 (S) Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 (E) Luk 5,1-11
 Fre 7 ■ ① 1 Kor 4,1-5 (S) Sal 37(36) 3-4.5-6.27-28.39-40 (E) Luk 5,33-39
 Lør 8 ■ ① JOMFRU MARIAS FØDSEL (F)
 ② ① Mi 5,1-4 eller Rom 8,28-30 (S) Sal 13(12),6ab.6cd
 ③ Matt 1,1-16.18-23 (kortere: Matt 1,18-23)
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 9 ■ 23. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 35,7-9a (S) Sal 146(145),7. 8-9a. 9bc-10 ② Jak 2,1-5
 ③ Mark 7,31-37
 1 St. Olav, Trondheim:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST (H)
 Man 10 ■ ① 1 Kor 5,1-8 (S) Sal 5,5-6.7.12 (E) Luk 6,6-11
 1 Trondheim stift:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST (F)
 Tir 11 ■ ① 1 Kor 6,1-11 (S) Sal 149,1-2.3-4.5-6a+9b (E) Luk 6,12-19
 Ons 12 ■ ① (Jomfru Marias hellige Navn) (V)
 ② ① 1 Kor 7,25-31 (S) Sal 45(44),11-12. 14-15. 16-17
 ③ Luk 6,20-26
 Tor 13 ■ ① (Den hellige Johannes Krysológus) (M)
 ② ① 1 Kor 8,1b-7.11-13 (S) Sal 139(138) 1-3.13-14ab.23-24
 ③ Luk 6,27-38
 Fre 14 ■ ① KORSETTS OPPHOYELSE (F)
 ② ① 4 Mos 21,4c-9 eller Fil 2,6-11
 ③ Sal 78(77),1-2.34-35.36-37.38 (E) Joh 3,13-17
 Lør 15 ■ ① (Jomfru Marias smerte) (M)
 ② Hebr 5,7-9 (S) Sal 31(30) 2-3a. 3b-4. 5-6. 15-16. 20
 ③ Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 16 ■ 24. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 50,5-9a (S) Sal 116(114),1-2. 3-4. 5-6. 8-9 ② Jak 2,14-18
 ③ Mark 8,27-35
 Man 17 ■ ① (Den hellige Robert Bellarmin) (V)
 ② ① 1 Kor 7,11,17-26.33 (S) Sal 40(39) 7-8a.8b-9.10.17
 ③ Luk 7,1-10
 Tir 18 ■ ① 1 Kor 12,12-14.17-30a (S) Sal 100(99),1-2. 3. 4. 5
 ② Luk 7,11-17
 Ons 19 ■ ① (Den hellige Januarius) (V)
 ② ① 1 Kor 12,20b-13.13 (S) Sal 33(32),2-3. 4-5. 12+22
 ③ Luk 7,31-35
 Tor 20 ■ ① (Den hellige Kim Taegon og hans ledsagere) (M)
 ② ① 1 Kor 15,1-11 (S) Sal 118(117) 1-2.16ab-17.28 (E) Luk 7,36-50
 Fre 21 ■ ① EVANGELISTEN MATTEUS (F)
 ② ① Ef 4,1-7.11-13 (S) Sal 119(118),2.3-4.5 (E) Matt 9,9-13
 Den internasjonale fredsdagen
 Lør 22 ■ ① 1 Kor 15,35-37,42-49 (S) Sal 56(55) 10.11-12.13-14
 ② Luk 8,4-15
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 23 ■ 25. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Visd 2,12.17-20 (S) Sal 54(53),3-4. 5. 6+8 ② Jak 3,16-4,3
 ③ Mark 9,30-37
 Man 24 ■ ① Ordsp 3,27-34 (S) Sal 15(14) 2-3ab.3cd-4ab.5 (E) Luk 8,16-18
 Tir 25 ■ ① Ordsp 21,4-6.10-13 (S) Sal 119(118),1. 27. 30. 34. 35. 44
 ② Luk 8,19-21
 Ons 26 ■ ① (Den hellige Kosmas og den hellige Damian) (V)
 ② ① 1 Kor 15,30-9 (S) Sal 119(118) 29.72.89.101.104.163
 ③ Luk 9,1-6
 Tor 27 ■ ① (Den hellige Vincent av Paul) (M)
 ② ① Fork 1,2-11 (S) Sal 90(89) 3-4.5-6.12-13.14+17 (E) Luk 9,7-9
 Fre 28 ■ ① (Den hellige Venecias) (V)
 ② (Den hellige Lorenzo Ruiz og hans ledsagere) (V)
 ③ ① Fork 3,1-11 (S) Sal 144(143) 1a+2abc.3-4 (E) Luk 9,18-22
 Lør 29 ■ ① DE HELLIGE ERKEENGLER MIKAEL, GABRIEL OG RAFAEL (F)
 ② ① Dan 7,9-10,13-14 eller Ap 12,7-12a
 ③ Sal 138(137),1-2a.2bc-3.4-5 (E) Joh 1,47-51
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 30 ■ 26. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 4 Mos 11,25-29 (S) Sal 19(18),8. 10. 12-13. 14 ② Jak 5,1-6
 ③ Mark 9,38-43.45.47-48
 Caritas-søndag

OKTOBER

Man 1 Den hellige Terese av Jesusbarnet **M**
 ① Job 1,6-22 **S** Sal 17(16) 1.2-3.6-7 **E** Luk 9,46-50

Tir 2 De hellige verneengler **M** ① 2 Mos 23,20-23
S Sal 91(90) 1-2.3-4.5-6-10-11 **E** Matt 18,1-5-10
Luk 9,57-62

Ons 3 ① Job 9,1-12.14-16 **S** Sal 88(87),10-11. 12-13. 14-15
E Luk 9,57-62

Tor 4 Den hellige Frans av Assisi **M**
 ① Job 19,21-27 **S** Sal 27(26) 7-8a.8b.9abc.13-14 **E** Luk 10,1-12

Fre 5 ① Job 38,11-21.39,36-38
S Sal 139(138) 1-3.7-8.9-10.13-14ab **E** Luk 10,13-16

Lør 6 (Den hellige Bruno) **V**
 ① Job 42,1-3.5-6.12-16 **S** Sal 119(118),66. 71.7.5. 91. 125.
 130 **E** Luk 10,17-24
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 7 ① 27. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Mos 2,18-24 **S** Sal 128(127),1-2. 3. 4-5. 6 **E** Hebr 2,9-11
E Mark 10,2-16 (korte: Mark 10,2-12)

Man 8 ① Gal 1,6-12 **S** Sal 111(110) 1-2.7-8.9+10c **E** Luk 10,25-37

Tir 9 (Den hellige Dionysius og hans ledsagere) **V**
 ① (Den hellige Johannes Leonardi) **V**
 ① Gal 1,13-24 **S** Sal 139(138) 1-3.13-14ab.14c-15
E Luk 10,38-42

Ons 10 ① Gal 2,1-2.7-14 **S** Sal 117(116) 1.2 **E** Luk 11,1-4

Tor 11 ① Gal 3,1-5 **S** Sal 169,70.71-72.73-75 **E** Luk 11,5-13
 «Troens år» begynner

Fre 12 ① Gal 3,7-14 **S** Sal 111(110) 1-2.3-4.5-6 **E** Luk 11,15-26

Lør 13 ① Gal 3,22-29 **S** Sal 105(104) 2-3.4-5.6-7 **E** Luk 11,27-28
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 14 ① 28. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Visd 7,7-11 **S** Sal 90(89),12-13. 14-15. 16-17 **E** Hebr 4,12-13
E Mark 10,17-30 (korte: Mark 10,17-27)

Man 15 Den hellige Teresa av Avila **M**
 ① Gal 4,22-24.26-27.31-5.1 **S** Sal 113(112) 1-2.3-4.5a+6-7
E Luk 11,29-32

Tir 16 ① Gal 5,1-6 **S** Sal 119(118) 41.43.44.45.47.48 **E** Luk 11,37-41
 I Oslo katolske bispedømme og Trondheim stift:
 (Olav den Helliges omvendelse) **V** ① Ef 6,10-18
S Sal 21(20) 2-7 **E** Matt 28,18-20
 I kirker viet til St. Olav:
 Olav den Helliges omvendelse **M** ① Ef 6,10-18
S Sal 21(20) 2-7 **E** Matt 28,18-20

I Tromsø stift:
 (Den hellige Hedvig) **V**
 (Den hellige Margrete Maria Alacoque) **V**

Ons 17 Den hellige Ignatius av Antiochia **M**
 ① Gal 5,18-25 **S** Sal 1,1-2.3.4+6 **E** Luk 11,42-46

Tor 18 EVANGELISTEN LUKAS **F**
 ① 2 Tim 4,10-17b **S** Sal 145(144),10-11.12-13ab.17-18
E Luk 10,1-9

Fre 19 (De hellige Johannes av Brebeuf, Isaack Jogues og deres ledsagere) **V**
 (Den hellige Paul av korset) **V**
 ① Ef 1,11-14 **S** Sal 33(32) 1-2.4-5.12-13 **E** Luk 12,1-7

Lør 20 ① Ef 1,15-23 **S** Sal 8,2-3a.4-5.6-7 **E** Luk 12,8-12
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 21 ① 29. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 53,10-11 **S** Sal 33(32),4-5. 18-19. 20+22 **E** Hebr 4,14-16
E Mark 10,35-45 (korte: Mark 10,42-45)
 Misjonssøndag

Man 22 ① Ef 2,1-10 **S** Sal 100(99),2. 3. 4. 5 **E** Luk 12,13-21
 I Tromsø stift:
 (Den salige pave Johannes Paul II) **V**
 I Oslo katolske bispedømme og Trondheim stift:
 Årsdag for bispevegselen

Tir 23 (Den hellige Johannes av Capestrano) **V**
 ① Ef 2,12-22 **S** Sal 85(84) 9ab.10-11.12-13-14 **E** Luk 12,35-38

Ons 24 (Den hellige Antonius Maria Claret) **V**
 ① Ef 3,2-12 **S** Jes 12,2-3.4bcd.5-6 **E** Luk 12,39-48

Tor 25 ① Ef 3,14-21 **S** Sal 33(32) 1-2.4-5.11.12.18-19 **E** Luk 12,49-53

Fre 26 ① Ef 4,1-6 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **E** Luk 12,54-59

Lør 27 ① Ef 4,7-16 **S** Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5 **E** Luk 13,1-9
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 28 ① 30. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jer 31,7-9 **S** Sal 126(125),1-2ab. 2cd.3. 4-5. 6 **E** Hebr 5,1-16
E Mark 10,46-52

Man 29 ① Ef 4,32-5.8 **S** Sal 1,1-2.3.4+6 **E** Luk 13,10-17

Tir 30 ① Ef 5,21-33 **S** Sal 128(127) 1-2.3-4.5 **E** Luk 13,18-21

Ons 31 ① Ef 6,1-9 **S** Sal 145(144) 10-11.12-13ab.13cd-14
E Luk 13,22-30

NOVEMBER

Tor 1 ALLEHELGENSDAG **F**
 ① Åp 7,2-4.9-14 **S** Sal 23,1-2.3-4ab.5-6 **E** 1 Joh 3,1-3
E Matt 5,1-12a

Fre 2 Allesjersdag **M**
 ① 2 Makk 12,43-46 **S** Sal 103(102),8+10.13-14.15-16.17-18
 ② Rom 8,31-35.37-39 **E** Joh 14,1-6
 eller ① Visd 3,1-9 **E** Rom 6,3-9 **E** Matt 25,31-46
 eller ① Jes 25,6.7-9 **E** 1 Kor 15,20-28 eller Rom 5,5-11
E Joh 11,17-27 eller Matt 11,25-30

Lør 3 (Den hellige Martin av Porres) **V**
 ① Fil 1,18b-26 **S** Sal 42(41) 2.3.5bcd **E** Luk 14,1,7-11
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 4 ① 31. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 5 Mos 6,2-6 **S** Sal 18(17),2-3. 3-4. 47+57 **E** Hebr 7,23-28
E Mark 12,28-34

Man 5 ① Fil 2,1-4 **S** Sal 131(130),1. 2. 3 **E** Luk 14,12-14

Tir 6 ① Fil 2,5-11 **S** Sal 22(21),26-27. 28-30. 31-32 **E** Luk 14,15-24

Ons 7 ① Fil 2,12-18 **S** Sal 27(26) 1.4.13-14 **E** Luk 14,25-33

Tor 8 ① Fil 3,3-8a **S** Sal 105(104) 2.3-4.5-6-7 **E** Luk 15,1-10

Fre 9 LATERANKIRKEN VIGSELSFEST **F**
 ① Esek 47,1-2.8-9.12 eller 1 Kor 3,9b-11.16-17
S Sal 46(45),2-3.5-6.8-9 **E** Joh 2,13-22

Lør 10 Den hellige Leo den Store **M**
 ① Fil 4,10-19 **S** Sal 112(111) 1-2.5-6.8a+9 **E** Luk 16,9-15
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 11 ① 32. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Kong 17,10-16 **S** Sal 146(145),7. 8-9a. 9bc-10
 ② Hebr 9,24-28 **E** Mark 12,38-44 (korte: Mark 12,41-44)
 Innsamling av Peterspenger

Man 12 Den hellige Josafat **M**
 ① Tit 1,1-9 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **E** Luk 17,1-6

Tir 13 ① Tit 2,1-8.11-14 **S** Sal 37(36),3-4. 18. 23. 27. 29
E Luk 17,7-10

Ons 14 ① Tit 3,1-7 **S** Sal 23(22) 1-3a.3b.4.5.6 **E** Luk 17,11-19

Tor 15 (Den hellige Albert den Store) **V**
 ① Filem 7-20 **S** Sal 146(145) 7.8-9a.9bc-10 **E** Luk 17,20-25

Fre 16 Den hellige Margrete av Skottland **V**
 (Den hellige Gjertrud) **V**
 ① 2 Joh 4-9 **S** Sal 119(118) 1.2.10.11.17.18 **E** Luk 17,26-37

Lør 17 Den hellige Elisabeth av Ungarn **M**
 ① 3 Joh 5-8 **S** Sal 112(111) 1-2.3-4.5-6 **E** Luk 18,1-8
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 18 ① 33. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Dan 12,1-3 **S** Sal 16(15),5+8. 9-10. 11 **E** Hebr 10,11-14.18
E Mark 13,24-32

Man 19 ① Åp 1,1-4.2.1-5a **S** Sal 1,1-2.3.4+6 **E** Luk 18,35-43

Tir 20 ① Åp 3,1-6.14-22 **S** Sal 15(14) 2-3ab.3cd.4ab-5
E Luk 19,1-10

Ons 21 Jomfru Marias fremstilling i templet **M**
 ① Sak 2,14-17 **S** Luk 1,46-47.48-49.50-51.52-53.54-55
E Matt 12,46-50

Tor 22 Den hellige Cecilia **M**
 ① Åp 5,1-10 **S** Sal 149,1-2.3-4.5-6+9b **E** Luk 19,41-44

Fre 23 (Den hellige Klemens I) **V**
 (Den hellige Kolumban) **V**
 ① Åp 10,8-11 **S** Sal 119(118) 14.24.72.103.111.131
E Luk 19,45-48

Lør 24 Den hellige Andreas Dung-Lac og hans ledsagere **M**
 ① Åp 11,4-12 **S** Sal 144(143) 1.2-9-10 **E** Luk 20,27-40
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 25 KRISTI KONGEFEST **F**
 ① Dan 7,13-14 **S** Sal 93(92),1ab. 1c-2. 5 **E** Åp 1,5-8
E Joh 18,33b-37

Man 26 ① Åp 14,1-3.4b-5 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **E** Luk 21,1-4

Tir 27 ① Åp 14,14-20 **S** Sal 96(95) 10.11-12.13 **E** Luk 21,5-11

Ons 28 ① Åp 15,1-4 **S** Sal 98(97) 1.2-3ab.7-8.9 **E** Luk 21,12-19

Tor 29 ① Åp 18,1-2.21-23;19,1-3.9a **S** Sal 100(99) 2.3.4.5
E Luk 21,20-28

Fre 30 DEN HELLIGE ANDREAS **F**
 ① Rom 10,9-18 **S** Sal 19(18),2-3.4-5 **E** Matt 4,18-22

DESEMBER

Lør 1 ① Åp 22,1-7 **S** Sal 95(94) 1-2.3-5.6-7 **E** Luk 21,34-36
 Tidebønn for uke 1, vol. I

SØN 2 Søndagtekster år C, hverdagslesninger år I
 ① 1. søndag i advent
 ① Jer 33,14-16 **S** Sal 25(24),4.5. 8-9. 10+14 **E** 1 Tess 3,12-4,2
E Luk 21,25-28.34-36

Man 3 Den hellige Frans Xavier **M**
 ① Jes 2,1-5 **S** Sal 122(121) 1-2.3-4a.(4b.5-6.7) 8-9 **E** Matt 8,5-11

Tir 4 (Den hellige Johannes av Damaskus) **V**
 I Tromsø stift:
 (Den hellige Barbara) **V**
 ① Jes 11,1-10 **S** Sal 72(71) 2.7-8.12-13.17 **E** Luk 10,21-24

Ons 5 ① Jes 25,6-10a **S** Sal 23(22) 1-3a.3b.4-5.6 **E** Matt 15,29-37

Tor 6 (Den hellige Nikolas av Myra) **V**
 ① Jes 26,1-6 **S** Sal 118(117) 1+8-9.19-21.25-27a
E Matt 7,21.24-27

Fre 7 Den hellige Ambrosius **M**
 ① Jes 29,17-24 **S** Sal 27(26) 1.4.13-14 **E** Matt 9,27-31

Lør 8 JOMFRU MARIAS UPLETTEDE UNNFANGELSE **F**
 ① 1 Mos 3,9-15.20 **S** Sal 98(97),1.2-3ab.3bc-4
 ② Ef 1,3-6.11-12 **E** Luk 1,26-38
 Tidebønn for uke 2, vol. I

SØN 9 ① 2. søndag i advent
 ① Bar 5,1-9 **S** Sal 126(125) 1-2ab.2cd.3-4.5-6 **E** Fil 1,4-6.8-11
E Luk 3,1-6

Man 10 ① Jes 35,1-10 **S** Sal 85(84) 9ab.10-11.12-13-14 **E** Luk 5,17-26

Tir 11 (Den hellige Damaskus I) **V**
 ① Jes 40,1-11 **S** Sal 96(95) 1-2.3-10ac.11-12.13
E Matt 18,12-14

Ons 12 (Vår Fru av Guadalupe) **V**
 ① Jes 40,25-31 **S** Sal 103(102) 1-2.3-4.8+10 **E** Matt 11,28-30

Tor 13 Den hellige Lucia **M**
 ① Jes 41,13-20 **S** Sal 145(144) 1+9.10.11.12-13ab
E Matt 11,11-15

Fre 14 Den hellige Johannes av korset **M**
 ① Jes 48,17-19 **S** Sal 1,1-2.3.4+6 **E** Matt 11,16-19

Lør 15 ① Sir 48,1-4.9-11 **S** Sal 80(79) 2ac+3b.15-16.18-19
E Matt 17,10-13
 Tidebønn for uke 3, vol. I

SØN 16 ① 3. søndag i advent
 ① Sef 3,14-18a **S** Jes 12,2-3.4bcd.5-6 **E** Fil 4,4-7 **E** Luk 3,10-18

Man 17 ① 1 Mos 49,2-8-10 **S** Sal 72(71) 2.3-4ab.7-8.17
E Matt 1,1-17

Tir 18 ① Jer 23,5-8 **S** Sal 72(71) 2.12-13.18-19 **E** Matt 1,18-24

Ons 19 ① Dom 13,2-7.24-25a **S** Sal 71(70) 3-4a.5-6ab.16-17
E Luk 1,5-25

Tor 20 ① Jes 7,10-14 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **E** Luk 1,26-38

Fre 21 Den hellige Peter Canisius **V**
 ① Høys 2,8-14 eller Sef 3,14-18 **S** Sal 33(32) 2-3.11-12.20-21
E Luk 1,39-45

Lør 22 ① 1 Sam 1,24-28 **S** 1 Sam 2,1,4-5.6-7.8abcd **E** Luk 1,46-56
 Tidebønn for uke 4, vol. I

SØN 23 ① 4. søndag i advent
 ① Mi 5,1-4a **S** Sal 80(79) 2ac+3b.15-16.18-19 **E** Hebr 10,5-10
E Luk 1,39-45

Man 24 ① 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16 **S** Sal 89(88) 2-3.4-5.27+29
E Luk 1,67-79
 Julaføntvengien:
 ① Jes 62,1-5 **S** Sal 89(88),4.5-16.17.27+29
 ② App 13,16-17.22-25 **E** Matt 1,1-25 (korte: Matt 1,18-25)

Tir 25 KRISTI FØDSELSFEST **F**
 1. julemesse - Midnattsmessen ① Jes 9,2-7
 ① Mi 5,1-2a.2b.3.11-12.13 ② Tit 2,11-14 **E** Luk 2,1-14
 2. julemesse - Messen ved dagry: ① Jes 62,11-12
S Sal 97(96) 1+6.11-12 ② Tit 3,4-7 **E** Luk 2,15-20
 3. julemesse - Juledag: ① Jes 52,7-10
S Sal 98(97),1.2-3ab.3cd.4-5-6 **E** Hebr 1,1-6
E Joh 1,1-18 (korte: Joh 1,1-5.9-14)

Ons 26 DEN HELLIGE STEFAN - KIRKENES FØRSTE MARTYR **F**
 ① App 6,8-10;7,5-4-59 **S** Sal 31(30),3cd.4-6+8ab.16bc+17
E Matt 10,17-22

Tor 27 DEN HELLIGE EVANGELISTEN JOHANNES **F**
 ① 1 Joh 1,1-4 **S** Sal 97(96) 1-2.5-6.11-12 **E** Joh 20,2-8

Fre 28 DE USKYLDIGE BARN I BETLEHEM **F**
 ① 1 Joh 1,5-2.2 **S** Sal 124(123) 2-3.4-5.7b-8 **E** Matt 2,13-18

Lør 29 Den hellige Thomas Becket **V**
 ① 1 Joh 2,3-11 **S** Sal 96(95) 1-2a.2b.3-5b-6 **E** Luk 2,22-35
 Tidebønn for uke 1, vol. I

SØN 30 DEN HELLIGE FAMILIE **F**
 ① Sir 3,2-6.12-14 **S** Sal 128(127),1-2. 3. 4-5 **E** Kol 3,12-21
E Luk 2,41-52 eller ① 1 Sam 1,20-22.24-28 **S** Sal 84(83) 2-3.
 5-6. 9-10 **E** 1 Joh 3,1-2.21-24 **E** Luk 2,41-52

Man 31 Den hellige Sylvester I **V**
 ① 1 Joh 2,18-21 **S** Sal 96(95) 1-2.11-12.13 **E** Joh 1,1-18

Kalenderen kan lastes ned i elektronisk format (ical) på <http://www.katolsk.no/liturgi/ical.htm> samt via QR-kodene under for smarttelefoner (internettforbindelse nødvendig).

Lesninger

Messer

Tidebønner

Gi en julegave til kirkebladet

St. Olav!

Du har fremdeles sjansen til å støtte kirkebladet St. Olav i 2011.

Gi via nett: donasjoner.no/okb

Gi via bank: 3000.22.75321

Ønsker du å få tilsendt giro i posten?

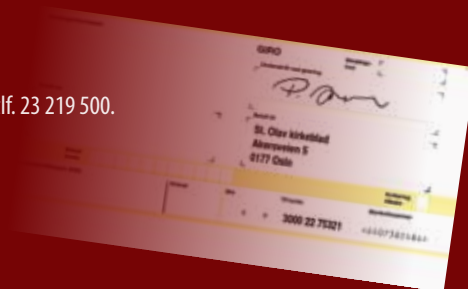
Kontakt Vidar André Eide på tlf. 23 219 510 eller via e-post: avtalegiro@katolsk.no

Ønsker du at bidraget skal gi skattefradrag, må det betales via skattefradragssystemet.

Kontakt Kjell Ivar Maudal eller Vidar André Eide på tlf. 23 219 500.

Vi anbefaler å gi minst 200 kr i bladstøtte i året. Slik kan vi opprettholde et blad for alle våre katolikker.

Norges Unge Katolikkers Adventsaksjon 2011:

JORDEN, VÅRT HJEM

MILJØPROSJEKT I
ZAMBIA

Adventsaksjonen er en årlig solidaritetsaksjon i regi av **Norges Unge Katolikker** i samarbeid med **Caritas**, Den Katolske Kirkes bistandorganisasjon.

www.adventsaksjonen.no Kontonummer: **3000 16 91410**

Johannes Olaf Fallize

Mannen og menighetsgrunnleggersene

Av biskop Bernt Eidsvig

Den 6. februar 1887 valgte Roma en sekularprest, luxembourgeren Johannes Baptist Fallize, til ny prefekt for Norge. Han var kjent for sin stridbarhet, var av teologisk orientering en uforbeholden ultramontanist og skulle komme til å sette sitt varige preg på Kirken i Norge.

Under Det første vatikankonsil (1869–70) hadde han vært student i Roma. Fallize ville motta sine ordrer derfra, og han skulle senere i livet skrive til en kurie kardinal at det «hele tiden hadde vært hans trøst at han hadde handlet i overensstemmelse med Roma». For vår forståelse av mannen kan vi ikke komme utenom dette utsagnet. Da må jeg legge til at han flere ganger tolket Romas bestemmelser og forordninger strengere enn de var ment, f.eks. når det gjaldt de troendes plikt til å sende sine barn på katolsk skole. Da Roma anbefalte ham mildhet, var han ikke lydig.

Fra 1887 til 1922 holdt Fallize Den katolske kirke i Norge i stramme tøyer. Det var få detaljer som unngikk hans oppmerksomhet, og sjelden var en bagatell så betydningsløs at overhyrden ikke hadde en bestemt oppfatning om den. Han gav sine instruksjoner til geistligheten i *Kirkelige Bekjendtgjørelser*, som begynte å utkomme allerede i 1887. Her fikk «det høiærværdige Klerus» beskjed om alt fra visitasreiser til «Presternes Klædning» og hvorledes man kunne lage billig røkelse av norsk harpiks ved «at blande i lidt kongerøelse».

Biskop Fallize omgitt av sine prester; msgr. Smit, pastor Günther, msgr. Kjelstrup, pastor van der Velden og msgr. Offerdal.

Fallizes personlighet var slik at man kan fristes til å bedømme ham som unyansert, men da ville man gjøre ham urett. I 35 år var Den katolske kirke i Norge det eneste mål for Fallizes arbeide og ambisjoner. Det dreide seg om store ambisjoner og en sjelden arbeidskraft. Noen av resultatene er lett å regne opp: Åtte nye menigheter, en søsterkongregasjon samt en rekke skoler, sykehus og andre institusjoner ble opprettet i han embedstid. Menighetene var for små til å fylle hans kirkebygninger; det fantes ikke nok arbeide for prestene. De fleste av skolene manglet et realistisk elevgrunnlag. Det apparat han etterlot seg, hadde med andre ord for stor kapasitet, og det i flere årtier. Senere har imidlertid arven fra Fallize kommet godt med.

Forholdet til det norske samfunn

Overfor det norske samfunn viste Fallize seg meget klok. Da han nedla sitt embede i 1922, skjedde dette ikke bare med hva Kirken kunne gi ham av æresbevisninger, men også med kommandørkorset av Den kongelige St. Olavs orden for filantropisk virksomhet, og fordi han hadde gjort Norge kjent i utlandet ved sine reisebeskrivelser for et tysk og fransk publikum. Fallize hadde bestemt seg for å bli norsk patriot da han kom til landet, og han strevet for at Den katolske kirke i Norge, til tross for sitt utenlandske utgangspunkt, skulle bli norsk. Et tegn på dette var at han

droppet «Baptist» fra sitt navn og kalte seg Johannes Olaf isteden.

Det finnes mange nyanser i Fallizes personlighet, særlig når det gjelder norske politiske spørsmål. I dette henseende var han demokrat, og han var erklært tilhenger av stemmerett for kvinner: «Det er i kirkens anliggender, i det rent kirkelige, at kvinden skal tie i forsamlingen. Men ikke i statsforhold. Kvindens statsborgerlige rettigheder anerkjenner vi fuldt ud.» På dette punkt lå nok den norske biskop noen alen foran de fleste av sine kolleger. Fallize sympatiserte nok med Det frisinne Venstre, Chr. Michelsen og Fridtjof Nansens parti. Det samme gjorde flere politisk engasjerte katolikker.

Bakgrunn

Johannes Baptist Fallize ble født den 9. november 1844. Hans familie mente å være av adelig opprinnelse, og var seg bevisst å ha sett bedre dager. Fallize senior var garvermester – i enkelte biografiske artikler høflig omtalt som garverieier. De økonomiske kår han vokste opp under, var utvilsomt trange. Harlange, en landsby på den luxembourgske siden av grensen mot Belgia, var hans hjemsted. Familien var fromt katolsk; det var også distriktet. Foreldrenes ambisjon var å gi ham en utdanning slik at han kunne bli prest.

På hjemstedet var der bare en folkeskole, men Fallize fikk plass ved junior-

seminaret i bispedømmet Luxembourg, Athenäum. Etter å ha fullført gymnasen, ble han godkjent som teologistudent, sendt til Roma og utdannet ved Det tysk-ungarske kollegium. Her studerte han ved jesuittenes universitet Gregoriana og udmerket seg ved flid og gode evner. Han ble presteviet i Roma den 8. april 1871 og doktor i teologi i 1872.

Fallizes seks år i Roma fikk betydning for alt han senere skulle gjøre. Den viktigste enkeltsak ved Det første vaticankonsil var spørsmålet om pavens ufeilbarlighet. Her stod den romerske sentralstyrte oppfatning av Kirken mot nasjonalkirkelige tendenser, særlig i Frankrike og Østerrike-Ungarn. Fallizes engasjement var sterkt, og av hans «brev fra Roma» i *Luxembourger Sonntagsblättchen* fra 1867 til 1872 ser vi begeistring for dogmet.

Vi skal alltid være oppmerksomme når msgr. Karl Kjelstrup er kritisk til overhyrdene i *Norvegia Catholica*. Han ser tydelig Fallize som autoritær og impulsiv. Han beskriver også prefektens behandling av ordensprestene og St. Josephsøstrene som utilstedeilig. For å si det litt forenklet, var Fallize et nummer eller to for stor for den lille kirken han ble satt til å lede. Han definerte enhvers rettigheter og plikter, også sine egne.

Vi befinner oss i disse årtier i en brytningstid: Intern sjelesorg mot ekspansjon. Fallize var så avgjort for ekspansjon der hvor det var tenkelig at misjonen kunne oppnå noe.

De som kom i konflikt med ham, hadde liten beskyttelse. Han talte mer enn han hørte. Mentalt overførte han nok et «utvidet» ufeilbarlighetsdogme på sin egen oppgave. Det er neppe klok ledelse. I brev fra de øvrige nordiske biskoper til Roma fra denne tiden forstår vi at de var bekymret for hans mentale helse. Arbeidskraften var enorm, men han hadde perioder med hva man på moderne norsk ville ha kalt depresjoner.

Etter å ha avsluttet sitt doktorat i 1872, vendte Fallize tilbake til Luxembourg. Han ble sogneprest, og gjorde seg snart bemerket i presse og politikk. Motsetningene mellom Kirken og Det liberale parti var store, og biskopen innså at Fallize var en dreven polemiker. Han ble overlatt ansvaret for det meste av

katolsk presse- og forlagsvirksomhet, og førte en så aggressiv penn at andre katolske publisister tok avstand fra ham. I 1881 ble han valgt til representant i nasjonalforsamlingen for Det katolske høyre. I det samme år ble han dømt til femten dagers fengsel for ærekrenkelses av statsministeren, men måtte sone bare tre av dem. Fallize benyttet disse dagene til å studere anstaltens rutiner, og angrep senere fengselsadministrasjonen så virkningsfullt at den ble avsatt.

Fallize var overrasket over utnevnelsen til Norge og hevdet overfor Roma at han av helsemessige grunner var uegnet for oppgaven. Gjennom hele sitt liv var han noe av en hypokonder, og det lå heller ikke for ham å lide i stillhet. Ikke desto mindre ble han nær 89 år gammel.

Fallize går til verket

Fallize ankom Kristiania sammen med sin gamle mor og søsteren Julie den 17. mai 1887. Underveis hadde han oppsøkt kardinal Manning i London for å be om råd. Julie forble hos ham som husholderske. Hun huskes som en sterk personlighet.

I løpet av 1887 og -88 arbeidet Fallize med et regelverk for prefekturet. I disse årene viser han seg fra sin sterkeste

side. Prefekten fastsatte prestenes rettigheter og plikter ned til den minste detalj, og det er ingen myte at han holdt sin del av avtalen. Uansett hvor vanskelig forholdene var, som under Den første verdenskrig, fikk prestene det de hadde krav på.

Prestenes avlønning var ikke storartet, men de var generøse, prefekturets økonomi tatt i betraktning. *Bekjendtgørelser* i Fallizes embedstid viser at prestenes økonomiske forhold bekymret ham. Dersom prestene hadde særlige behov eller vanskeligheter av økonomisk art, lovet han å hjelpe.

Den samme orden som prefekten gjennomførte i sin administrasjon, ventet han å finne i sognene. Regnskaper, ved-

likehold, arkivering og rapportering er stadig tilbakevendende temaer. Fallizes hyppige visitaser var fryktet, men han oppnådde det han ønsket: myndighet over prestene og de kirkelige institusjoner. Det ville være urettferdig om man ikke nevnte et annet og like bevisst mål: en nivåheving i geistligheten. Han forlangte at prestene arbeidet med teologiske spørsmål. De yngre av dem måtte sogar skrive årlige eksamensarbeider. Prestene måtte holde seg à jour med prefektorets bestemmelser og med den universelle kirkerett. De pavelige rundskrivelser ble oversatt til norsk.

For Fallize var det ikke tilstrekkelig at prestene hadde en anstendig økonomi; han forlangte at de tok hensyn til sin stands verdighet. Han sendte ut detaljerte bestemmelser om geistlig antrekk og minnet presteskaperet om at bruk av velociped var forbudt. Noen av Fallizes formaninger kan virke pedantiske, men de fleste av dem var nok berettiget. I 1899 forbød han flagging med fremmede lands flagg og innskjerpet forbudet mot unionsflagget; i 1904 gikk han sterkt i rette med prester som ikke betalte sin skatt; flere ganger minnet han prestene på at de måtte lære seg ordentlig norsk. Prestene hadde plikt til å være gode hyrder for sin hjord, og biskopen tillot dem ikke å glemme det.

Når det gjaldt presse- og forlagsarbeide var Fallize ikke bare fagmann, men også en foregangsmann. Ved den moderne presses hjelp ville han oppbygge og undervise norske katolikker; motstandere ville han bekjempe og usikre overbevise. Prefekten ville ikke bare tilby katolsk litteratur på norsk, han ville monopolisere det katolikkene leste. *St. Olaf* kunne derfor ikke nøye seg med å skrive om religion og kultur; bladet måtte bringe nyheter fra inn- og utland: gjennomsnittstemperatur i Kristiania, forlis ved Risør, togkollisjon i Brussel, brann i Colorado ... Bladet var på åtte tospaltede sider, utkom hver søndag og kostet kr. 1 per kvartal. *St. Olafs Trykkeri* gjorde det mulig å utgi bøker og småskrifter på norsk. Omfanget av den katolske litteratur på norsk i 1890-årene var imponerende.

Vekst

I 1892 ble Norge oppgradert til apostolisk vikariat. Dette innebærer at misjonen hadde oppnådd en viss størrelse og stabilitet, og at overhyrden

blir biskop. Den 19. mars ble Fallize bispeviet av kardinal Melchers, tidligere biskop av Osnabrück og overhyrde for Danmark, i Germanicum kapell i Roma.

I løpet av sine første fem år som norsk overhyrde hadde Fallize oppnådd å bringe orden i den kirkelige organisasjon. Han hadde vunnet sine konflikter med ordensfolket, grunnlagt fire misjonsstasjoner (= menigheter) og fått nye prester til landet. Antallet katolikker vokste raskt. Da Fallize overtok, var det omtrent 800, i 1891 var det registrert 1.004, og i 1901 var tallet 1.969. Den egentlige vekst var nok enda større, mange norske katolikker utvandret til Amerika. Det må imidlertid heller ikke glemmes at katolikker stadig flyttet til Norge, blant disse et par hundre ordenssøstre.

Veksten i det norske vikariat fortsatte i omtrent ti år til. Fra 1893 til 1902 ble det grunnlagt tre nye menigheter: Stavanger, Drammen og St. Olav i Trondhjem, men etter den tid bare én, Arendal i 1911. I 1922, Fallizes siste år som overhyrde, oppgir det apostoliske vikariat den registrerte katolske befolkning til 2.031, bare 62 flere enn i 1901. Ved folketellingene var tallene noe høyere. Den gang som idag var det mange uregistrerte katolikker.

Nye konflikter

Mot slutten av 1890-årene merker vi at Fallize blir enda mer autoritær enn tidligere. Han hadde allerede ført strid med St. Josephsøstrene. I Bergen og Stavanger hadde man luxembourgske søstre av en bispedømmekongregasjon i sykehusene. Biskopen behandler disse søstre som om de stod under hans

kommando, men møtte sin overmann i sitt hjemlands biskop Koppes, som kaller sine søstre tilbake. Tre av dem fikk bli igjen for å danne en norsk kongregasjon, Søstrene av St.

Det er helt umulig å bedømme Fallizes menighetsgrunnlegger uavhengig av misjonstankegangen. Den stod i klar kontrast til de første menighetsgrunnlegger i Christiania og Bergen, for her gjaldt det å sørge for sakramenter og sjelesorg for katolske utlendinger og deres barn. Fra denne tid er det umulig å spore håp eller tanker om nordmenns omvendelse, men vi befinner oss i disse årtier i en brytningstid: intern sjelesorg mot ekspansjon. Fallize var så avgjort for ekspansjon der hvor det var tenkelig at misjonen kunne oppnå noe.

Menighetsgrunnleggelsene

Harstad: Allerede fra 1885 hadde prestene i Tromsø regelmessig besøkt byen. Det var stor tilstrømning til messene, men ingen konversjoner. I 1889 var Fallize i Harstad og byslet tomt til kapell og prestebolig. Han så dette som et strategisk grep;

Franciskus Xaverius i 1901, som både mange menigheter og bispedømmet skylder meget.

Ved denne strid mistet Fallize ikke bare søstrene, men også den årlige kollekt fra Luxemburg for Norge. Koppes hadde fått nok av sin stridbare landsmann. Andre ordensfolk skyr Norge helt til det blir klart at Fallizes tid går mot slutten.

Søstrene gjorde en del norske protestanter bekymret. I 1899 skrevet bladet *Hjælp*: «Det er utvilsomt, at hvis der i vort land er skjeet nogen forandring i tankegangen i forhold til katholicismen, så skyldes dette ikke det katholske presters, men i første rekke den katholske sygepleies virksomhed.»

Misjonstanken

Det 19. århundre var en stor tid for misjonen, både den katolske og protestantiske. Skandinavia lå under Kirkens misjon, Propaganda Fide, helt til 1977. Det helt katolske Luxembourg lå eiendommelig nok også under PF. Våre menigheter ble korrekt kalt misjonsstasjoner. Det var en entydig oppgave å vinne tilbake for Roma det som gikk tapt i 1537.

det gjorde ham ondt hver gang han reiste rundt i landet og måtte fastslå at by etter by ikke hadde kirke og prest.

I 1893 ble kapellet tatt i bruk, men var et anneks til Tromsø inntil det ble opprettet som sogn i 1897. Arbeidet hadde liten fremgang. Etter besøket i 1889 skrev *Aftenpostens* korrespondent at prefekten hadde vært i byen og kjøpt konvertitter for kr 20 per stykk. Dette ble naturligvis tilbakevist av en indignert Fallize. Hvordan kunne en slik misforståelse oppstå? Konvertitter er ikke en handelsvare. Inntrykket er at et flertall av konvertittene i Nord-Norge var blant de fattigste og at de fikk økonomisk hjelp av Kirken ved kriser.

Senere ble Harstad først betjent av en kateket, tidligere prestestudent og fremtidig stortingsmann for Arbeiderpartiet, Jørgen Berge. Fallize mente at alle sosialister tilstrebet et «samfunn helt uten Gud», så han var neppe stolt av sin første katolikk på Stortinget. En av grunnene til den langsomme vekst i Harstad var nok mangelen på søstre og institusjoner.

Året etter, i 1890, opprettet prefekten tre nye misjonsstasjoner: *Kristiania/St. Hallvard*, *Porsgrund* og *Kristiansand*. St. Olav var uten sammenligning landets

største menighet, og i likhet med byen vokste den raskt. Prefekten mente derfor at hovedstaden trengte et nytt sogn, som også kunne overta et enormt distrikt: hele Hamar stift, deler av Aker og østre Akershus. Ved opprettelsen hadde menigheten 130 medlemmer.

I Kristiansand ble man i 1888 oppmerksom på at det bodde noen tyske katolikker i byen. Allerede året etter kom Fallize på besøk og kjøpte et hus, innredet kapell og – i 1890 – skole. Sognet omfattet det som idag heter Aust- og Vest-Agder. Her etablerte St. Josephsøstrene seg, og dermed ble menigheten stabil. Skolen ble tidlig oppgitt, men sykehuset var av de større.

Porsgrunns historie er forholdsvis lik Kristiansands. Det var ansatt omtrent 40 østerrikske fagarbeidere ved porcelensfabrikken, de fleste av dem var katolikker. Også her handlet Fallize raskt. I 1890 ble et kapell tatt i bruk. Året etter kom fem Josephsøstre, som hadde hjemmesykepleie og skole som oppgave.

Nyetableringer forble Fallizes viktigste mål. *Stavanger* i 1894 var nok en mer strategisk grunnleggelse. Her bodde noen utenlandske katolikker. Fremgang og stabilitet skyldtes også her søstrene, fra 1896 til 1902, luxembourgske fransiskanerinner, senere St. Franciskus Xaveriussøstre.

Drammens historie er litt anderledes. Her bodde noen katolske familier av utenlandsk opprinnelse. De henvendte seg til biskopen og bad ham opprette en menighet i byen. I løpet av et år var tomt kjøpt og kirke bygget; for tredje gang ble arkitekt Sverres tegning av en stavkirkeinspirert bygning benyttet. Det var allerede skjedd i Stavanger og Fredrikstad. St. Josephsøstre etablerte seg med skole og sykehus.

Jesu Hjerterkirken i *Trondhjem* (1880) var stor med sine 300 sitteplasser, men befant seg på Ilen. Da Fallize i 1897 således kjøpte en tomt med noen bygninger i nærheten av erkebisppegården og ville bygge en kirke der, var det kun på grunn av beliggenheten. Hvis Kirken skulle vokse, måtte den være tilgjengelig. Området hadde tidligere vært jernbanestasjon, og den største bygningen var en lokomotivstall. Denne ble ombygget til kirke og innviet i 1902.

Mesteparten av byen tilhørte nu St. Olav, men begge menigheter hadde sitt område utenfor byen. Først i 1929 ble sognene slått sammen.

Så kommer vi til *Arendal*, Fallizes siste menighetsgrunnleggelse. I *Norvegia Catholica* forteller msgr. Kjelstrup hvorledes biskopen tenkte: «Det var for biskop Fallize meget om å gjøre å bryte avstanden mellom de spredte menigheter langs Norges vidstrakte kyst. Han hadde sålede lenge håpet å få midler til en stasjon på strekningen mellom Porsgrunn og Kristiansand.»

Valget falt på Arendal. Da var det en fordel at det bodde to katolikker i byen, så begynte man ikke helt uten menighet. En interessant form for optimisme. I 1910 fikk Fallize tilbud om å kjøpe konsul Høeghs herskapelige eiendom på Tyholmens høyeste punkt. Hovedbygningen kunne ombygges til hospital, portnerboligen til prestegård, og lysthuset ble kapell.

Biskopen ville ha Franciskus Xaveriussøstre til Arendal, og gav menigheten og hospitalet samme navn som kongregasjonen. Den 11. november 1911 ble kirken og sykehuset innviet. «Både prest og sykehus fikk en meget velvillig mottagelse i Arendal», skriver Kjelstrup. Søkningen til messene i den lille kirken var god, og det varte ikke lenge før noen konvertitter hadde sluttet seg til menigheten. Søstrene åpnet en menighetsskole i 1913.

Utenlandsk hjelp tørker inn

Den sterke ekspansjon i Fallizes første femten år hadde ikke vært mulig uten støtte fra utlandet. Opprettholdelsen av det store antall sogn og skoler i forhold til antallet troende var også betinget av utenlandsk hjelp. Derfra kom de fleste prester og søstre og det meste av pengene. Den første verdenskrig rammet vikariatet hardt; hjelpen fra utlandet uteble. I august 1914 bad biskopen prestene innskrenke både sognenes og egne utgifter til det absolutt nødvendige. Alt av vedlikehold som kunne utsettes, skulle utsettes. Prestene, de fleste av dem fra krigførende land, ble

Jesu Hjerterkirken, Trondhjem

minnet om at de aldri måtte krenke nøytralitetens lov.

Hverken Fallize eller noen annen kunne vite at krigen kom til å vare til november 1918. Igjen var det søstrene som reddet situasjonen, og vikariatet kom seg igjennom krigen uten konkurs. Til tross for den svake økonomi, påla biskopen kollekt til det hardt rammede Polen i 1915, og oppfordret til kollekt for dem som ble husløse i bybrannen i Bergen i 1916. Krigens slutt førte ikke til noen umiddelbar forbedring. I de krigførende land var det lite å avse, og de bidrag som kom, ble langt på vei spist opp av den høye kronekursen.

Fallize nedlegger hyrdestaven

Den 23. august 1921 meddelte Det norske vikariat at Fallize nedlegger hyrdestaven. Det er usikkert om han frasa seg ansvar og myndighet helt frivillig; meget taler for at Roma fremskyndet hans avgang. Den 23. mars 1922 meddelte Propaganda Fide at en ny overhyrde var utnevnt, pastor dr. Johannes Smit.

Da den nye vikarius overtok sitt embede i oktober 1922, flyttet Fallize med sin søster Julie til Bergen og bodde hos sine Franciskusøstre. Klimaet var for fuktig for hans reumatisme, og i april 1924 vendte han tilbake til Luxembourg. Han døde den 23. oktober 1933.

Opprinnelig holdt som foredrag i St. Franciskus Xaverius menighet i Arendal i rammen av menighetens 100-årsjubileum. Noe bearbeidet og forkortet av redaksjonen.

Matt Baglio

En eksorsist blir til

St. Olav forlag 2011

316 sider, 329 kr

St. Olav forlag gir ut verdifulle bøker på løpende bånd. Jeg er imponert over utvalg og innhold. Nylig utkom en bok som vitner om forlagets vilje og mot til å publisere litteratur som mange – også aldrende katolikker, men ikke ungdommer – vil synes bryter med vedtatte tabuer og det politisk korrekte. Boken bærer tittelen *En eksorsist blir til*. Den meget omtalte filmen *The Rite* bygger på den.

Den amerikanske journalist Matt Baglio melder seg på et kurs i eksorsisme. Det skulle holdes ved et universitet i Roma. Her treffer han den amerikanske presten Gary Thomas. De utvikler et varmt vennskap og blir enige om at Gary skal fortelle om sitt liv og sine erfaringer på vei til å bli eksorsist og at Baglio skal nedfelle disse samtalen i boks form.

Hvis Gary hadde vært bokens eneste kilde, ville mistanken om ensidig informasjon vært berettiget. Men journalisten Baglio går langt grundigere til verks. I de tre årene han arbeider med boken, oppsøker han en rekke kjente eksorsister i Italia, som ut fra sine mangeårige erfaringer svarer på vanskelige spørsmål. Dessuten pløyer han gjennom et mangfold av teologisk og psykiatrisk litteratur.

Fordommer faller. Boken legger for dagen en glimrende, om enn ukonvensjonell, pedagogikk. Hvert kapittel som handler om Garys vei, etterfølges av et kapittel som forklarer den teologi som ligger til grunn for det han gjør og opplever. Slik blir utrolig mange spørsmål besvart og fordommer fjernet. Sammen med forfatteren vil mange lesere vandre veien fra tvil til tro. Her bør det tilføyes at Baglio ikke ser det som sin oppgave å gi en psykologisk analyse av Garys liv og motiver. Boken er ikke en roman. Hans mål er å beskrive hvordan «en eksorsist blir til» – og den smerte eksorsisten må tåle i møte med ekstremt lidende ofre for onde makter, samt den mistro eksorsister ofte møter hos skeptiske prestekolleger, ja, selv hos biskoper, som kanskje rent pro forma har utnevnt dem for å imøtekomme Vatikanets krav.

Hvem er så denne Gary Thomas? Han er en vanlig amerikansk katolsk sekularprest. I femten år har han tjenestegjort som sogneprest for St. Nicholas menighet i Los Altos i California. I en alder av femti er han sliten og lengter etter et velfortjent sabbatsår. North American College i Roma tilbyr et tre måneders sabbatsprogram for geistlige som ønsker å videreutvikle sine teologiske kunnskaper. Fader Gary melder seg på. Dessuten har han fått et spesielt

Jeg har i årenes løp pløyd gjennom adskillig litteratur om demonisk virksomhet. Av de bøker jeg har lest, må jeg bekjenne at denne – i sin nøkterne og grundige saklighet – har gjort sterkest inntrykk.

oppdrag av sin amerikanske biskop. Han er blitt bedt om å ta et kurs for å bli eksorsist. Og det gjør han – mer av lydighet mot sin biskop enn av personlig interesse.

Som sogneprest i USA hadde han sjelden preket over helvetes makter. Det anså han den gang som bortkastet pastoral energi. Men som han fulgte kurset om eksorsisme i Roma, våknet hans interesse betraktelig. Avgjørende for hans voksende positive holdning var allikevel ikke de teoretiske kunnskapene, men sammen med en erfaren italiensk eksorsist – som hadde utøvd dette embete i atten år – å få overvære nærmere åtti eksorsismer. Etter fullendt utdannelse vendte han tilbake til

USA fast bestemt på – nå som eksorsist – å bruke sin nye bevissthet om Den ondes eksistens til å hjelpe personer som var plaget av demoniske lidelser.

Men tilbake til Roma! Det realistiske møte med eksorsisme *live* ga Gary flere positive overraskelser. Han hadde tidligere sett filmer om eksorsisme, og selv om de beskrev begivenheter fra virkeligheten, var det vanskelig å skille mellom det historisk korrekte og filmatiseringens overdrevne effekter. Da han startet som elev hos en erfaren eksorsist, hadde han forventet å se kropper som vred seg i pine, stemmer som ble dyriske, hatefulle, forvrengte ansikter og personer som rasende sprutet oppkast over eksorsistens ritualbok. Jo, han fikk oppleve slike sterke tilfeller av besettelse, men han ble snart klar over at denne typen scenarier er sjeldne. Han opplevde langt flere svært så jordnære eksorsismer, hvor pasienten under seansen viste få ytre tegn på demoniske anfektelser og etter behandlingen – likt et tannlegebesøk – ble minnet om når han skulle komme tilbake neste gang.

Kirkens bønn for de lidende. En annen fordom som falt, var tiden befrielsesprosessen krevde. Han hadde tidligere – som folk flest – trodd at en som var plaget av demoniske anfektelser, gjorde

et engangsbesøk hos en eksorsist, og så var det gjort. Nå fikk Gary erfare at de samme pasientene kom tilbake gang på gang, at bedringen kunne skje gradvis over tid før den endelige befrielse. Han forstod at en eksorsisme ikke er magiske riter, men Kirkens bønn for de lidende.

Noe som også overrasket ham, var eksorsistens forsiktige fremferd for om mulig aldri å ta feil. På kurset hadde han lært at en eksorsist må være den «optimale skeptiker». Som vitne til demonutdrivelser, og etter lange samtaler med eksorsister, forstod han dette stadig bedre. Regelen var: Ingen behandling uten forutgående terapi hos en psykolog eller psykiater. Først når disse hadde konkludert med at dette

ikke var deres bord, at pasienten etter lengre terapi heller ble verre enn bedre, kunne tiden være inne til å konsultere en eksorsist. Men heller ikke da skulle eksorsisten, etter samtale med pasienten og hans/hennes nærmeste familie, fortelle den plagede at han/hun nok stod under innflytelse av demoniske krefter. Det var nettopp det han aldri skulle si til dem som kom til ham med sine plager. En eksorsist, lærte han, skal ha et team av kloke rådgivere rundt seg. Selv kan presten prøve seg frem med velsignelser eller stille resitasjon av ritualer for å se om demoniske krefter ved små tegn manifesterer seg i pasienten. Først når han er helt sikker i sin sak, og etter å ha fått tillatelse av sin biskop, kan han begynne med ritualer.

Psykologi. Under sin læretid i Roma undret Gary seg også over hvor mange psykologer og psykiatere som var villig til å samarbeide med eksorsister. I denne forbindelse må han ha lest bøkene til Romas tidligere, nå pensjonerte, eksorsist Gabriele Amorth, som stadig blir sitert i boken. Særlig utbytte må han ha hatt av Amorths *Eksorsisten og psykiateren*. Senere, som praktiserende eksorsist i USA, har han nok lært mye av den kjente amerikanske psykiater og universitetsprofessor Richard Gallagher. Gallagher tror det forekommer besettelser og demoniske angrep, men at de er ytterst sjeldne. Han advarer eksorsister sterkt mot feilbedømmelse, og redegjør for spesielle sykdommer som overfladisk minner om demonisk innflytelse, men som i virkeligheten har psykologiske årsaker.

Jeg har i årenes løp pløyd gjennom adskillig litteratur om demonisk virksomhet. Av de bøker jeg har lest, må jeg bekjenne at denne av Matt Baglio – i sin nøkterne og grundige saklighet – har gjort sterkest inntrykk. Den kan anbefales for alle som interesserer seg for teologi, men også for dem som kjemper mot former for eksorsisme som ikke har hjemmel i Den katolske kirke.

Å lese om djevelens ekstraordinære virksomhet kan i sin tur styrke troen på ham som kom for å tilintetgjøre Satans makt. Om den engelske konvertittforfatter Graham Green fortelles at han først – i møte med verdens ondskap – ble overbevist om djevelens eksistens, for så følgelig å komme til troen på Gud.

Maria Junttila Sammuts oversettelse av et tema hvor norsk språk er fattig på ord, imponerer.

P. Olav Müller SS.CC

**Notto R. Thelle, Helene C. Jenssen,
Julia Vance**

Juleevangeliet

Kom forlag 2011

96 sider, kr 249

Selve juleevangeliet er i første del av boken vakkert kalligrafert av Helene C. Jenssen, med pennetegninger i gull som formelig vokser ut av teksten. Parallelt har Julia Vance laget et gyllent banner som roper ut det glade budskap om Frelseren over boksidene. Det hele er delikat gjort, og forlagets forhåndstale tar ikke munnen for full: «... som et smykke, egnet til å ligge fremme gjennom adventstiden og julehøytiden.»

Kontrasten. Notto R. Thelles presentasjon av juleevangeliet er kanskje ikke så annerledes. Thelle er også opptatt av skjønnheten i fortellingen, av inntrykket den gjør på leseren. Men samtidig er det gjennomgående i hans 68-sider lange tekst at han fremhever kontrasten mellom det opphøyde og det lave, det rike og det fattige.

Han begynner med å følge Lukas' egen regi, hvor hendelsen tidfestes med henvisning til det enorme romerske imperium: Augustus er keiser, Kvirinius er Syrias stattholder, og Herodes den store er romernes vasallkonge i Judea. Så zoomer handlingen raskt inn på den lille landsbyen Betlehem, til det fattige paret som får en gutt i en «stall» fordi det ikke finnes annet husrom for dem i byen.

Med den samme kontrasten skal Lukas senere presentere Johannes døperen:

Keiseren i Rom heter Tiberius, landshøvdingen i Judea heter Pontius Pilatus, Annas og Kaifas er øversteprester i Jerusalem – da kommer Guds ord til Johannes i ørkenen. Oppmalingen av kontrastene fortsetter, og Thelle veileder i tolkningen: Englenes budskap om frelseren som er kommet og om fred på jorden, gir et ekko av samtidens keiserretorikk, med spesiell henvisning til den *pax romana* – romerske fred – som Augustus hadde proklamert. De tre lærde, rike etter alt å dømme høytstående menn i sine land, *magi*, kommer langveisfra med kostbare gaver til det fattige barn.

Som i sin forrige bok, *Gåten Jesus*, er det småkårsfolk, de fattige og utstøtte, Guds solidaritet med de vanskeligstilte som ligger sentralt i Thelles presentasjon. Drømmen om rettferdighet, om trygghet og omsorg, møter Guds svar i hans egen menneskevorden blant de ringeste. *Drømmen* er et stadig tilbakevendende tema i boken, og forfatteren trekker linjer til juleevangeliets gammeltestamentlige klangbunn: for eksempel patriarken Josef, som var en drømmer og havnet i Egypt og står bak den nye Josef, som stadig får drømmesyner fra Gud, og på hans befaling også drar til Egypt med sin unge familie. Men viktigst er profetene og folkets drøm om Messias, frelseren, som julenatt blir en sann drøm – på en måte landets mektige ikke kunne forestille seg.

Personlig. Thelle gir korte kommentarer til nytestamentlige samfunnsforhold og bibelske spørsmål, men det er ikke universitetsteologien som preger denne boken. *Juleevangeliet* er en personlig betraktning og undring over mysteriet. Han henter også inspirasjon fra salmediktere og poeter, som ofte siteres. Han avslutter med å antyde at juleevangeliet kanskje kan appellere til et moderne spiritualitet på en spesiell måte. Det drømmeaktige i beretningen, det uforklarlige i at den mektige himmelen speiles i en svært konkret, men unnselig krybbe, åpner for en subjektiv erfaring av teksten som de mer stor-slåtte dogmer ikke kan tilby.

Thelle, Jenssen og Vance har laget en fin bok som trygt kan anbefales til alle som vil ta del i undringen over det uforklarlige, at Gud er blitt menneske.

Karl Johan Skeidsvoll

Foran mysteriet

Av p. Erik Varden OCSO

«Julenatt» av Ingunn Cecilie Lyng

Feiringen av Kristi fødsel kan fremstå som den hjemligste, mest fortrolige av årets høytider. Kan det være at vi blant nisser og sirupssnipper glemmer hvor forunderlig det er, mysteriet vi minnes? I så fall kan vi slå følge med de tre vise menn og betrakte Betlehem fra Orienten.

Det vi i vår kulturkrets forbinder med julestemning, har stort sett beskrivende karakter. Krybben er et godt eksempel. Vi venter oss okse og esel, stallen og Betlehems stjerne, gjerne en anstendig saueflokk. Billedlig kunst dveler ved lignende motiver. Vestlig maleri fra renessanse og barokk har produsert utallige jomfruer med barn, noe vi minnes om når julekortene fyller stuen med en kunsthistorisk motivstudie. Noen fremstillinger er mesterverker, andre bærer preg av masseproduksjon. Men

alle bidrar til at vi har konkrete bilder av forholdene omkring Jesu fødsel.

Folkelig diktning følger samme mønster, slik at jomfruen som «satt i lønn», «den stjerne lys og blid» og dalende engler «med paradigrønt» er innprentet i vår bevissthet. Det er altså slående at vi moderne, vestlige kristne mediterer over julen ved hjelp av visuelle stimuli, ved å skape kulisser for mysteriet vi feirer med en større eller mindre grad av trosbevissthet. Kanskje har vi da også behov for en fantasibro fra vår egen virkelighet til Juleevangeliet, for det kan synes uendelig fjernt. Som det står i Trygve Hoffs *Nordnorske julesalme* (et utsagn som lar seg tolke på flere nivåer): «D'e langt sør tel Betlehem»!

Origenes: det nye lyset

Det er interessant å merke seg at Oldkirkens julebetraktning i stor grad hadde andre særtrekk. Det som

fascinerte kirkefedrene og næret deres skriftutlegning, var ikke hvordan det så ut *omkring* Frelserens fødested. Det de var opptatt av, var det uhørte, det nye og ubegripelige som fødselen selv representerte. I en verden, sier Origenes, som lå svøpt i aftengrånings tussmørke, har Herren tent et nytt lys: rettferdighetens Sol, som omgir oss med varmende stråleglans. Så langt lyset når, er ingenting som før. Alt er forvandlet og gjenskapt. Origenes brukte sitt teologiske geni på å begripeliggjøre hvordan livet i denne nye virkeligheten arter seg. Alt, absolutt alt, må sees på nytt i lyset av Kristi fødsel, som er, i ordets grunnleggende forstand, meningsbærende.

Gjennom et langt og produktivt liv bevarte Origenes en sprudlende begeistring for dette nye som i lik grad engasjerte hans ånd, hans intellekt og hans så varme hjerte.

Dikteren Efrem: det forbløffende

Et drøyt århundre etter Origenes møter vi tilsvarende begeistring i det syriske Mesopotamia, hos Efrem Syreren, som flyttet vest til Edessa i år 363 da romerne overga hans hjemby Nisibis til perserkongens mektige hær. Efrem var en uforlignelig dikter, en av de største noensinne innen kristen tradisjon. Med poetisk djervhet uttrykte han det paradoksale i inkarnasjonstroen. Heller enn å gjøre mysteriet hjemlig og nært, oppfordret han de troende til å minnes det ubegripelige ved julens budskap, det som gjør julen så fenomenalt spennende, som gjør at den alltid bringer noe nytt.

Igjen og igjen beundrer han forbundet mellom menneskelig og guddommelig natur i Jomfru Marias liv. Han understreker Marias forbløffelse over barnet hun bærer. «Du er *i* meg,» utbryter hun i én av Efrems hymner, «men du overgår meg helt. Som du forvirrer din mor! I ditt synlige bilde ser jeg Adam; i ditt usynlige, din Far, som med deg

Heller enn å gjøre mysteriet hjemlig og nært, oppfordret Efrem de troende til å minnes det ubegripelige ved julens budskap, det som gjør julen så fenomenalt spennende, som gjør at den alltid bringer noe nytt.

er ett.» Maria fortsetter sin betraktning ved å spørre: «Hva skal jeg kalle deg, du Fremmede? Skal jeg kalle deg Sønn? Skal jeg kalle deg Bror eller Brudgom, eller Herre, kanskje, du som av vann, ved en annen fødsel, gir liv til din Mor?»

Bemerkningen forklarer Marias sentrale stilling i Efrems diktning. Maria er urtypen for enhver kristens bestemmelse. Henvisningen til dåpsakramentet viser at det nye, guddommelige liv ikke er begrenset bare til hennes erfaring. Det tilbys oss alle. Marias forbløffelse blir vår egen i den grad vi innser at julen er mer enn en historisk begivenhet, at Kristi fødsel ikke lar seg begrense til noe som engang skjedde «langt sør». Den forblir en levende, konkret virkelighet her og nå, i Kirkens evighetsliv.

Romanos Sangeren: Fortell meg, barn ...

Syrisk var et hovedspråk i kristen teologi og åndsliv i løpet av det fjerde,

femte og sjette århundre. Situasjonen forandret seg radikalt på av 600-tallet, da en voldsom arabisk ekspansjon forvandlet hele det området som strekker seg fra dagens Libanon til Baghdad. Fra å være en vesentlig komponent i Kirken, ble syrisktalende kristne stadig mer et marginalt fenomen, en forfulgt minoritet som hadde nok med å overleve.

Hadde Efrems innflytelse vært begrenset til hans egen kulturkrets, ville den snart være blitt redusert til spesialkompetanse. Slik gikk det imidlertid ikke. Efrem fikk en verdig etterfølger hundreogfemti år etter sin død i en annen syrer, Romanos Sangeren (Romanos Melodios). Gjennom Romanos, som tilbragte sitt voksne liv i Konstantinopel, fikk syrisk dikttradisjon et gresk uttrykk. Verkene som derved oppstod, teller blant de mest fullkomne Bysants har gitt oss.

I Romanos' første Julekontakion gjenfinner vi den måpende beundring vi

møtte hos Efrem: «Moderens evige Far er, ved egen vilje, blitt hennes Sønn. Hun ser på ham og sier: Fortell meg, barn, hvordan du i meg er blitt til? Full av forundring er jeg.» Noen strofer senere mottar Maria de tre vise menn, som objektivt bekrefter det hun betrakter i sitt hjerte. En åpenbaring har sagt dem at barnet hun dier, er herrenes Herre og gudenes Gud. De vet «at den gamle tid nå er forbi; ved det nyfødte barn er alt blitt nytt».

I Østkirken er Romanos en kjent og elsket dikter, og mens gresk fremdeles var et felleseuropeisk kulturspråk, ble han også på våre kanter lest til oppbygelse av leg og lærd. Tankegods fra Romanos kan spores for eksempel hos Martin Luther.

En evig verden

Hva Efrem angår, trykket det latinske vesten ham til sitt bryst i 1920, da pave Pius X utnevnte syrereren til kirkelærer. Dog teller begge diktere nå en begren-

set leserskare i vesten. Dét er noe vi burde prøve å endre. I en fotnote til Origenes-teksten jeg siterte innledningsvis, kommer Henri de Lubac med en slående bemerkning: «Slik Origenes ser det, gir Kristus vår slitne, aldrende verden en evig ungdom. Origenes gir veloverveid uttrykk for den jubel som kjennetegnet de første kristne samfunn. De var seg bevisst å videreføre en urgammel tradisjon og på samme tid å innstifte en ny verden. Det avhenger av dagens kristne om kristendommen fremdeles får fremstå som verdens ungdom, som verdens håp.»

Origenes, Efrem og Romanos kan hjelpe oss et stykke på vei. Så er det opp til oss om vi formidler Kristi fødsel som en levende virkelighet, eller som blott et hyggelig, men vagt stemningsbilde.

Fra biskop Berislav Grgic'

kalender*

- 12/12 Finansrådet
- 24/12 Julaften, Tromsø
- 25/12 Første juledag, Tromsø
- 26/12 Andre juledag, Tromsø
- 13–17/2 Det annet symposium for afrikanske og europeiske biskoper, Roma

*Å jour per 7/11

Fra biskop Bernt Eidsvigs

kalender*

- 6/12 Økumenisk gudstjeneste i Trefoldighetskirken i anledning Kirkens Ressursenters 15års-jubileum
- 8/12 Pontifikalmesse i St. Olav domkirke, Oslo
- 9/12 Messe på Katarinahjemmet
- 10/12 Deltar på utdelingen av Nobels fredspris
- 6/1 Diakonvielse av Ole Martin Stamnestrø
- 8/1 Diakonvielse av Georg Aker, Sindre Bostad og Lars Jul Hansen
- 22/1 Visitas Askim
- 30/1 Messe og prestemiddag
- 6–9/2 Deltar på symposium om overgrepssaker i Kirken, Roma
- 17–28/2 På Filippinene

*Å jour per 9/11

Paradeisl – en katolsk adventsstake

Den nordtyske skikken med adventskrans eller adventsstake har siden midten av 1800-tallet spredt seg over hele den kristne verden. Men det finnes også en eldre form for adventsstake som har et katolsk opphav. I Østerrike og deler av Syd-Tyskland har man tradisjonelt laget en såkalt *paradeisl* til adventstiden. Man bygger en pyramide ved hjelp av seks forseggjorte pinner og fire røde epler – tre epler i bunnen og ett på toppen. I hvert av eplene lager man et hull som det stikkes lys i, om man vil følge de liturgiske farver, tre fiolette og ett rosa, det siste for tredje søndag i advent, *Gaudete*. (En utfordring ved paradeiselen er at eplene begynner å råtne når det stikkes hull i dem, så man bør vurdere å bytte ut eplene etter hvert.)

Paradeisl henspiller selvfølgelig på paradiset. Dagen før julehøytiden, 24. desember, har mer eller mindre offisielt vært minnedagen for Adam og Eva, en dag man mintes paradiset og det som skjedde der. Paradeislen er blitt til i denne sammenhengen, dens form av et stilisert tre samt de røde eplene hensetter oss til billedbruken i Skapelses- og syndefallsberetningen. Men de tente lysene peker videre mot Kristi komme, han som åpnet portene slik at vi kan gå *til paradiset med sang*.

«Det jeg gjør, forstår jeg» – å lage noe er alltid god pedagogikk. En paradeisl er enkel å lage. Her kan man til og med aktivisere guttungen til å bruke spikkekniene til å lage fine mønstre i barken på pinnene.

Torvild Oftestad, Det kateketiske senter

Besøk oss på katekese.no

Å lage en paradeisl

Kapp seks pinner av passende tykkelse i ca. 30 cm. lengder. Pinnene kan utsmykkes enten ved å skjære mønstre i barken, eller ved for eksempel å binde fast vintergrønn lyng el. til dem.

I fire røde epler lager du hull for pinnene slik at det til sist blir en pyramide. Lag først hullene i de tre eplene som skal være i bunn, slik at du får en trekant med omtrent like store vinkler. Sett et merke med pinnene i eplene før du lager hullene. Sett de tre pinnene i eplene.

Lag hull i eplene slik at det passer med det eplet som skal stå på toppen av pyramiden.

Lag så passende hull til å sette et lys i hvert eple. Sett i lysene, husk tre fiolette og ett rosa hvis det skal stemme helt overens med de liturgiske farver i Kirken.

I Tyskland og Østerrike kan man se hele hus dekorert som adventskalendere i adventstiden, der vinduer og dører fungerer som luker. Her det gamle rådhuset i Hattingen i Nordrhein-Westfalen.

Foto: Wikimedia Commons

Madonna med barn og Johannes Døperen av Botticelli

Herren kommer

Adventus Domini – Herrens komme – for hver ny luke vi åpner i adventskalenderen, følger vi nedtellingen mot Herrens komme i julen. Men Herrens komme er ikke utelukkende et førjulstema. I lesningene som møter oss i messen ved inngangen til advent, hører vi ikke profetier om Jesu fødsel, men tekster som oppfordrer oss til å forberede oss på den ytterste dag. *Se opp og vær våkne, for dere vet ikke når tiden er inne!* sier Jesus til oss i evangeliet, første søndag i advent.

Ved å innlede advent på denne måten, vil Kirken gjøre adventstiden til noe mer enn juleforberedelse. Vi skal ikke bare vende blikket bakover til Herrens komme den gang i Betlehem, men forberede oss på at Herren skal komme igjen. Slik fanger advent også opp de siste ord i Bibelen, i Johannes' åpenbaring, der Johannes bryter ut *Amen. Kom, Herre Jesus*. Israelsfolkets forventning om Messias' komme tas opp i og smeltes sammen med Kirkens forventning om at Jesus skal komme igjen.

Johannes døperen er en av hovedskikkelsene i adventstiden. Han skulle forberede folket på Herrens komme. *Rett veien ut for Herren*, var hans budskap. I advent blir han ikke bare en profet fra fortiden, men også en profet for oss som lever i dag, med et budskap som har gyldighet inntil Herren kommer.

Torvild Oftestad, Det kateketiske senter

«Klosterdrevet»

- gjestehus
- studenthjem
- møtelokaler
- sentralt på Majorstuen

Ideelle møtelokaler for mindre grupper.

Ta kontakt for et godt tilbud!

Sta. Katarinahjemmet
Gjørstads gate 9
0367 Oslo
Tlf.: 23 21 54 10
rom.katarinahjemmet@katolsk.no

katarinahjemmet.katolsk.no

Permanente diakoner

Det arbeides for å få flere permanente diakoner i OKB. Ordningen med permanente diakoner, altså ikke bare diakonvielse som et stadium i presteutdannelsen, ble først innført på 2. Vatikankonsil. Opprinnelig var denne ordningen tenkt som løsning på prestekrisen i misjonsland. Men misjonslandene ønsket ikke permanente diakoner, så ordningen har slått rot i helt andre strøk av verden, særlig i USA og Europa.

Konsildokumentet *Lumen Gentium* sier i § 29: «Med pavens samtykke kan denne diakonvielse meddeles til menn i moden alder, selv om de lever i ekteskap, og likeledes til yngre menn som er egnet til det, men som da forpliktet til å vedbli i sølibatet.» Uttrykket «lever i ekteskap» har i mange bispedømmer blitt tolket som å opprettholde sitt ekteskapelige samliv (det seksuelle samliv) etter at man er diakonviet.

Nyere forskning viser entydig at i Kirken har det alltid vært seksuell avholdenhet for geistlige, det har apostolisk opprinnelse (Christian Cochini SJ: *The Apostolic Origin of Celibacy*, 1990). Prester i urkirken, som ofte var gift, måtte forplikte seg på å leve seksuelt avholdende (Stefan Heid: *Celibacy in the Early Church*, 2000). Østkirken vedtok på et konsil i Trullo i 692 at gifte menn kunne bli prester og fortsette sitt ekteskapelige samliv, men dette var en bevisst forfalskning av et vedtak fra et tidligere konsil i Kartago (Roman Cholij: *Clerical Celibacy in East and West*, 1989). Det har altså i hele Kirkens historie vært praksis at prester skal leve seksuelt avholdende, og kyskhetsløftet avlegges ved diakonvielsen.

Pave Paul VI sa i det apostoliske brev «Sacrum diaconatus ordinem» (1967), det første som ga retningslinjer for permanente diakoner, at han opprettholdt alt som sto i Kirkeretten av 1917, og at hvis gifte menn skulle bli diakoner, måtte deres hustru gi sitt samtykke.

Kirkeretten av 1983 sier i canon 277: «§ 1. Geistlige er forpliktet til å overholde fullkommen og evig avholdenhet for himmelrikets skyld, og er derfor for-

pliktet til sølibat som er en spesiell gave fra Gud slik at de hellige prester lettere kan tilhøre Kristus med et udelt hjerte og er i stand til å gi seg selv til tjeneste for Gud og menneskeheten på en friere måte. § 2. Geistlige skal forholde seg på en klok måte overfor personer hvis selskap kan sette deres forpliktelse til å overholde avholdenheten i fare eller vekke skandale blant de troende» (vår oversettelse).

Den kjente kirkerettsekspert Edward N. Peters har analysert disse paragrafene i en artikkel i *Studia Canonica* (2005) og kommet frem til følgende: Både seksuell avholdenhet og sølibat er et påbud for geistlige i Vesten. Avholdenhet går forut for sølibatskravet. Pave Paul påla at hustruen til en vordende permanent diakon må gi sitt samtykke til mannens valg. Peters hevder at dette samtykket ikke kan være annet enn at det ekteskapelige samliv skal opphøre. Hun må nemlig gi avkall på en rettighet hun har som gift. Dette betyr at pave Paul tok for gitt at permanente diakoner skulle leve avholdende. Peters har også sett på Kirkeretten av 1917. Da fantes ikke ordningen med permanente diakoner, og alle geistlige ble avkrevd løfte om seksuell avholdenhet, også de som var gift. Da Kirkeretten ble revidert i 1983, forelå det forslag om at avholdenhetsløftet ikke skulle gjelde for permanente diakoner. Forslaget ble strøket av pave Johannes Paul II – som dermed lot det gamle kravet om avholdenhet bli stående. Kravet om hustruens samtykke ble også beholdt.

Alle brikker faller på plass når man leser Peters artikkel og skjønner at ordningen ikke er en innovasjon som bryter med tenkningen rundt geistligheten helt fra apostolisk tid, men at Kirken under og etter 2. Vatikankonsil tenker som den alltid har gjort. Det permanente diakonatet er ikke en snarvei inn i geistligheten for gifte menn med presteambisjoner. Hvis ikke permanente diakoner kan leve i avholdenhet, bør ordningen dø en stille død. Vi ber biskop og leder for kommisjonen for permanente diakoner om å klargjøre dette punktet for OKBs vedkommende.

–Samuel og Marianne Aga

Kirken krever ikke avholdenhet av gifte diakoner

På vegne av Kommisjonen for det permanente diakonat i OKB, Henrik von Achen, diakon

«Dere forkynner sannheten om menneskelig kjærlighet for forlovede par som ønsker å feire ekteskapets sakrament», sa pave Benedikt XVI i en tale i 2006 til gifte permanente diakoner i Roma. Det ligger i sakens natur at dette vitnesbyrdet gjelder alle sider av det ekteskapelige samlivet, som jo i seg selv er et sakrament. Paven uttrykte her den betydning ekteskapets sakrament har i det permanente diakonat i Kirken. Det er ikke bare et brudd på tradisjonell disiplin som Kirken må tåle, men for de omtrent 98 % som er gift, simpelthen en del av det permanente diakonats karisma.

OKBs kommisjon for det permanente diakonat skal i det følgende gi et kort svar på Marianne og Samuel Agas direkte spørsmål om hvorvidt Kirken også stiller krav om seksuell avholdenhet for gifte diakoner.

I den dogmatiske konstitusjonen om Kirken, *Lumen Gentium*, artikkel 29, anbefalte konsilet gjenoppsettelse av det permanente diakonatet i Kirken og åpnet det for gifte menn. Det er temmelig åpenbart at biskopene ikke forestilte seg at dette skulle medføre at gifte diakoner nå skulle avstå fra ekteskapelig samliv med sine hustruer. Grunnen til at man ønsket en ny organisering av diakonatet, var jo nettopp at daværende krav til diakonenes liv og tjeneste gjorde det vanskelig å få diakoner i det nødvendige omfang i Kirken. I så måte innebar dette noe avgjort nytt i forhold til daværende disiplin, og at det faktisk var kontroversielt, bar det første avstemningsresultatet preg av med sitt uvanlig høye antall neistemmer, 629 nei mot 1598 ja.

Pave Paul VI fulgte rådet fra konsilfedrene og utsendte i juni 1967 sitt apostoliske brev *Sacrum diaconatus ordinem*, som gjeninnførte det permanente diakonat i Kirken. Her nevnes verken sølibat eller avholdenhet for

gifte permanente diakoner. I pave Johannes Paul IIs katekese ved de offentlige audiensene i oktober 1993 om det permanente diakonatet, ble avholdenhet heller ikke nevnt under forpliktelsene for gifte diakoner, men det ble naturligvis kravet om sølibat for ugifte.

I 1998 utga Vatikanet *Mønsterplan for opplæring av permanente diakoner og Direktoratium for de permanente diakoners tjeneste og liv*. Planen reflekterer i punkt 68 over den rollen kjærligheten må spille i de permanente diakonenes liv, både fysisk, psykologisk og åndelig. Det kreves i så måte også at denne kjærlighet har full kontroll over seksualiteten. I direktoriet nevnes uttrykkelig at diakonen må ha respekt for sin hustru og praktisere «en viss avholdenhet» (punkt 61,2). Ut fra teksten selv synes det latinske «continentia» best oversatt med måtehold eller selvbeherskelse. Normene legger opp til et kyskt liv, men kyskhets som grunnholdning er en del av ekteskapets sakrament og ikke uforenelig med et aktivt ekteskapelig samliv.

Som begrunnelse for at seksuell avholdenhet er pålagt også gifte diakoner, peker Marianne og Samuel Aga på canon 277 §1 i gjeldende kirkerett fra 1983 og viser i den forbindelse til en artikkel av en amerikansk kanonist, Edward N. Peters. Her er det ikke mulig å gi et referat av artikkelen, for de særlig interesserte foreligger den i pdf-format på nettet.

Peters fokuserer på c. 277 §1 og mener at denne bestemmelsen pålegger alle geistlige, altså også gifte permanente diakoner, å være seksuelt avholdne: «Alle geistlige er forpliktet til alltid å praktisere fullkommen avholdenhet for Himmelrikets skyld, og er derfor forpliktet til sølibat.» Denne ordlyden lar seg isolert sett ikke forene med den allmenne forståelsen av det permanente diakonatet for gifte menn. Trass i konkrete endringsforslag i forarbeidene om unntak for gifte permanente diakoner, ønsket paven den likevel, sannsynligvis av to grunner: hensynet til et sølibat under press og fordi den uansett ble oppfattet som unødvendig, ettersom bestemmelsen kunne forstås

rett ut fra sammenhengen med alt annet som magisteriet hadde sagt og skrevet om det permanente diakonatet for gifte menn. Skulle den tas bokstavelig, ville jo også gifte diakoner være pålagt sølibat, og det er de jo opplagt ikke, en oppfatning Peters deler. Ordlyden må altså tolkes ut fra diakonatet som det er og har vært siden 1967. Et krav om seksuell avholdenhet for gifte diakoner ville i praksis ha stengt det permanente diakonatet for gifte menn over 35, altså brakt det til opphør.

I sin tale i Detroit 1987 til de amerikanske diakonene ga pave Johannes Paul II uttrykk for at den permanente diakonens ekteskap, med alt hva det innebærer, må bære hans tjeneste og integreres i den. Også som ordinert diakon forblir han helt og fullt ektemann. Idet Kirken altså fritar gifte diakoner for kravet om sølibat, har den altså utvilsomt dermed også fritatt dem fra kravet om avholdenhet. Hadde konsilfedrene og senere kirkelige tekster villet kreve seksuell avholdenhet for gifte diakoner, måtte en passende formidling av dette til de troende, hvorfra diakonene jo skulle rekrutteres, være et ufravikelig pastoralt krav.

Det kan umulig finnes mange som i dag er i tvil om tolkningen av i c. 277 § i lys av alt det som ellers er sagt og skrevet om det permanente diakonatet fra magisteriets side. Kommisjonen ser at formuleringen isolert sett verken er dekkende for forståelsen av det permanente diakonatet eller for den praksis som forståelsen har medført, men Peters trekker konsekvensen av denne ene formuleringen ut i det opplagt uholdbare. I sin blogg i januar i år fastholder han sin tolkning, men konstaterer at han stort sett er alene om den. «Dette er et alvorlig problem», hevder han, «enten for loven eller for praksis. Kirken kan avgjøre for hvilken av dem. Om Kirken vil det slik, må den vestlige kirkeretten endres her i stedet for bare å ignoreres.» Her kan man for så vidt være enig med Peters, men om noe endres, blir det utvilsomt c. 277§1s ordlyd.

Foto: Katedrał w Tarnów

Fra 1. oktober er **Grzegorz Rafal Orkisz** kapellan i St. Olav menighet i Trondheim. P. Orkisz er født 24. juli 1981 i Dębicy (bispedømmet Tarnów) i Polen. Han studerte ved bispedømmets presteseminar og ble presteviet i Tarnów 20. mai 2006. P. Orkisz har arbeidet som kapellan i menigheten i Wierzchosławice og i Jodłowa, hvor han hadde ansvar for sjelesorg for ungdom og for liturgisk tjeneste og sjelesorg for grupper med spesielle behov. Han ankom Norge 1. september og kan nås på Grzegorz.Orkisz@katolsk.no.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 31. oktober 2011/St. Olav

Foto: Katedrał w Przemyslu

I august ankom p. **Stanisław Chomicz** OFM Oslo og Norge, og fra 1. september er han tilknyttet sjelesorgen for polsktalende i Oslo katolske bispedømme, bosatt i Akersveien

16. P. Chomicz er født 29. juli 1962 i Przemysł (erkebispedømmet Przemysł) i Polen. Han trådte inn i fransiskanernes provins *S. Mariae Angelorum* i Kraków 11. september 1979 og avla evige løfter i Kraków 23. november 1986. Han ble presteviet 4. juni 1988 i Kraków av hjelpebiskop Marian Dus. I perioden 1988–2007 virket han i en rekke menigheter i Polen som bl.a. kapellan, skoleprest og ungdomsprest. P. Chomicz kan nås på Stanislaw.Chomicz@katolsk.no/23 21 95 78/451 12 480.

Oslo katolske bispedømme er også styrket med to polske sekularprester, **Wojciech Zaleskiewicz** og **Mariusz Semla**, som for tiden holder på med norskopplæring før de for fullt blir satt inn i den pastorale tjenesten. Planen er at de skal bosette seg i henholdsvis Porsgrunn og Haugesund. P. Zaleskiewicz skal også feire polske messer i nabomenighetene Larvik, Sandefjord og Tønsberg.

Foto: Benedikt Michael Riede, St. Olav

Wojciech Zaleskiewicz er født 19. august 1971 i Skrwilnie (bispedømmet Płock) i Polen, presteviet den 5. april 1997 i Płock. Han er

inkardinert i bispedømmet Płock. Han har virket som kapellan i en rekke av bispedømmets menigheter. Han kom til Norge i 1. juli 2011 og bor midlertidig hos St. Elisabethsøstrene på Nordstrand.

Foto: Benedikt Michael Riede, St. Olav

Mariusz Lukasz Semla er født 9. oktober 1978 i Krynica Zdrój (bispedømmet Tarnów) i Polen, presteviet den 24. mai 2003 i Tarnów. Han er

inkardinert i bispedømmet Tarnów og har virket som kapellan i en rekke av bispedømmets menigheter. 2008–2009 hadde han et pastoralt opphold i Belleville (USA). Han kom til Norge i september 2011 og bor midlertidig i Akersveien 16.

P. Zaleskiewicz kan nås på Wojciech.Zaleskiewicz@katolsk.no/465 63 395 og p. Semla på Mariusz.Semla@katolsk.no/23 219 572/944 88 755.

St. Olav

Foto: Benedikt Michael Riede, St. Olav

Mechthild Laumann (f. 1942 i Münster) kom til Levanger i midten av oktober for å slutte seg til St. Bonifatius institutt. Hun har vært medlem av instituttet siden

1962. Etter to års utdannelse i deres hovedhus i Detmold/Paderborn var hun i Spania før hun i 1969 kom til Guatemala. Mechthild, som er utdannet innen regnskap og administrasjon, arbeidet pastoralt og sosialt i Guatemala. På et tidspunkt ble hun engasjert i opplæringen av nye medlemmer før hun ble leder for gruppene i landet. I 1998 ble hun valgt til instituttets internasjonale leder. Dette bragte henne også til

andre kontinenter. Instituttet har flere grupper i Rwanda og Kongo, foruten Europa og Guatemala. Da hun gikk av nå i sommer, var det hennes ønske å fortsette i Norge. Nå går hun på språkkurs og forbereder seg på å ta del i instituttets oppgaver i Levanger og Nord-Trøndelag. «Guatemala klarer seg selv, Afrika også, men Norge trenger forsterkninger», uttaler hun.

St. Olav

Oslo katolske bispedømme har ansatt **Helene Lund** i en 40 % prosjektstilling knyttet til utdannings spørsmål i OKB. Stillingen har en varighet på et halvt år fra 1. august og innebærer blant annet å være sekretær for Akademisk studieråd og Kommisjonen for det permanente diakonat i bispedømmet. Helene er doktor i teologi med avhandling om et økumenisk tema, og medlem av bispedømmets økumeniske kommisjon. Hun har tidligere blant annet vært vikar for biskopens sekretær. Bakgrunnen for stillingen er ikke minst bispedømmets nysatsning på permanente diakoner og behovet for å sy sammen og organisere et både faglig godt og fleksibelt undervisningsopplegg for kandidatene til denne tjenesten.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 14. oktober 2011

Foto: Benedikt Michael Riede, St. Olav

Dom **Benedict Michael Riede** Can.Reg., som ble presteviet av biskop Eidsvig i Klosterneuburg 29. september, hadde som tradisjonen der tilsier, en lang rekke førstemeser i menighetene som betjenes fra klosteret.

Den 30. oktober var det endelig tid for hans førstemesse i St. Paul menighet i Bergen, hvor han nå er kapellan. I forbindelse med messen var det også mulig å motta den tradisjonelle velsignelsen som en ny prest kan gi.

Velkommen til diakonvielser 6. og 8. januar 2012

Den 6. januar diakonvies **Ole-Martin Stamnestrø**, prestekandidat for Oslo katolske bispedømme, av biskop Bernt Eidsvig. Diakonvielsen finner sted i St. Olav domkirke i Oslo klokken 18. Alle er hjertelig velkommen!

Vi gratulerer!
St. Olav

Den 8. januar diakonvies tre, kandidater for det permanente diakonat i Oslo katolske bispedømme: Georg Aker, Sindre Bostad og Lars Jul Hansen. Diakonvielsen finner sted i St. Olav domkirke i Oslo klokken 11. Alle er hjertelig velkommen!

Vi gratulerer!
St. Olav

Foto: Benedikt Michael Riede, St. Olav

Foto: Benedikt Michael Riede, St. Olav

In Memoriam

Foto: Mikal Gundersen

Chresten Krogh OSB

«Det har vært et eventyr!» sa pater Chresten Krogh, da han ble bedt om å se tilbake på sitt lange klosterliv. I 57 år ble det livet formet av Benedikt av Nursias 1500 år gamle regel, som rolig og ufravikelig lar dagene veksle mellom gudstjeneste, arbeide, bønn, måltider og søvn. Det er et liv båret av sang og lovprisning i den gregorianske tonalitetens jevne åndedrettsrytme. Et liv som i sin regelbundne forutsigbarhet neppe virker spesielt *eventyrlig* for mennesker som er fanget av det rastløse jag etter stadig nye opplevelser. Chresten Krogh var av en annen støpning og hadde en annen blikkretning. 19. september døde han i sitt kloster i Luxembourg, få dager før han ville ha fylt 89 år. I en lang parentes fra det monastiske fellesliv var han eneboer og prest i Gudbrandsdalen. Der fikk han mange venner og bevarte til det siste en levende interesse for Norge.

Han var født i Nørresundby, nord for Aalborg i 1922, og konverterte til Den katolske kirke nyttårs morgen 1942, bare 20 år gammel.

Under krigen studerte han jus i Aalborg, men hans engasjement i motstandsbevegelsen førte ham så til Lund, der han fortsatte sine jusstudier. Siden arbeidet han noen år i en bank og var tre år sosialrådgiver i København hos Liobasøstrene, som er knyttet til benediktinerordenen. Han var også sakristan i St. Ansgar

menighet og sekretær for biskop Suhr, som før sin bispevigsel hadde vært benediktinermunk i det vakre abbediet St Maurice et St Maur, som kneiser over den lille byen Clervaux, langt nord i Luxembourg. I 1954 trådte Chresten Krogh inn som novise samme sted. Fra 1957 til 1961 studerte han teologi, filosofi og psykologi i Roma, og i 1962 ble han presteviet i katedralen i Luxembourg. I 1968 fikk hans abbed vite at man søkte etter en prest og eneboer i Lom i Gudbrandsdalen. Den svensk-amerikanske cistercienserbroderen Robert hadde brutt opp derfra og slått seg ned i Tinn i Telemark, og man ønsket en prest som kunne overta etter ham og betjene de få katolikkene i området. Pater Krogh reiste for å se nærmere på forholdene – og ble i femten år.

Her ble den danske pater en skattet sjelesørger og et aktet og elsket medmenneske. Han ble nær venn av forfatteren Vera Henriksen og hennes mann Olav, som har gitt et varmt og levende portrett av pateren i et kapittel av boken «Mariakirken. Lillehammer katolske kirke», som

Jeg tror at en av årsakene til at folk har vanskelig for å be, er at hele klodens liv velter inn gjennom våre øyne og ører så å si hvert eneste NU i døgnet, så vi drukner i nuet i stedet for å leve i det. Men bevisstheten om Guds skapende nærvær gir oss et helt nytt forhold til nuet. Den lar oss oppleve nuet ikke som en flodbølge som hele tiden truer med å drukne oss, men som en bølgetopp som bærer oss oppe, slik at vi fritt kan se tilbake og frem i tiden, så langt tilbake og frem at vi aner oss omgitt av evighet.

Chresten Krogh OSB i essayet «Den uopphørlige bønn», St. Olav nr. 3/2008

utkom i fjor. Olav Henriksen forteller at etter en tid fikk «broder Chresten» også lov til å holde messer for turister i den ærverdige Lom stavkirke om sommeren. Og da menigheten i Lillehammer trengte geistlig betjening, trådte han til også der.

I 1982 returnerte pater Krogh til sitt moderkloster i Luxembourg der han var sub-prior 1985–92, og i de neste femten år, frem til 2007, prior, altså hadde han rang nest etter abbeden. I dette 100 år gamle klosteret, der den islandske forfatter og nobelprisvinner Halldor Laxness i sin tidlige ungdom prøvde seg som «sekulæroblat» (en benediktinsk

tredjeorden for legfolk), tok pater Krogh alltid imot slekt og venner med åpne armer, mange av dem fra de nordiske land.

Pater Krogh hadde en stor kjærlighet til naturen. Han kunne stanse opp i undring og henrykkes ved synet av den minste, uanselige blomst. Hans vindu sto alltid åpent om sommeren. Det førte en gang til at et vepseboll fikk feste inne i hans klostercelle. Han lot det bli der. Mon det ikke var et fransiskansk islett i den danske benediktiner? I alle fall en livsfølelse som gjenkjente det store i det aller minste. «Gud har ikke bare skapt tingene og så latt dem seile sin egen sjø. Han skaper dem her og nu. Derfor opplever vi ikke bare tingene som nærværende, men gjennom lovprisningsbønnene blir vi oss hele tiden Guds nærvær i og om dem mer og mer bevisst. Og det er egentlig dit de vil føre oss: til opplevelsen av Guds nærvær», skrev han en gang i et essay om den vedvarende bønn.

I sin preken for klosterkommuniteten grytidlig om morgenen den dagen pater Krogh ble begravet, karakteriserte abbeden, Dom Michel Jorrot, ham slik: «I ham så vi et lykkelig sinn forenet med en indre harmoni som var smittende. Alle som lærte ham å kjenne, ble glad i ham.»

Og slik avsluttet Olav Henriksen sin artikkel om pater Chresten: «Hans vennlige legning og omsorg for sine medmennesker gjorde det ikke lett for ham å være eneboer. Hans lune humor og fine vesen heller ikke. Men det er mange som har følt seg hjulpet og støttet av ham, og han vil sikkert finne seg evig hvile på en verdig og enkel måte etter et liv levd i kjærlighetens kristenånd.»

Dette ble skrevet mens pater Chresten ennå var blant oss. Vi er mange som vil føye til i stille vemod og takknemlighet: *Requiescat in pace!*

–Nils Heyerdahl

St. Sunniva lever!

Av Kristine Dingstad

Katolske skoler i Norge og verden for øvrig har høy anseelse. Dette gjelder ikke minst gamle og ærverdige St. Sunniva skole i Oslo, som kan skilte med både godt sosialt miljø, vellykket integrering og solide resultater. Skolen, som i 140 år ble drevet av St. Josephsøstrene, men ble overtatt av Oslo katolske bispedømme i 2005, opplevde imidlertid i fjor en stor krise som truet med nedleggelse.

Etter tilsyn fra helsemyndighetene ble nemlig godkjenningen av de gamle skolebygningene trukket tilbake, da de ikke tilfredsstilte moderne krav etter gjeldende bygnings- og skolelov. Det var særlig bydelsoverlegens krav om bedre belysning og luft i klasserommene som gjorde behovet for oppgradering prekært. De nye reglene rammet rundt halvparten av norske grunnskoler, men konsekvensene var ulike, da privatskoler ikke på alle plan har like rettigheter som offentlige skoler. Etter en kostnadsanalyse av omkostninger ved en rehabilitering ble det klart at skolen ikke maktet å betjene et lån tilsvarende de nye bygningsmessige krav. Bispedømmet hadde heller ikke økonomi til å bære denne regningen. Første ledd i kriseløsningen var inntaksstopp av nye elever i 1. og 8. klasse fra høsten 2011.

Elever, foreldre, lærere og venner av skolen protesterte offentlig mot forskjellsbehandling av privatskoler, og positiv medieoppmerksomhet samt intenst arbeid fra skolens ledelse og styre fulgte. Resultatet ble at kommunen allikevel gir skolen rentekompensasjon tilsvarende Husbankens regler, og stiller med kommunal garanti slik at lånebetingelsene blir gunstigere.

Mat og helserommet etter oppussing

Mat og helserommet før oppussingen.

Mat og helserom under oppussingen.

Vedtaket om inntaksstopp ble derved omgjort, og i dag er store deler av skolen omgjort til en byggeplass under ledelse av ingeniør- og entreprenørfirmaet Østfold Enøk & Ventilasjon AS, med byggeleder Kjetil Sukkestad i spissen. Kostnadsrammen er ca 60 millioner kroner.

Rektor Birgitte Moltubakk forteller St. Olav at hele renoveringen etter planen skal være ferdigstilt til høsten 2012.

– Vi legger inn ny belysning og ventilasjon i alle rom. Samtidig oppgraderes det elektriske anlegget vårt, og nye datakabler strekkes. Det skjer også en opprustning av brannsikkerheten ved skolen. Skolen vil også bli oppgradert til å være tilgjengelig for funksjonshemmede. Ellers blir det bygget mange nye toaletter inne i skolen, og alle gamle toaletter fornyes. Vi har også fått nye garderober med dusjer i forbindelse med gymsalen vår. Skolen har fått et nytt mat- og helserom og en egen kunst- og håndverksavdeling med

Kjellerkoridoren inn til garderobene

mange fine smårom til den praktiske undervisningen. Neste skoleår vil vi også kunne åpne en ny kantine for ungdomstrinnet. Vi håper å kunne gjøre noe generell oppussing samtidig, med maling av de fleste rom. Her vil vi få litt hjelp av foreldrenes dugnadsinnsats, forteller rektor.

– Vi er allerede ferdige med kjelleretasjen vår, hvor de fleste praktisk-estetiske fagene har rom. Nå holder de på med klasserommene i den ene gangen i 1. etasje.

Foto: Ole-Fredrik Andersen

Sløydssalen før oppussing

Foto: Peter Berke

Ny sløydssal med blant annet nye sløydenker

Foto: Peter Berke

Eget rom for båndsagen i sløydssalen

Renoveringen har skapt store logistiske utfordringer for skolens ledelse, men man har funnet en løsning som både elever og lærere lever greit med.

– Den største forandringen er at hele ungdomstrinnet vårt har flyttet inn i leide lokaler i Ullevålsveien 5, tidligere Kunst- og håndverksskolen! De har mesteparten av undervisningen sin der. De frigjorte klasserommene vi da har fått ved skolen, brukes til de klassene som «mister» sine rom når korridor for korridor pusses opp, forklarer rektor.

Rektor roser både elever, foreldre og lærere for sporty innstilling under «unntakstilstanden».

– I tillegg til de logistiske utfordringene er jo hele skolen litt mer «rotete» en vanlig, men med så fleksibelt personale og tålmodige elever går det forbausende bra å kombinere rehabilitering

Foto: Peter Berke

Håndarbeidssalen etter oppussing

Foto: Ole-Fredrik Andersen

Garderoberen før oppussingen, med inngang til dusjene til venstre.

Foto: Peter Berke

Nye dusjer

med normal drift av skolen – dette til tross for at vi i en periode også var uten gymgarderober og andre spesialrom på grunn av en liten forsinkelse i byggeprosessen høst.

Inneværende skoleår er altså noe strevsomt for elever og lærere med Norges største katolske skole. Men strevet vil vise seg å være verdt det når «nye» St. Sunniva er klar, forsikrer rektor.

– Når hele denne prosessen er ferdig, vil vi igjen ha en skolebygning vi kan være stolte av. Allerede nå arbeider personalet med planer for hvordan vi kan bevare alt det nye og flotte lengst mulig. Endelig vil vi ha undervisningsrom som oppfyller kravene for god belysning og luftkvalitet. I tillegg er det spesielt fagrommene til mat & helse, kunst & håndverk og naturfag som har fått den største forandringen, hvor undervisningen i disse fagene vil kunne være både enklere og bedre.

Jeg tror at med fine omgivelser vil alle trives bedre og kanskje også yte mer. I siste instans håper vi da at «nye» St. Sunniva kan bidra til økt læring for våre elever – og viktigst av alt: være en god skole for mange barn i mange år fremover!

Velkommen til Økumenisk vesper

St. Dominikus kirke, Neubergett. 15

Tirsdag 24. januar kl.19.00 (etter kveldsmessen)

Deretter blir det kirkekaffe og innledning om aktuelle økumeniske utfordringer i foredragssalen.

Arrangører: Brødre og søstre i dominikanerordenen, Økumenisk kommisjon i OKB og Katolsk-Ortodokst Forum.

Vi lovsynger deg, vår Gud!

«En kvist er runnet av Jesse rot, en stjerne gått opp av Jakob: Jomfruen har født vår Frelser. Vi lovsynger deg, vår Gud» – slik lyder det på det nye årets første dag i en antifon ved morgenbønnen, Laudes.

Den 1. januar feirer vi høytiden for Guds hellige mor Maria. Vi minnes storheten i denne Herrens gave: at Skaperen ble menneske, født av en jomfru, for å gi oss del i sin guddom. En ung pinsevenn, som besøker oss for å delta i klosterets tidebønner, ga med en mild undertone av selvsaghet følgende svar på en jevnaldrende trosfelles forundrede spørsmål om Marias rolle i det kristne liv: «Hun er jo en garant for Inkarnasjonen!»

Dog har vi benediktinere, som i likhet med cistercienserne lever etter St. Benedikts regel, et i alle fall tilsynelatende «handikap» når det gjelder det marianske: Guds mor Maria nevnes ikke eksplisitt i vår klosterregel, skrevet rundt 540. Om ydmykhet og lydighet står det derimot svært mye, for eksempel: «Ydmykhetens første trinn er å adlyde uten å nøle. Det passer seg for dem som ikke setter noe høyere enn Kristus» (5,1).

Den som har ører, hør! Allerede her går jo tankene spontant til Marias svar ved Gabriels besøk: «Jeg er Herrens tjenerinne. La det skje med meg som du har sagt» (Luk 1,38). Og under bryllupet i Kana instruerer hun tjenerne (og med dem oss): «Det han (Jesus) sier dere, skal dere gjøre» (Joh 2,5).

Vår ulykke er jo at vi altfor ofte lukker ørene for dette hennes moderlige råd – og innerst inne tror at vi selv vet best hva som er bra for oss. Følger vi den tankegangen, trenger vi selvsagt ingen

Frelser – siden frelsen alltid innebærer å bli reddet av en Annen, å bli reddet fra noe farlig og smertelig til noe uendelig gledefullt og godt. Pater Piotr Rostworowski OSB skriver: «Hvorfor ikke innrømme at Gud hjelper oss, hvorfor ikke forkynne hans nåde, hans barmhjertighet? Skal vi forkynne vår heltedighet? Vi vet godt at vi ikke er helter. Kristendommen er å forkynne Guds barmhjertighet, å ha en glødende tro på denne barmhjertighet. Å støtte oss på ham. Å leve i stadig bevissthet om at jeg har en Frelser, at jeg ikke er alene. Og når livet ordentlig trykker oss ned, når vi gjør en erfaring av å mislykkes, av svakhet og forakt – la oss i slike øyeblikk ikke være mislykket. La oss ikke være mislykket, for vi støtter oss ikke på oss selv. Vi trenger ikke å ha det bare bra, for vi bygger ikke på suksesser, men på nåde. Dette bør vi lære oss i vårt liv».

Nå er vi tilbake hos vår himmelske Mor, som uten å eksplisitt nevnes i Benedikts regel er høyst nærværende fordi hun, selv ydmyk og lydig, føder vår lydige og ydmyke Herre. Den Herre, som «*tok på seg en tjeners skikkelse og ble mennesker lik (...) og ble lydige til døden, ja korssets død*» (Fil 2,7–8). Herren Kristus selv er altså den inkarnerte ydmykhet og lydighet. Derfor er han den eneste virksomme medisinen mot all selvsentrering som under falskt løfte om «frihet» lukker oss inne i oss selv og berøver oss lykken – den åpne kontakten med Gud.

Maria føder ham i kjøttet, det handler julen om; men dermed blir hun også vår alles åndelige mor, og denne hennes verdighet som alle Kristus-troendes mor, bekreftes av hennes Sønn fra korset: «Det er din mor!» (Joh 19,27). En tradisjon allerede fra Origenes' tid tolker disse ordene som en proklamasjon av at alle kristne er Marias åndelige barn.

Den andre Laudes-antifonen fra høytiden for Guds mor viser oss veien: «*Se, Maria har født vår Frelser; Johannes så ham og ropte ut: Se, Guds Lam, se ham som tar bort verdens synd!*» Det gjelder bare å frivillig gi ham vår «Jeg trenger ikke deg som min Herre»-holdning (= vårt hovmod) og å like frivillig gi ham vår «Jeg vil selv bestemme mitt livs kjøreregler»-holdning (= vår ulydighet).

Nei, vi lever ikke for å lykkes, hverken i klostrene eller i verden. Men vi er skapt og vi frelses for å bli lykkelige. Pater Rostworowski fortsetter: «Gud er sterkere enn vår synd. Og Guds kjærlighet er sterkere enn hele menneskehetens synd. Men for at vi skal erfare hvem Gud er og hva hans kjærlighet er, ja, da må vi ta imot vår svakhet og ikke gjemme den. Ikke skape inntrykk av at vi er sterke, at vi klarer en hel masse. Ellers lærer vi ikke å kjenne Gud, ellers lærer vi ikke å kjenne hans nåde.»

Et oppriktig adventsskriftemål er et godt tilbud for oss alle i disse førjulstider. Helt gratis, dessuten. Ta imot – og bli lykkelig! Velsignet jul!

ST.
OLAV

Vi takker!

Per 15. november er det kommet inn kroner 306 513 i gaver til St. Olav i 2011.
Takk til alle våre givere!